National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 26 1981

B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 12 **SESTDIENA, 1981. GADA 21. MARTS** **31. GADS**

SATURDAY, MARCH 21, 1981

SECOND CLASS MAIL **REGISTRATION NUMBER 2249** **CENA 75 centu**

Teodors Sīlis

Klusā vairākuma balss

Pirms apskatām šo jautājumu attieksmē uz mūsu trimdas centrālām organizācijām, vispirms ir jānorāda uz pavisam dīvainu parādību: vārdos un rakstos visi it kā dedzīgi aizstāvam demokratiskos principus, nosodām diktātorus, bet bieži vien tieši tie, kas atrodas organizāciju vadītājos amatos un demokratiju daudzina vai katra vārda galā, ir arī tie, kas visdedzīgāk nostājas pret līdzšinējo statūtu maiņu centrālās organizācijās, lai panāktu labāku demokratisko principu izpausmi.

Visur jāizpaužas un jāvalda vairākuma gribai, un lēmumi, kas pieņemti ar vairākuma balsīm, ir jārespektē visiem, kamēr tie atkal tāpat ar balsu vairākumu nav atcelti vai grozīti citādi. Protams, ideāli apstākļi demokratiskai darbībai vēl nevienā valstī nav sasniegti. Visas tautas izglītības un pašapziņas līmeņa pacelšana, lai visi labprātīgi respektē demokratiskos principus — pakļaujas vairākuma lēmumiem, ir grūts un lēns process, kurā panākumi sagaidāmi, tikai vairāku paaudžu mūžos. Vēl arvien visās demokratiskās valsts iekārtās organizētam, aktīvam mazākumam ir iespēja valdīt pār pasīvo-neorganizēto vairākumu. Politiķi pēdējā laikā tam ir devuši izteiksmīgāku apzīmējumu — ,,klusais vairākums''. Kāds tad ir mūsu demokratiskais nobriedums — apzinīgums? Vai ievērojam demokratiskus principus, rūpējamies, lai tie visur izpaustos, un vai respektējam ar vairākuma balsīm pieņemtos lēmumus un rezolūcijas? Diemžēl, vērojot trimdas centrālo organizāciju sabiedriski politiskās aktīvitātes, ir jākonstatē, ka pašlaik tur izpaužas tikai šauras grupas vai atsevišķu personu uzskati, kas nesaskan ar sabiedrības vairākuma uzskatiem. Sabiedrības vairākuma uzskatus un domas, tāpat lokālo organizāciju ieteikumus un pat kongresos pieņemtās rezolūcijas bieži pilnīgi ignorē.

Var saskatīt, ka sabiedrība un lokālās organizācijas uzskata tikai par centrālo organizāciju rīkojumu izpildītājām un naudas līdzekļu devējām. Tas sevišķi sakāms par Pasaules Brīvo Latviešu Apvienību (PBLA). PBLA, kuŗa izveidota it kā uz ļoti plašas — visu pasauli aptveŗošas bazes — deklarē, ka tās priekšsēdis runā visu pasaules brīvo latviešu vārdā. Patiesībā tas balstās uz ļoti vājiem, varētu pat teikt, tikai uz simboliskiem demokratiskiem pamatiem. PBLA valdes priekšsēdi var ievēlēt tikai ar 8 balsīm, pie kam šie balsotāji nav ,,tautas izraudzīti'', bet gan atsevišķo zemju centrālo organizāciju valžu izraudzītas personas. Pēc šādas ,,simboliskas ievēlēšanas'' PBLA priekšsēdis savu pilnvaru laikā var organizāciju izlietot pat tādai savai šaurai vai īpatnējai politikai, kas var būt arī pilnīgi pretēja organizācijas mērķiem un pieņemtām rezolūcijām. Tas iespējams tāpēc, ka PBLA nedarbojas plašāks forums, kuŗā izdebatētu nacionālpolītiskos jautājumus, pieņemtu platformu un kas raudzītos, lai darbība norit saskaņā ar platformu. PBLA tagadējā priekšsēža runām un rakstiem attieksmē uz kultūras sakariem varbūt nepiekrīt latviešu sabiedrības vairākums. Mēs zinām, atsevišķo zemju centrālās organizācijas ir pieņēmušas rezolūcijas, kuŗās sakaru jautājumā ir ieņemtas gluži pretējas platformas.

Viens no ļoti svarīgiem demokratiskiem principiem, kas būtu jāņem vērā arī mūsu augstākai trimdas politiskās cīņas organizācijai PBLA, ir tas, ka arī tā ir sākusi strādāt pret vairākuma gribu un uz to ,,organizāciju mugurām'', kuŗas viņu radīja — nodibināja. Pret šādu PBLA rīcību jau vairākkārt ir protestējusi LNAK, vairāki lokālo organizāciju darbinieki un šo rīcību jau ir saskatījis arī trimdas sabiedrības ,,klusais vairākums''. Šie iebildumi un ,,klusā vairākuma'' pamošanās dod mums cerības, ka pašreizējo demokratisko krizi pārvarēsim. Demokratiskās iekārtās arī ,,klusais vairākums'' ir spēks, kas, pamodināts līdzīgi pavasaŗa palu ūdeņiem, aizskalo visus ,,personiskās politikas taisītājus''.

(turpinājums 16. lp.)

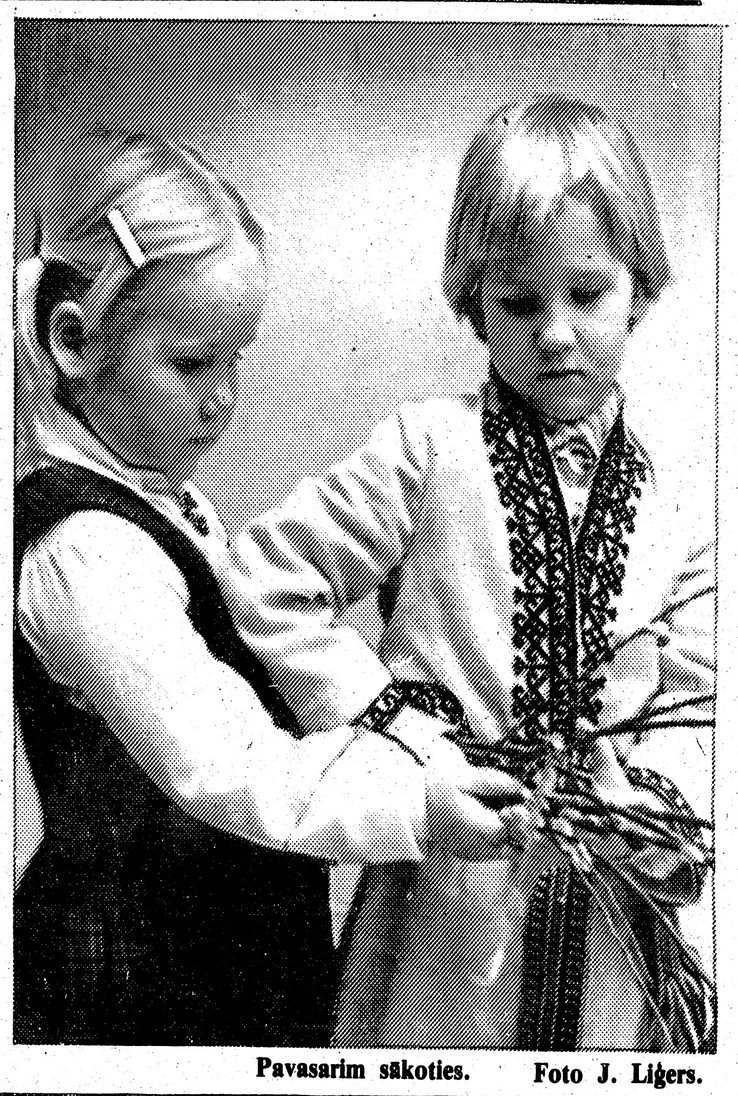

Pavasarim sākoties. Foto J. Ligers.

Vētras mākoņi pār Centrālameriku

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pasaules preses uzmanība vēl joprojām pievērsta mazai pundurvalstiņai El Salvadorai. Vai šī uzmanība nelielajai Centrālamerikas zemes strēmelītei nav pārspēlēta? Daudz svarīgāka politisko dekorāciju maiņa taču notika pirms 20 mēnešiem lielākā šīs telpas valstī Nikaraguā. Bet šīs pārmaiņas jau nobīdītas tālu aiz aktuālitāšu kulisēm. Mums jāatceras, ka tieši Nikaraguai pavisam atklāti palīdzēja kā Maskava, tā arī Havanna. Vašingtonas spēkos bija atklāt komūnistu patiesos plānus Nikaraguā.

Diemžēl, Kārtera administrācija tā dēvētos sandinistus uzskatīja tikai par sociāliem reformistiem, kaut gan lielākā daļa no tiem bija īpaši apmācīti pilsoņu kaŗam kā Pad. savienībā, tā Austrumvācijā un arī Kubā. Gāžot amerikāņiem draudzīgā diktātora Samozas valdību, viņi ātri savās rokās sagrāba nozīmīgākos resorus, to starpā arī Iekšlietu ministriju, un nekavējās asiņaini izrēķināties ar saviem politiskiem pretiniekiem. Vai tā nav likteņa ironija, ka Kārters sandinistiem piedāvāja pat amerikāņu saimniecisku palīdzību? Izlieto ūdeni vairs sasmelt nevar, bet tieši pagājušā nedēļā no Nikaraguas nāca ziņas, ka sandinistu politiskie vadoņi esot izšķīrušies gandrīz dubultot Nikaraguas bruņotos spēkus. Nikaraguai nekādas briesmas no kaimiņzemēm nedraud, un tādēļ varbūt ir ļoti nopietns pamats pieņēmumam, ka 50,000 vīru lielā papildus armija domāta kādiem īpašiem uzdevumiem tālākā notikumu attīstībā Centrālamerikas telpā.

Centrālamerika galvassāpes sagādāja arī kādreiz tik populāram amerikāņu prezidentam kā Tedijam Ruzveltam gadu simteņa maiņā: ,,Šīs nolāpītās republikas sagādā mums tik daudz nepatikšanu, ka agri vai vēlu mums būs jāuzņemas protektorāts ne vien par Centrālameriku, bet arī par Dienvidameriku.'' Un tā 1904. gadā līdzās Montro doktrīnai dienas gaismu ieraudzīja Tedija Ruzvelta deklarētās ,,tiesības'' pārraudzīt Latiņu Ameriku.

Uz Spānijas pārjūras impērijas drupām dzimušās Centrālamerikas valstiņas jau 1821. gadā atradās lielu pretišķību un sociālas netaisnības politikas sarežģījumu problēmās. Gadu tecējumā amerikāņu attieksmes ar šīm valstiņām bijušas gan draudzīgas, gan arī tādas, kuŗās nopietni apdraudētas amerikāņu vitālās intereses. Diemžēl, gandrīz veselu gadu simteni neviens nespēja saskatīt nelaimes īsto kodolu — bagāto un nabadzīgo pilsoņu attiecsmes, kuŗās neliela saujiņa spēja izmantot miljoniem nabadzīgo.

Amerikāņi bija tie, kas panāca Panāmas atdalīšanos no Kolumbijas 1903. gadā un iejaucās arī Hondūras notikumos, sūtot dumpinieku apspiešanai uz turieni savas kaŗaflotes kājnieku vienības. Vēl 1954. gadā Vašingtona palīdzēja gāzt Gvatemālas prezidentu, kas tai šķita nepieņemams. Jau pirms 75 gadiem Nikaraguas slavenais dzejnieks Rubens Daijo amerikāņu prezidentam Tedijam Ruzveltam norādīja, ka Centrālamerikas problēmas nekad nenokārtos lodes. Interesanti atzīmēt, ka no visām Centrālamerikas valstiņām līdz šim vismazāko ievērību amerikāņi bija pievērsuši tieši El Salvadorai, jo tai nebija robežas ar Karaību jūru.

Tagad pēkšņi tieši El Salvadora izveidojusies par amerikāņu jaunās ārpolitikas pārbaudīšanas piedauzības akmeni, jo nav ne mazāko šaubu, ka aiz El Salvadoras pilsoņu kaŗa stāv Maskava, kas atbalsta marksistiski ļeņinistiskos terroristus. Pēdējie to arī nemaz neslēpj, un tagad atklāti dižojas, ka El Salvadora ir tikai pirmais solis uz visas Centrālamerikas pakļaušanu padomju taisnības varai.

Ja tautā ir neattaisnojams pretamerikānisks noskaņojums, tad to nekādā gadījumā nevar teikt par naidīgu noskaņojumu pret Kremli. Krievus salvadorieši nav redzējuši, un vienīgais priekšstats par tiem ir padomju piegādātās propagandas filmas, kuŗās sarkanarmieši priecīgi lēkā kazačoku un tautas masas uzgavilē sarkanajam caram.

Vai Rēgenam izdosies apturēt komūnisma ekspansiju El Salvadorā, par to nebūtu jāšaubās. Daudz svarīgāks ir jautājums, vai amerikāņiem izdosies iekaŗot kā El Salvadoras, tā arī tās kaimiņvalstu tautu patiesu draudzību. Ar saimniecisku palīdzību vien to nevarēs panākt, un amerikāņiem būtu patiesi laiks domāt par sava propagandas aparāta radīšanu, kaut arī tas runātu pretī tradicionālās amerikāņu demokratijas pamatprincipiem. Amerikāņi savus pozitīvos panākumus nav spējuši piekārt pie pasaules populāritātes lielā zvana.

(Nobeigums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 21. MARTS, 12. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrāts. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

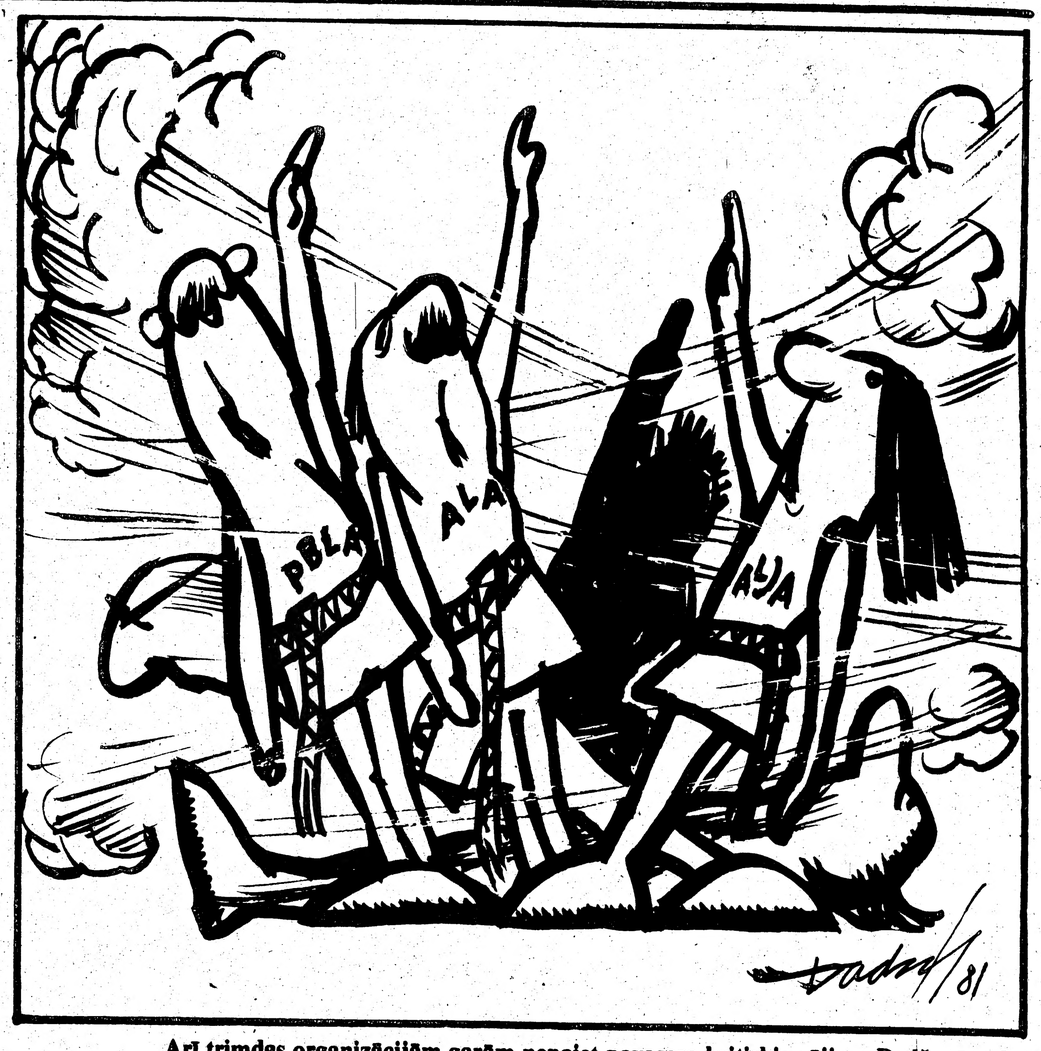

Arī trimdas organizācijām garām nepaiet pavasara kritiskie vēji. Dadža zīm. LA

Viktors Kalniņš

Par padomju bruņotajiem spēkiem

Pastāvīgi stiprinot savu militāro varenību, Kremļa vadītājiem izdevies radīt armiju, kas vairākos aspektos pārspēj rietumu bruņotos spēkus — tagad padomju armijā dien četri miljoni cilvēku (divreiz vairāk nekā amerikāņu).

Ar labo mobilizācijas sistēmu krievi varētu divkāršot savus spēkus 24 stundu laikā, bet vēl pēc sešām dienām iesaukt kārtējos 6 miljonus rezervistu.

Par lielu Maskavas trumpi izveidojies milzīgs tanku pārspēks. (Tos, pēc pašu amerikāņu ekspertu atzinuma, krievi ražo trīsreiz vairāk nekā amerikāņi).

Bez rēgulārās armijas un kara flotes, bez kara gaisaspēkiem un stratēģisko raķešu vienībām padomju rīcībā ir ap pusmiljons robežsargu (tie pakļauti čekai), speciālās iekšlietu ministrijas un valsts drošības daļas.

Oficiāli kara vajadzībām izlieto tikai 6 proc. no valsts budžeta, bet nevienam nav noslēpums, ka tas vismaz jāreizina ar trīs, jo vairumu kara pasūtinājumu ieraksta par civīlo nozaru ražojumiem. No vienas puses, Maskava vēlas, lai rietumi tikai minētu, cik lielā mērā ir militārizēta padomju saimniecība, bet no otras puses, nedrīkst saviem iedzīvotājiem pastāstīt taisnību par valsts līdzekļu izmantošanu, jo trūkst viselementārāko pirmās nepieciešamības preču, vispirms pārtikas.

Sākot ar savas pastāvēšanas pirmajām dienām, komūnistu režīms pieliek visādas pūles, lai bruņotos spēkus partija stingri kontrolētu. Kad tādam monopolam draud briesmas, partijas vadītāji nekautrējas lietot varu un sodīt pat visautoritātīvākos un slavenākos karavadoņus (kā, piemēram, maršalu Žukovu).

Padomju virsnieki pieder pie privilēģētiem iedzīvotāju slāņiem un par 90 proc. ir partijas vai komjaunatnes biedri. Visu stratēģisko raķešu karaspēka virsnieku iecelšanas notiek vienīgi ar armijas politiskās pārvaldes akceptu. Visu 16 padomju kara apgabalu priekšnieki ir vadošo partijas orgānu locekļi, bet aizsardzības ministrs Ustinovs ir viens no iespaidīgākiem Maskavas politbiroja locekļiem. Protams, līdz ar to pastāv varbūtība, ka kritiskā Maskavas imperijas brīdī, kad partijas vadība sāktu zaudēt spēju kontrolēt situāciju valstī, militāristi nemēģinātu glābt krievu dominanci ar militāra apvērsuma palīdzību. Pagaidām partija stingri tur savās rokās vadības grožus un jebkurā situācijā mēģinās paturēt iniciatīvu, lietojot bruņotu spēku kā ārējās, tā arī iekšējās krizes laikā pēc saviem ieskatiem.

Viss teiktais tomēr nenozīmē, ka šīs varenās armijas priekšā nerodas savas sāpīgas problēmas. Milzīgā centralizācija un dzelzs disciplīna, kas, liekas, padara jebkuru karaspēku vēl varenāku, padomju apstākļos pārvēršas par trūkumu. To pierāda Afganistāna, kur koncentrēta karaspēka un technikas izmantošana pret partizāniem izrādījās bezspēcīga. Tādā karā daudz kas atkarīgs no virsnieku un kareivju pašiniciatīvas. Bet tās padomju armijā trūkst.

Ļoti svarīga padomju ģenerālstābam ir demografiskā problēma. Dzimstība pēdējos desmit gados stipri mazinās. Nacionālā ziņā slavu pieaugums ar katru gadu vairāk un vairāk paliek aiz Vidusāzijas tautu pieauguma. Ja sešdesmitajos gados tikai katrs piecpadsmitais bija no Vidusāzijas, tad tagad katrs sestais.

(turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

NEPIEKRĪT T. SĪLIM

Šī gada 7. februāra laikraksta numurā T. Sīlis mūsu jaunatni apzīmē kā apmulsinātu un uz neceļiem novestu. 14. februārī viņš uzbrūk gan tieši, gan ar inuendo mūsu sabiedriskās un politiskās dzīves vadītājiem.

Latviešu jaunatne Madridē visai pasaulei atgādināja mūsu prasību atbrīvot Latviju. Dr. I. Spilners vada visas brīvās pasaules latviešu cīņu par brīvu Latviju. Jūlijs Kadelis veica milzu darbu, lai Madridē pasaule dzirdētu par padomju noziedzībām.

Ko gan ir darījis T. Sīlis, izņemot latviešu trimdas sabiedrības ārdīšanu ar saviem rakstiem?

Pēteris Vasariņš

APTAURĒTI GAN ...

Vācijas Latviešu Centrālās Komitejas priekšsēdis A. Cipulis, uzzinājis, ka Rietumvācijā ,,viesosies'' Rīgas kamerorķestris un tautas deju ansamblis ,,Dancis'', tūlīt aicinājis visus latviešus apmeklēt viņu koncertus, ar interesi sekot turnejai un latviešu sirsnībā parādīt viņiem savu viesmīlību, kur vien tas ir iespējams, un ar to pierādīt, ka trimdinieki nav ,,savas tautas nodevēji, koncertus netraucē un tos neizmanto politiskām demonstrācijām'', kā to apgalvo komūnisti. Ka komūnisti šo ,,turneju'' ir rīkojuši tikai komūnistiskās propagandas nolūkos, atklāj pašu komūnistu rakstoņas intervijās ar ansambļa dalībniekiem, kad tie atgriezušies Rīgā. Tie pastāstījuši:

,,Pie latviešiem ciemojāmies Hamburgā, Freiburgā, Minsterē, Frankfurtē un Bonnā. Mums bija daudz sarunu ar visplašāko aprindu pārstāvjiem, visur valdīja liela un patiesa interese par mūsu valsti — Pad. savienību, par padomju dzīves veidu. Egons Slēde viņiem pastāstīja par Latvijas veikumiem ekonomikā un kultūrā 40 gados, kopš atjaunota padomju vara. Bija ļoti daudz jautājumu, kas vēlreiz apliecināja lielo interesi par dzīvi Padomju savienībā vispār un konkrēti Latvijā... Visur šodien spēcīgi skan miera aizstāvju balss, pretkara balss, iestājoties pret militāristu neprātīgo nodomu izvietot Rietumvācijā jaunus amerikāņu kodolraķešu ieročus.,,

Te attiecībā uz aicinātājiem un sirsnīgās viesmīlības rādītājiem nav cita ko teikt kā tikai rakstnieka J. Jaunsudrabiņa teiciens: ,,Nu aptaurēti, kas aptaurēti, ne tie zin ko dara un kur lien!'' V. N.

SKAISTA UN PATIESA GRĀMATA

Saņēmu un izlasīju, kā saka, vienā ,,rāvienā'' DV apgādā iespiesto grāmatu Hipokrats spīlēs, ko sarakstījis Latviešu leģiona ārsts ltn. Arvēds Alksnis. Tā ir viena no labākām atmiņu grāmatām, kādu latviešu valodā nācies lasīt pēdējos gados. Daudzi jaunie latvieši, kas piedalījušies 2. pasaules karā, var būt pateicīgi ārstam ltn. Alksnim, ka tie atradušies viņa uzraudzībā un gādībā, jo tā pieredze un zināšanas dažam labam saglābusi ne tikai locekļus, bet arī dzīvību. Krievu un vācu okupācijas laikā Dr. Alksnim grūti dabūt darbu, varbūt tāpēc, ka viņš augstu turējis solījumu, ko devis universitāti beidzot — palīdzēt sirgstošam cilvēkam. Diezgan daudzi, dažkārt labi draugi, lai nekaitētu savai karjērai, abu okupācijas varas laikos no viņa novērsās. Liels skaits personu, galvenokārt ārsti, saukti īstajos vārdos, bet dažiem lietoti iniciāļi. Vietām grāmatu var lasīt ar lielu interesi, tā intriģē un saista. Autors nevienu nekritizē ar ļaunumu, bet atklāj latviešu cilvēka dabu, kāda tā mums izveidojusies kopš vergu laikiem, iztapt kungiem, bieži vairāk nekā no mums tiek prasīts, kas nereti izpaužas ļaunumā pret citiem cilvēkiem. Runājot par citiem, autors netaupa pats sevi. Laba daļa no grāmatas satura veltīta dzīvei Rīgā, attiecībām pret krievu un vācu okupantiem, dzīvei skaistā Ziemeļlatvijas pilsētā (zinātājiem to viegli atklāt, kas nav saukta vārdā), darbam Latviešu leģiona slimnīcā, Rīgas atstāšanai, drāmatiskai bēgšanai no sarkanarmijas virzīšanās uz rietumiem u.t.t. Grāmata pelna plašu ievērību un to vajadzētu lasīt kā veciem, tā jauniem, tā atklātos daža laba patiesība, ko viens otrs nezina vai negrib zināt. No tās varētu arī daudz ko mācīties, ja gribētu, tā labāk iepazīstot ne tikai citus cilvēkus, bet arī paši sevi. Tiešām skaista grāmata, par ko paldies autoram un izdevējiem. Gaidīsim otru daļu, par dzīvi pēckara Vācijā un atbraucot svešajā krastā!

Valters Zirnītis ASV

V. Dambergs

Purvītis šodienas gaismā

Par šo mūsu gleznie cības dižmeistaru daudz rakstīts, viņa darbi apskatīti, izskaidroti un iemīļoti, bet materiālus un datus meklējot man bija jānāk pie atziņas, ka ziņas par Purvīša biografiju ir visai trūcīgas. No tiem, kas analizējuši viņa daiļdarbus un dzīvi, lai minam angļu kritiķi M. Ilaine „The Studio" (1905. g.); latviešu presē Z. Valtere, V. Savickis, J. Rozentāls, R. Engelharts, T. Zeiferts, J. Jaunsudrabiņš un vēl vairāki citi. Periodikā parasti dominē intervijas, apskatot atsevišķus faktus.

No manā rīcībā esošiem avotiem secinu, ka Purvītis nav atstājis nekādas piezīmes vai dienasgrāmatu. Žurnālistu apcerēs biografiskie dati šķiet pretrunīgi. Maz ir informācijas par skolas gadiem, vecāku dzīvi, kā arī viņa pēdējām dienām. Domā, ka Purvītis paveicis tuvu pie 1500 gleznojumu. No tiem saglabājusies tikai niecīga daļa (ap 100?). Pie tam, ne paši izcilākie. Arī reprodukciju ziņā ir trūkumi. Daudzas ir pārspiestas un tā zaudējušas kvalitāti. Gleznotājs reti datējis savus darbus, tāpēc grūti noteikt chronoloģisko secību. Nav skaidrības arī ar nosaukumiem, palaikam atrodami divi tituli.

Šādas situācijas neiebiedēts, ar šo apceri es vēlos izgaismot Vilhelma Purvīša dzīves un mākslas gaitas, kā arī analizēt, kā laikmets un vide ietekmējusi viņa gleznie cību; vēlos arī izskaidrot, kāpēc atzīstu Purvīša darbus par pievilcīgiem. Vietām citēšu vēl citu domas.

V. Purvītis aizvien atradies latviešu mākslas pasaules centrā. Viņš ir palīdzējis organizēt Latvijas mākslas akadēmiju un bijis tās pirmais rektors. Latvijas dabas attēlošanā viņu var turpat uzlūkot par celmlauzi. Skolots akadēmiski klasiskā uztverē, viņš ar laiku pārveidojās par ievērojamu impresionisma sekotāju un ieguva starptautisku atzinību. Purvīša panākumu ceļš ļoti atgādina J. Rozentāla sīksto cīņu.

Lai iedziļinātos Vilhelma Purvīša daiļradē, mums būtu vēlams noskaidrot divus terminus: ainava-daba un impresionisms. Viduslaikos kristiānisma ērā ainava nebija populāra. Dabu uzlūkoja par sātanisku ļaunumu, kas novilcināja dvēseles ceļu uz debesīm. Renesanses humānisti (St. Francis) modulēja šo uzskatu un ieteica cilvēkam harmoniju ar vidi. Ar laiku uznira alēģoriska uztvere, filozofiskas temas iekļāva figūras.

Kad vēlāk, ap 18. g.s., fabriku revolūcija vēlās pāri pasaulei un dabas skaistums likās apdraudēts, ainavai piešķīra izcilāku nozīmi. Tādi mākslinieki kā W.M. Turners un Kaspars Fridrichs nodevās apkārtnes skatu glorificēšanai. Tāda uztvere turpinājās cauri veselam gadu simtenim. Purvīša karjēras laikā dominēja ainava. Tas bija romantisma periods. Dabu ideālizēja un izskaistināja. Kanadas ziemeļu attēlojumos saskatāma mistērija un pirmatnējais spēks. Purvītis meklēja lirisko skaistumu.

Impresionisms ir reālisma pārveidojums. Reālisms nozīmē attēlot priekšmetu tādu, kāds tas ir; impresionisms — tādu, kāds tas izliekas. Pēdējais nebēdā par priekšmeta kontūrām, bet cenšas uztvert gaismas iespaidu. Impresionisti esenciāli palika reālisti, tie necentās mainīt dabas struktūru, vienīgi „likvidēja" lokālos toņus. Kad 1874. g. Claude Monet (Monē) pirmoreiz izstādīja savu saules lēktu ar nosaukumu Impression, tas sacēla izsmieklus, taču piedzima jauns „isms". Vēlāk citi šī virziena sekotāji pievērsās izteikt priekšmeta būtisko, nemainīgo daļu, veidojot vienkāršas, stingras, stilizētas formas. Attīstās postimpresionisms, ekspresionisms, kubisms un t.t.

Ābols no ābeles tālu nekrīt. Šo sakāmvārdu drusku pārveidojot, varam teikt, ka it bieži kāda gleznotāja tematiku noteic jaunībā gūtie iespaidi. Ja mums būtu īsi jāraksturo kāda Purvīša glezna, domāju, apraksts skanētu šādi: tāli plašumi, meža strēles, pakalniņi, daži lapu koki, mazs dārziņš, vientuļš ceļš, pieticīga dzīvojamā ēka...

Gluži līdzīgā apkārtnē piebaldzēna Juŗa un Annas Purvīšu ģimenē piedzima pirmais dēls Vilhelms. Bija 1872. g. 3. marts. Vēlāk vēl ieradās divi dēli un divas meitas (viena mira jaunībā). Ģimenes materiālais stāvoklis nebija spožs. Arī zeme daudz nedeva. Vecais Purvītis izcēlās ar savu čaklumu, būvējot kaimiņiem mājas. Vilhelmam centība šķitās ielikta jau šūpulī. Zēns izrādījās kluss un apņēmīgs, ar labām izdomas spējām. Viņš jau agri iemācījās lietāt darba rīkus, mīlēja strādāt un kopt augļu kokus.

Pirmā izglītība gūta Zaubes draudzes skolā. Te viņa galveno interesi saista zīmēšana un rēķināšana. Zīmēšana bija ornamentu kopēšana. 8. g. vecais Vilītis vēl nekur nebija nevienu gleznu redzējis.

(turpinājums sekos)

Vilhelms Purvītis. Ed. Damberga zīm.

Leonīds Linauts

Māksliniekam Alfrēdam Jaunzemam aizsaulē aizejot

Ir beigušās šīs zemes gaitas īpatnējam māksliniekam, kas mākslas cienītāju pulkā bija dziļi iemīļots.

Sešdesmit astoņus gadus nodzīvojis, no tiem ap piecdesmit gadu veltīdams radošam darbam, Alfrēds Jaunzems ir atstājis plašu raksturīgo tipu galeriju. Te sastopamies ar to sabiedrību, kuŗa ne visai iederējās ierastajā latviešu vispārējā slānī.

Mākslinieks, būdams vienlīdz draudzīgs pret kuŗu katru, kas viņa dzīves ceļā sastapts, savu uzmanību ir veltījis tieši tiem ļaudīm, kas ir bijuši iemīcīti latviešu tautas „klingerī", nebūdami ne „rozīnes, ne mandeles". Čigānus, saules brāļus, degvīna pudelītes mīlniekus, paklīdušas pilsētu jautrās meitas un tamlīdzīgu sabiedrību mākslinieks ir parādījis simtos variantos. Tur komiskais mainījās ar traģisko, vieglprātīgais ar sērīgo un skumjo.

Vai Alfrēds Jaunzems, saukts Pridis, būtu pats piederējis viņu pulkam? Nē! Viņš tikai jo bieži izmantoja izdevību pabūt ar saviem mākslas tēlu prototipiem draudzīgā saskarsmē, nenoraidīdams „lāsīti" vai kumosu, ko Pridim piedāvāja citādi svešās dzīves kopēji, tā sakot, „kompānijas pēc".

Kad mēles abpusēji atraisījās, mākslinieks ar vērīgu aci ierakstīja savā atmiņā kā redzēto, tā dzirdēto. Rakstot šīs rindas, atmiņā atplaukst gadījumu rinda, kad savukārt man nācās vērot bērnības gadu līdzgaitnieku, vēlāko mākslas ceļu gājēju Alfrēdu Jaunzemu. Ataust atmiņā vēla vakara stunda. Abi mēs, rada gabali, Rīgas skolā nonākuši, nākam no vēla kinoteātŗa seansa mājup. Migla klāj Rīgas ielas. Zem aizplīvurota laternas staba stāv vientuļa, bet koši izkrāsojusies būte. Pridis iet klāt un uzrunā to apmēram šādi: „Sveicināta, sveicināta! Cik veca, tu skaistulīt, varētu būt?" — „Tu puikiņ, par jaunu, lai man to jautātu!" Pridis atkal: „Vai zini, es jau pats saredzu, ka tu esi vismaz trīs ŗeizītes vecāka par mums abiem kopā, redzi šito, ko es domāju," norādot uz mani, pieklājīgā attālumā stāvošu. „Nestāvi nu lampas gaismā, arī citi to pašu manīs, ko jau teicu," tā mans Rīgas izrādītājs nosaka vientuļniecei.

Ar šo brīdi atveŗas vārdu aizsprosti, teikumi un atsevišķi vārdi birst pār mūsu galvām. Mudināju Pridi drīzāk atstāt nelaimīgo ielas stūri, bet viņš kā piesalis, tik atsaka, lai paklausoties, kā Rīgā pusnaktī valodas skan...

Citreiz, Pārdaugavas Akmeņu ielā, (netālu no pontonu tilta), mita daudz smago važoņu. Jaunzema Alfrēdam bija vajadzīga „inspirācija". „Iesim turp!" tā viņš saka. Ne jau daudz, bet pāris nocietējuši klingerīši, pudelīte degvīna, bija pietiekoša deva sabiedriskās dzīves uzsākšanai, „gara spēku" tuvināšanai. Nav jāapraksta turpmākais. Tik varu teikt un liecināt, Alfrēda Jaunzema atmiņā nostiprinājās jaunu tēlu rinda, jauni „folkloriskie" materiāli un fakti, mūsu mazās dzimtenes galvaspilsētas nomalēm raksturīgi. „Kas nepazina mākslinieku pilnīgi, jo bieži bija neziņā, kur kustīgais-lustīgais Pridis visu šo „uteņa grabažu" (sīkumtirgus atkritumus) bija ņēmis. Atbilde rodama stāstiņa saturā, — no dzīves, no dzīves, lasītāj!..

(noslēgums 17. lp.)

Iela Dubultos.

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

(Nobeigums)

Kādu brīdi pēc tam esmu gulējusi. Piecos — mums jāceļas. Steigšus saģērbjamies, izliekam somas aiz durvīm, tad pašas dodamies uz ēdamzāli brokastīs. Trauki, maizītes saliktas, bet kafijas nav. Un tieši tās pašlaik visvairāk vajag. Nav neviena apkalpotāja. Gaidām. Daži ēd sausās maizes. Bet gribas dzert, ne ēst!

Vera iet skatīties, vai nav kāds virtuvē. Viņa ļoti ātri atnāk atpakaļ. Nē, neviena neesot, bet ja galīgi negribot sabojāt apetītu, tad tur gan labāk neiet. Kāds vīrišķis tomēr aiziet. Pavēris virtuves durvis, viņš sauc: Lūdzu kafiju! Tad viņš pazūd aiz durvīm.

Atpakaļ atnācis, viņš sakļeģ galvu: Ja mēs būtu zinājuši, kā tur izskatās, mēs noteikti nebūtu te nevienu maltīti ēduši! —

Laikam viņa skaļais sauciens tomēr atmodinājis apkalpotāju, un drīz vien kafija klāt. Paēduši, padzēruši, pasakāmies par ēģiptisko viesmīlību un dodamies uz autobusu. Bet nu nav šofeŗa. Gaidām, gaidām, salstam, drebināmies rīta pelēkumā. Paejam gar vienu, gar otru stūri. Šur tur snauž kaŗavīri.

Kad pārējām ceļa biedrenēm pieminu par šaušanas troksni naktī, neviena nekā nezina, gulējušas, nekā neesot dzirdējušas.

Beidzot — ar turpat vai stundas nokavēšanos — ierodas šoferis.

Glena atkal tīri nikna. Un kā ne, lidmašīna jau uz mums negaidīs! Salādējam steidzīgi vien visas ceļa somas, sasēstamies paši un — ardievu! Tāpat kā šurpbraucot, pie stūŗa iekāpj Husans, atmaina visu Ēģiptes naudu atpakaļ amerikāņu naudā. Nobrīdina mūs, ka naudu nedrīkst izvest, pats izkāpj. Šoferis brauc ko var. Ielas tukšas, vēl agrs rīts, un mēs ātri vien esam lidlaukā.

Nu sākas nīkšana. Neticami gaŗas rindas visur. Ja kāds privāti braucot, viņam paejot vismaz 4—5 stundas, kamēr izejot cauri visām kontrolēm. Mums vairs tikai nepilna stunda laika!

Glena savākusi visas pases, tā iešot ātrāk. Bet nekā! — jādala atpakaļ un jāiet kontrolēm cauri pa vienam. Tomēr mūs kā grupu ņem visus uzreiz pie pasu kontroles, tā tiekam cauri samērā īsā laikā. Tad skata mūsu rokas bagāžu. Neticami! Izliek ārā no somām visus sīkumus, it kā adatas meklēdami.

Daudziem tagad rokas bagāža krietni pamatīga. Daži stiepj līdz milzu kapara šķīvjus, daži kamieļādas saliekamos soliņus, paklājus, segas. Visvairāk apkrāvušies ir resnā Diana. Nesaprotu, kā viņa vispār domā kur tikt? Bet viņa tiek.

Kad esam jau sanervozējuši par gauso pārbaudi, paziņo, ka lidmašīna neatiešot 8.00, kā paredzēts. Esam nelielā ļaužu pārblīvētā telpā. Kur sēdēt nav. Pa logiem redzam lidlauku ar lidmašīnām. Pa laukumu skrien tādi paši suņi kā tuksnesī redzētie, bet telpās — visās malās netīri, pavārguši kaķi un kaŗavīri, kuŗi arī izskatās šiem kaķiem līdzīgi.

Saule spraucas caur piesārņoto gaisu. Tā ir liela blāva ripa, kā laterna neticamā augstumā.

Sākas iekāpšana lidmašīnā, bet ar to sākas arī grūstīšanās. Uzreiz laiž ārā ļaudis uz divām lidmašīnām, bet pie izejas durvīm vēlreiz pārbauda somas. Kāds angļis ar francūzi baŗas skaļās balsīs. Tusnīdama, divus saliekamos soliņus, milzīgu pleca somu un plastika iepērkamo somu stiepdama, mums pa priekšu stumjas Diana. Viņa patiešām netiek durvīm cauri. Biļešu kontrolētāja palīdz, bet nu mēs ar interesi vērojam, kā viņa tiks iekšā lidmašīnā? Kur viņa liks visu šo rokas bagāžu?

Taču Diana iekāpj, stjuarteses viņas solus noliek turpat durvju tuvumā, un Diana ar somām aizspraucas līdz savai vietai.

Pēc laika, kas sen jau ir pāri mūsu izlidošanas laikam, pavēsta, ka Kairo lidlaukā streiko gaisa satiksmes kontrolētāji un līdz ar to neviena lidmašīna nepacelsies. Tā! Cik ilgi tas var vilkties?

Mums patiešām nelaimējas ar lidojumiem. Visur kavēšanās!

Mierīgā garā paēdam brokastis. Pārrunājam Ēģiptes iespaidus. Citi mēģina snaust. Pēc 4 stundām lidmašīna tomēr sāk kustēties.

Vēl noskatos uz lidlauka ēku, uz palmām, tālumā samanāmo Kairo, un tad mēs esam gaisā. Zem mums viz Nīla un tuksnesis, no augšas vēl redzam lielās piramidas! Un tad — mūs apņem balts mākonis. Mūsu acīm Ēģiptes vairs nav. Viss redzētais ir pagātne. Atmiņās vēl stāvu alabastra sfingas priekšā, un man liekas, viņa vienīgā saprata, kāpēc mēs tā skrienam pa pasauli. Bet — sfinga klusē, noslēpumaini, aizlaicīgi smaida un klusē. Ardievu, Ēģipte, tu kultūras šūpulis!

Janīna Babre

Rīta Mese

Svētnīcas zvani ar Tavu balsi aicina uz rīta agro mesi — Tavu upuri.

Mazgā mani, tīri un šķīsti jaunai dienai. Mazgā mani ar Savu gaismu, ar Savu Cilvēka Tapšanas svētību, ar Sevi Pašu! Šķīstī manu dvēseli, prātu, manas domas, vārdus un jūtas.

Svētī manas rokas darbam, kājas solim vai steigai. Svētī manu vidi un ikvienu, ar ko man jāsaskaŗas. Svētī ar Savas svētības gaismu un dari visus, ar ko sastopos, šķīstus Tavai dienai. Lai jaunā diena ir Tava diena, diena ar Tevi un Tevī.

Esi ar mums visiem; ar Savu roku atbīdi ļauno, lai tas neienes mūsos vai mūsu vidū nesaskaņu, aizdomas, neuzticību vai šaubas. Lai jaunās dienas gaisma ir mūsu ticība, paļāvība, cerība uz Tevi un spēks Tevī!

* * *

Aizsila Zilite

Mātei

Domās eju tālus ceļus
Ciemoties pie Tevis, māt,
Atmiņā man ataust gaiši
Tālā dzimtene un mājas,
Kur es bērnu dienās mitu
Tevis mīlēta un kopta.

Ataust bērnu dienu prieki,
Darbiņi un nedarbi,
Pelnīts sods un uzslava.
Ko es toreiz pelnīju.
Tava labā, mīļā sirds
Prata sodīt, piedot, mīlēt.

Viss tas man par labu nācis
Ko Tu audzinot man devi,
Lai es dzīvē lieti deru.

Māt, ko tagad dot Tev varu?
Tikai paldies, paldies, māt,
Saku Tev no visas sirds.

Aina Kraujiete

Ceļa Zīmes atkal ceļo: Iznācis žurnāla 61. numurs.

Literatūras un kultūras žurnāls Ceļa Zīmes, pārvarējis techniskās grūtības, pēc pāris gadu atelpas posma nu atjaunojis darbību: šī gada sākumā Latvju Biedrības Lielbritanijā apgādā iznācis žurnāla 61. numurs. Tā redaktors — Jānis Andrups, kas par žurnālu rūpējies un ,,ceļa zīmes jaunām audzēm'' spraudis jau kopš 11. numura, (t.i., kopš žurnāla redakcija no Zviedrijas pārcelta uz Angliju).

Laba tiesa žurnālā ierādīta jaundarbiem. Daiļprozā pārstāvēta ir vecākā, ir vidējā paaudze, dzejā klāt nākusi arī jaunā. — Dzidrai Zeberiņai, kas ieguva vārdu prozā tūlīt pēc skolas gaitām trimdā, te simboliska pasaka par ,,smalkā bada'' gadiem, kad cilvēki vairs neprata smaidīt, — ,,šī bada kopējā pazīme, ka neviens par to nerunāja, nemeklēja arī padoma.'' Tie beidzās, kad viens smaids atrada citus smaidus, cilvēki atrada cilvēku. — Benitas Veisbergas ,,atzīmes trimdas grāmatā'' uzrāda īpatnēju skatīšanās un stāstīšanas veidu par visdažādākām lietām. — Trīs miniatūras par trim izrādēm Jānim Kadilim, kas arī ir sava veida trimdas piezīmes literāri gludinātā stilā. — No Latvijā palikušā autora Kārļa Zariņa dots viņa prozas paraugs; par viņa atstāto literāro mantojumu raksta Jānis Andrups. Blakus dzīves ziņām un literārajām gaitām Andrups stāsta, ka mūža otrā pusē Zariņš bijis spiests klusēt, jo ,,to, ko viņš īsteni gribēja rakstīt, viņš nedrīkstēja''. Trimdā kopš kaŗa beigām izdotas astoņas Kārļa Zariņa grāmatas, Latvijā tikai viena.

Ceļa Zīmju 61. numurs bagāts ar dzeju. Žurnālu ievada rindas no Raiņa lugas Daugava — par to, ka ,,pāri dara tautai sveši ļaudis'' un ka ,,jākāpj debesīs saulei sūdzēt''. Pirmajās lappusēs Astrīdes Ivaskas un Zentas Liepas dzejoļi. Liepa jūtas sūtīta, lai ,,kādā citā saulē / liecību sniegtu, / ka cilvēks / nav tikai ļauns un rūgts, / ka tas skanēt var dzidri / kā kokle''. Ivaskai, vērojot sniegu, jādomā par to, ka ,,tik daudz apsnieg / tālajā klusumā / bez manas ziņas''. Intai Purvai dzejolis Tālos ciemos (veltīts Knutam Skujeniekam), tālajam brālim, kas ar savām ciešanām arī viņai būs nopircis rītdienu. Raitam Birkmanim, kas arī pats tagad Aizsaulē, veltījums Aleksandra Čaka piemiņai; Ainai Kraujietei — vasaras litānijas, Zeltītei Avotiņai dzejoļos rudens noskaņas, Ojāram Jēgenam pasaka par Brīnumgaili, kas ,,torņa galā nostājās / Par simbolu un sargu. / Kaut kūko posta dzeguzes, / Draud gaiļi sarkanie,/ Viņš stāv tur šobaltdien''. Žurnālā arī gaŗāks Nikolaja Kalniņa dzejojums, un Aleksandra Pelēča īsproza (Pēdējie divi kilometri, kur raksturoti apstākļi, kādos mūža beigu posmu aizvadīja rakstnieks Kārlis Zariņš).

Pārdomas, kā latviešu literātūru ievest pasaules kultūras lokā, sniedz Valija Rupģe, apcerēdama dzejas tulkošanas iespējas. Pievienoti Dīnas Raunas atdzejojumi.

Žurnālā pāris raksti veltīti latviešu māksliniekam — gleznotājam Valdemāram Tonem un pagājušā gadā mirušam tēlniekam Voldemāram Jansonam, līdz ar viņu darbu attēliem.

Par cilvēka uzticību savai zemei ir Viktora Neimaņa pārtulkotais patiesais stāsts, kā to kādai dānietei vēstulē uzrakstījis Semjons Gluzmans. Tas ir stāsts par latvieti Ivaru Grabānu. Dr. Gluzmans atteicās strādāt nervu klīnikā, kur iesloga disidentus, par to pats notiesāts ar 7 gadiem spaidu darbos un 3 gadi izsūtījumā, kur viņš iepazīst Ivaru Grabānu — uzzina par šī latviešu nelaimīgo likteni. Aizkustinoši Gluzmans to apraksta — kā cerēdams uz kaŗa drīzām beigām un negribēdams kaŗot pret saviem tautas brāļiem, Grabāns nav ieradies padomju armijas iesaukšanas punktā, bet līdz ar citiem devies mežā. Tur viņš 14 gadus gaidījis palīdzību no civilizētajām tautām! Kad 1956. gadā iznācis no meža, viņš nepieņēma sadarbību ar jauno varu, viņš ar to bija zaudējis piedošanas garantiju, un tā — pēc 12 gadiem — viņu apcietināja un izsūtīja. Kaut arī viņš ir vientuļš un daudz cietis, tomēr nav kļuvis par mizantropu... arī tagad viņš nav zaudējis ticību,'' raksta Gluzmans. Grabāns tikai grib nokļūt uz brīvu zemi, uz Dāniju, lai mirtu brīvībā.

Jāpiezīmē, ka Dr. Gluzmans nesen atlaists pēc soda izciešanas. Latvietis Ivars Grabāns joprojām sirgst izsūtījumā.

RAIBĀ NEDĒĻA

Rēgena un Trudo sadarbības izredzes ir labas.

VAŠINGTONAS UN OTAVAS ATTIEKSMES PALIKS NEMAINĪTAS

Prezidenta Rēgena ceremoniālā tikšanās ar Kanadas ministru prezidentu Trudo Otavā nebūt nav novērsusi daudzās šķietami ne pārāk svarīgās, bet īstenībā itin sāpīgas amerikāņu un kanadiešu pretišķības gan saimnieciskā, gan enerģijas, gan zvejniecības, gan arī gaisa piesārņošanas problēmās. Kaut Rēgena un Trudo politiskā filozofija ir ļoti atšķirīga, abu kaimiņu zemju vadītāji Otavas dienās rādīja labu gribu un vēlēšanos ne vien paturēt ASV un Kanadas draudzīgās attieksmes, bet panākt abu valstu ciešāku sadarbību arī daudzos starptautiskos jautājumos. Kanadai nostājoties Vašingtonas pusē, viņas paraugam var sekot daudzas citas mazākas valstis, kas eksistējošā lielvaru konfrontācijā vēl ir vai nu svārstīgas vai turas pie tā dēvētās „strausa politikas" — iebāžot galvu smiltīs, nesaskatīt pasaules reālo politisko ainu. Kanada ir gribot negribot tieši ieinteresēta Rēgena administrācijas politikas panākumos, jo Rēgena varbūtējās neveiksmes kā saimniecībā, tā arī politiskā plāksnē nenoliedzami smagi atsauksies arī uz Kanadu.

VAI SLEPENS AMERIKĀŅU UN KRIEVU DARĪJUMS ?

Sarkanās imperijas cars Leonīds Brežņevs pāste:.za pasauli, paturot politbi ja amatā uz nākamajiem pieci m gadiem visus vecīgos funkc onārus. Protams, ka ne iens viņam neiedrošinājās pāri st dēla Jurija un znota če a ģenerālleitnanta pabīdīšanu uz priekšu pa partijas karjēr kāpnēm.

Kremļa izmēģinājuma bal- nu par drīzu Brežņeva tikšanos ar Rēgenu iznīcinājis amerikāņu ārlietu ministrs Aleksandrs Heigs, kas nupat notikušajā preses konferencē no jauna atgādināja, ka par šādu tikšanos varēs runāt tikai tad, ja Pad. savienība ar konkrētiem darbiem būs pierādījusi, ka tā apņēmusies respektēt starptautiskās politikas labās manieres, citiem vārdiem, Kremlim ir jāatsakās no saviem agresijas plāniem, terroristu atbalstīšanas un jāizvācas arī no Afganistānas.

Vēl joprojām izšķirīgs pārbaudījums Vašingtonas un Maskavas attieksmēs var izveidoties Polijā. Vairāku poļu disidentu apcietināšanai pretojas Valesas vadītās brīvās arodbiedrības. Tanī pašā laikā Polijas pierobežā gadskārtējām kara spēlēm — militāriem manevriem — ir sakoncentrētas ievērojamas Varšavas pakta valstu karaspēka vienības. Heigs norādījis, ka sarkanarmijas tieša

Jurijs pabīdīts uz augšu.

vai netieša iejaukšanās Polijā izšķirīgi atsauksies uz tālākām Vašingtonas un Maskavas attieksmēm.

Par sensāciju var uzskatīt amerikāņu preses ziņu, ka klusībā padomju un amerikāņu diplomāti sākuši sarunas par pazīstamā žīdu disidenta Šeranska varbūtēju apmaiņu pret rietumos iekritušu ievērojamu krievu spiegu majoru A. Kozlovu.

Mūs savukārt var interesēt, ka tā dēvētās Ļeņingradas prāvas ietvaros pēc desmit gadu pavadīšanas cietumos un dažādās soda nometnēs atbrīvotais Rīgas žīdu disidents 34. g. vecais Jozefs Mendelovičs nonācis Izraēlā; tur viņš ļoti asiem vārdiem nosodījis padomju soda nometņu sistēmu. Kā zināms, Ļeņingradas prāvā tiesāja ap divdesmit žīdu tautības padomju pilsoņus, to starpā vairākus rīdziniekus, kas bija plānojuši sagrābt Ļeņingradas lidostā kādu lidmašīnu, lai nokļūtu brīvībā Somijā. Gadījās, ka šo drosmīgo žīdu pasākumu izjauca kāds čekas iefiltrēts aģents, un nelaimīgos pasākuma dalībniekus apcietināja brīdī, kad tie gatavojās kāpt lidmašīnā. Mendelovičs rietumu preses pārstāvjiem tagad pastāstījis par spīdzināšanu čekā, kā arī par mocībām speciālās psīchiatriskās slimnīcās un politisko ieslodzīto soda vietās. Viņš tur bijis kopā ar daudziem latviešiem. Mendelovičs norādījis arī, ka vislielākās briesmas draudot tieši Šeranskim, jo pēdējais iestājies par pārējo politisko apcietināto tiesībām.

Čekisti vajā atpakaļ atvilināto Sepānovu.

Maskavā čekisti mēģinājuši aizkavēt 33 g. vecā baletdejotāja Jurija Sepanova tikšanos ar rietumu žurnālistiem. Viņš 1980. g. janvārī Italijā atstāja Maskavas baleta trupu, bet vēlāk, baidoties par savu radu likteni, čekas pierunāts, atgriezās Pad. savienībā.

MIRIS BRITU MEISTARSPIEGS

Londonā pagājušā nedēļā 66 g. vecumā miris sērs Moriss Oldfīlds. Viņš ilgus gagus bija britu slepenā dienesta M16 vadītājs. Sērs Oldfīlds bija arī tas, kas atklāja Kima Filbija slepeno kalpošanu Kremlim. Pēc mirušā latviešu lidotāja Silarāja izteicieniem Filbijs pēc Otrā pasaules kara beigām savervēja arī vairākus latviešu virsniekus īpašiem uzdevumiem Baltijas telpā, bet neviens no tiem neatgriezās. Filbijs viņus bija sūtījis tiešā nāvē.

Britu meistarspiegs Oldfīlds atklāja dubultaģentu Kimu Filbiju.

KATOĻU BAZNĪCA NOSTĀJAS PREZIDENTA DUARTES PUSĒ

El Salvadora vēl joprojām atrodas pasaules uzmanības centrā, un pagājušā nedēļā tur noticis zīmīgs pagrieziens. Katoļu baznīca, kas līdz šim laipoja starp valdību un nemierniekiem, tagad nepārprotami deklarējusi savu nostāju prezidenta Duartes pusē. Tas notika pēc tam, kad galvaspilsētas tuvumā komūnistu sazvērnieki noslepkavoja 30 nevainīgus zemniekus tikai par to, ka viņi simpatizēja kristīgo demokratu un militāristu oficiālai valdībai. Amerikāņu militārā palīdzība jau sasniegusi El Salvadoru, un līdz ar kara materiāliem tur tagad atrodas ap 50 amerikāņu lietpratēju, kas ne vien apmācīs armiju terroristu apkarošanā, bet gādās arī par terroristu apkarošanai un ieroču slēptuvju atklāšanai nepieciešamo helikopteru apkalpju sagatavošanu. Rēgens jau atklāti deklarējis, ka amerikāņu palīdzība aprobežosies tikai ar saimniecisku un militāru palīdzību, bet par amerikāņu bruņoto vienību sūtīšanu uz El Salvadoru nevarot būt runas.

Duarte ar jau īstenotām sociālām un saimnieciskām reformām nodrošinājis sev tautas vairākuma atbalstu, un jau nākošā gadā apsolītas arī brīvas demokratiskas vēlēšanas. Lai būtu kā būdams, El Salvadora izveidojusies par Rēgena jaunās ārpolītikas — komūnisma ekspansijas apturēšanas kritisko pārbaudes faktoru. Te gan jāpiemin, ka neņemot vērā amerikāņu palīdzību, visā Centrālamerikā jau gadiem vērojams izteikts pretamerikāņu noskaņojums, pie tam būtībā tas saistās ar nabadzīgo skaudību pret bagātajiem. Nav noliedzams, ka tieši pēdējos četros gados Kārtera administrācijas laikā Vašingtona Centrālameriku bija atstājusi pilnīgi novārtā, un tagad prezidentam Rēgenam jāmēģina stāvoklis saglābt.

LIELBRITANIJA LĒDIJAS DAIANAS APBRĪNOŠANAS DRUDZĪ

Britu karaļnams tagad paziņojis, ka prinča Čarla un lēdijas Daianas Spenseres kāzas notiks š.g. 29. jūlijā Sv. Pēteŗa katedrālē. Jaunā pāŗa kāzu diena izsludināta par oficiālu svinamo dienu. Lēdijas Daianas pirmā oficiālā parādīšanās kādā labdarības koncertā radīja sensāciju visā britu presē. Viņas tērpa piegriezumam tagad seko tūkstošiem britu jaunavas, kas arī cer kādā dienā tikt pie sava prinča.

Politiskā frontē premjēre Tačere nelokāmi mēģina īstenot savu radikālo saimniecisko politiku, kas tai sagādās daudz pretinieku arī pašā konservātīvo partijas vidū. Tačere, tāpat kā Rēgens, pārliecināta, ka taupīšana un ar to saistītie upuŗi ir vienīgā izeja no valsts tālākas ieslīkšanas parādu purvā.

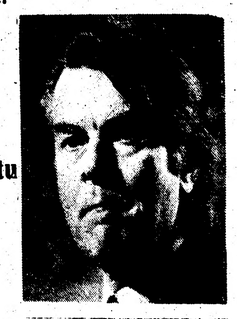

Britu sociāldemokratu līderis Dēvids Ovens.

Pagājušā nedēļā leiboristu partijas šķelšanās rezultātā britu parlamentā uz politiskās skatuves uznāca jauna partija — sociāldemokrati. Tās vadonis ir bijušais ārlietu ministrs Dēvids Ovens, un viņam jau pievienojušies četri citi bijušie leiboristu partijas ministri. Šķelšanās leiboristu partijā notikusi tādēļ, ka radikālo arodbiedrību spiediena dēļ pēdējā gada laikā šī partija nosvērusies uz galējo kreiso spārnu. Ovena sociāldemokrati reprezentē strādnieku partijas mēreno virzienu, un tai jau tagad parlamentā ir divpadsmit vietas, bet nav noslēpums, ka Ovens meklēs ciešu sadarbību un pat iespējamu koaliciju ar liberāļiem. Sociāldemokratu un liberāļu koalicija var izrādīties par bīstamu draudu nākamajās vēlēšanās arī Tačeres konservātīvo partijai.

Lēdija Daiana labdarības koncertā.

Visas gandrīz jauktas laulības

TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES GADA SAPULCE

Sv. Jāņa ev. lut. draudzes gada sapulce 8. martā Toronto pēc dievkalpojuma bija pulcinājusi 119 dalībniekus. Draudzes darbības gada pārskats draudzes locekļiem jau bija piesūtīts, tādēļ ziņojumi bija īsi.

Draudzes māc. I. Gaide savā ziņojumā sacīja, ka aktuāla kļūst jaukto laulību problēma. Ar katru gadu palielinās jaukto laulību skaits. Šogad no 13 laulībām desmit ir etniski jauktas. Otra problēma ir asimilācija. V. Upeslācis sapulcē ierosināja šo jautājumu pārrunāt LNAK padomē un Latviešu dienās. Šogad paiet 17 gadu, kopš iesvētīja jauno baznīcu 1964. g. 8. martā. Mācītājs to pieminēja arī dievkalpojumā. Draudzes priekšnieks J. Koncis atzīmēja draudzes darba sekmēšanos aizvadītajā gadā labāk nekā iepriekšējā gadā. Saulainei vēl palicis neliels parāds. Dr. Agnese Gailīte aizdevusi 2000 dol. bezprocentu aizdevumu Saulaines parāda atmaksai.

Dāmu komitejas priekšniece L. Jansone lūdza mainīt prioritātes un atbalstīt vairāk pašu draudzes sarīkojumus. Palīdzības fonda priekšnieks K. Ozoliņš ziņoja, ka fondam 31. maijā aprit 30 gadu. Fonda pilnsapulce 26. aprīlī Sv. Jāņa baznīcā. Draudzes kasieris J. Bārs norādīja, ka izdevumi bijuši budžeta robežās. Draudzes vispārējie ienākumi pieauguši par 13 proc., bet draudzes nodevas par 20 proc. Revīzijas komisijas priekšsēde Ž. Vītola pateicās darbvedei N. Ābelei un pārējiem darbiniekiem. Sapulce bez iebildumiem pieņēma draudzes darbības pārskatus un budžetus: Saulainei — 85.000 dol., draudzes — 107.450 dol. un dāmu komitejas 11.300 dol. apmērā.

Pārrunās J. Ozols jautāja, kur palikuši 30 — 40 gadīgie un kā tos piesaistīt baznīcai? Lielākas pārrunas izraisīja Kristus Dārza projekts. Dr. A. Gailīte izteicās, ka zemes gabals Vūdbridžā par tālu, varbūt varētu atrast kādu tuvāku vietu. Pastāv arī zonēšanas problēmas, kaut gan Ontario Municipal Board lēmumi labvēlīgi. Ontario valdības iestādes ieinteresētas, lai aprūpes namā ieinteresētie izpildītu anketes par šo projektu. Anketes saņemamas pie zemes gabala dāvinātājiem L. un V. Kinstleriem, kas izteicās, ka vieta Vūdbridžā piemērota. Par būvi savi piebildumi bija arī J. Bāram. Aprūpes mītnei paredzēti trīs spārni: veco ļaužu mītne, apkopjamo mītne un paplašināta aprūpe slimniekiem, kas saistīti pie gultām. Kristus Dārza projekta gada sapulce 2. aprīlī pl. 19 DV namā.

Draudzes padomē ievēlēja: J. Konci, K. Radziņu, G. Reinfeldu, V. Upeslāci, O. Bernavu, I. Malēju un J. Ozolu. Kandidātos paliek A. Gaiķis, Dr. A. Vanags un A. Villers.

Sapulces nobeigumā māc. I. Gaide informēja par ceļojumu uz Svēto zemi — Izraēlu un Ēģipti no 16. — 28. martam. Kanadas grupā piedalās 25 braucēji, arī māc. I. Gaide un māc. J. Cālītis, kopā ar braucējiem no ASV 80 personas. Sapulci vadīja J. Koncis, protokolēja K. Radziņš un A. Černavskis.

Sv. Jāņa ev. lut. draudze, kas ar 1836 locekļiem ir otra lielākā latviešu draudze Kanadā, pērngad veikusi sekmīgu darbu, uzrādot atlikumu.

Draudzes māc. I. Gaides vadībā notikuši 64 dievkalpojumi dievnamā un Saulainē, kopā ar 10.750 dievlūdzējiem vai caurmērā 173. Kristīti 12 bērni, iesvētīti 21 jaunietis. No 13 laulībām 10 bijušas etniski jauktas. Miruši 19 draudzes locekļi, un izvadīti vēl divi ārpus draudzes. Ticības celsmes stundas sadarbībā ar māc. J. Cālīti notikušas 24 reizes. Draudzes aprūpē palīdzīgs bijis arī archibīskaps A. Lūsis. Svētais vakarēdiens izdalīts 10 dievkalpojumos. Svētdienas skolu ar 34 audzēkņiem vada Aina Kalniņa ar 8 citiem skolotājiem un vairākiem palīgdarbiniekiem. Jauniešu grupas vada Edgars Liepiņš, Inta Malēja un Sandra Kurse-Freimane. Žēlsirdīgo samariešu grupa Vilmas Kinstleres vadībā apmeklē slimos grūtdieņus.

Dāmu komiteja L. Jansones vadībā 18 locekļu sastāvā rīkojusi 11 dažādus sarīkojumus, veikusi aprūpes un palīdzības darbu. Vasaras mēnešos atsevišķas locekles izpalīdzējušas Saulainē un bērnu nometnē. Draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā, kas nodibināts 1978. g., vairākas reizes kuplinājis dievkalpojumus, kā arī rīkots pirmais patstāvīgais koncerts. Vokālā ansambļa administrātore ir H. Mangale, kas pārzina arī altāra ziedu fondu.

Saulaines pārvalde paredz šogad nobeigt mazo bērnu mājas Putnu salas jaunbūvi, kurai draudzes locekļi saziedojuši vairāk nekā 22.000 dol., bet vēl ir palicis parāds 5000 dol. palīdzības fondam. Šīs vasaras 30. nometne notiks no 12. jūlija līdz 22. augustam; bērnu un sporta svētki no 1. — 3. augustam. Viss Saulaines apgrozījums pagājušā gadā sasniedza 70.454 dol., ar atlikumu 3875 dol.

Dāmu komitejas kases pārskats rāda 18.838 dol. apgrozījumu un 8822 dol. atlikumu. Šī gada jaunā budžeta ienākumos un izdevumos — 11.300 dol. Palīdzības fonda kases apgrozījums 84.978 dol. un fonda kapitāls uz 1981. g. janvāri 162.162 dol. Visi draudzes ienākumi pērn sasniedza 130.985 dol., pie kam draudzes locekļu ziedojumi bija 119.985 dol., jeb caurmērā vairāk nekā 70 dol. no katra pieaugušā. Ienākumi pārsniedz izdevumus par 7384 dol., kur ieskaitīts 5000 dol. Saulaines parāda atmaksa. Draudzes mantas vērtība aplēsta uz 541.808 dol., kas pag. gadā pieaugusi par 9.194 dol.

Draudzes jaunais budžets ienākumos un izdevumos paredzēts 107.450 dol.

V. S.

Baptistu draudzes gada sapulce

Toronto latviešu baptistu draudzē, kas ir vienīgā Kanadā, uz 1. janvāri bija 104 locekļi. Gada laikā miruši trīs. Azvadītajā gadā mācītāja A. Arāja vadībā notikuši 48 dievkalpojumi un trešdienās — 40 bībeles vakari. Dievkalpojumus kuplinājis diriģenta Arvīda Purva vadītais 30 dziedātāju koris; kora priekšnieks Ž. Gertners.

Draudzes māsu pulciņu vada Nellija Ābele, svētdienas skolu Milda Preisa. Māsu pulciņš apmeklējis slimos, aprūpējis vecos ļaudis un sadraudzības vakaros rūpējies par pacienāšanu. Misijas darbam un palīdzībai māsu pulciņš izdevis 4579 dol., ieņēmis 4852 dol. Visas draudzes ienākums bijis 31.822 dol., atlikums uz šo gadu 4359 dol.

Gada sapulci vadīja māc. A. Arājs, protokolēja Elfrīda Nama, piedalījās 40 locekļi, kas pieņēma pārskatu. Draudzes padomē ievēlēja priekšsēdi Leonu Namu, sekretāru V. Skudru, kasieri H. Jansonu, locekļus Ādolfu Preisu, Kārli Arāju, Edgaru Straumeru, Ž. Gertneru, M. Rozi un jauniešu vadītāju Viktoru Ābeli.

Liels notikums pērngad bija Pasaules baptistu savienības jubilejas kongress no 8.—13. jūlijam . Šai laikā Toronto latviešu baptistu draudze uzņēma 50 latviešus, kongresa dalībniekus no ASV, Brazilijas un Latvijas bīskapu J. Tervitu. Amerikas latviešu baptistu apvienības valdes priekšsēdis F. Čukurs bija uzaicināts teikt lūgšanu Maple Leaf lielajā auditorijā ar 20.000 kongresa dalībniekiem. Savā lūgšanā māc. F. Čukurs aizlūdza par apspiestajām tautām, īpaši pieminot Latviju. Sakarā ar kongresu Sv. Jāņa baznīcā notika latviešu baptistu dievkalpojums, piedaloties 12 viesu mācītājiem. Turpat draudzes māsu pulciņš bija rīkojis sadraudzības brīdi ar 150 dalībniekiem. Gadskārtējā latviešu baptistu vasaras nometnē Bukskauntijā, ASV, Toronto draudzes māsu pulciņš vadīja piecas dienas saimniecību.

V. S.

Mākslinieki no trim kontinentiem

7. Kanadas latviešu dziesmu svētku Lietiskās mākslas nozares vadītājs Aleksandrs Gugāns izsūtījis visiem brīvajā pasaulē apziņātiem māksliniekiem un daiļamatniekiem aicinājumu piedalīties lietiskās mākslas izstādē, daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņā un daiļamatnieku saietā Toronto, pavisam 144 daiļamatniekiem ASV, Kanadā, Eiropā un Austrālijā. Pirmie pieteikumi pieprasīti līdz 15. martam, lai tos varētu ievest katalogā.

Lietiskās mākslas, daiļamatniecības izstāde un tirdziņš notiks no 2. līdz 5. jūlijam. Dziesmu svētku komiteja atvēlējusi līdzekļus labāko darbu godalgošanai katrā daiļamatniecības nozarē. Darbus vērtēs žūrijas komiteja. Par PBLA Kultūras fonda balvu īpaša Kultūras fonda vērtēšanas komiteja spriedīs atsevišķi. Lai darbi atbilstu šī fonda noteikumiem, tiem jābūt darinātiem pēdējo divu gadu laikā un tie nedrīkst būt iepriekš izstādīti. Daiļamatniecības izstrādājumiem jābūt ar latviski īpatu tematu. Par izstādē pārdotiem darbiem paturēs 15 proc., tirdziņā — 20 poc.

Katalogā atzīmēs dalībnieku īsu biografiju un viena izstādes darba vai personisko foto attēlu, par kuru būs jāmaksā 10 dol.

Tēlotājas mākslas izstādes komitejas vadītājs ir Jānis Zuntaks, palīgi — A. Anšmits, Ž. Jurševskis, A. Kerāns un Valija Mērniece. Žurijā: Ēriks Dzenis, Laimons Eglītis (ALA mākslas nozares vadītājs, ASV), Zigfrīds Jurševskis, Visvaldis Reinholds un Jānis Zuntaks. Lietiskās mākslas izstādes komitejas priekšnieks A. Gugāns un izstādes tehniskais iekārtotājs H. Jansons. Tirdziņu vadīs Velga Jansone, Ņīna Jurševska, V. Vilsone un Māra Lūse. Žūrijas komisijā A. Dzērvīte, E. Groskaufmanis, V. Lakstīgala, J. Zālītis un A. Gugāns. V.S.

Daugavas ūdeņi sveicina

TORONTO TAUTAS DEJU KOPAS DAUGAVIŅA 10 GADU DARBĪBAS SVĒTKOS Š.G. 20. un 21. MARTĀ

Saulei griežoties uz pavasara pusi, deju kopa Daugaviņa Edvīna Kalviņa vadībā gatavojas atzīmēt 10 gadu darbību. Neviens no dejotājiem nav redzējis tālās Latvijas upi Daugavu, jo visi dalībnieki dzimuši ārpus savas tēvu zemes. Daugavas vārds mūsu tautai saistīts ar ko vairāk nekā tikai ģeografisku apzīmējumu. Daugavu sauc par mūsu likteņupi. Tautas tradiciju un folkloras kopēju — deju kopas dalībnieku prātos un izjūtās gan laikam nebūs iespiedies tikai latviešu skolās mācītais un no katedrām dzirdētais par nekad neredzēto tēvu zemi, pat tās gadu simteņiem veco folkloru.

Ikdienā jauniešus ik uz soļa aicina modernie deju ritmi, kuŗu mūzikā izpaužas acumirklīgas sajūtas, ekstrēmi mainīgie garastāvokļi — šolaiku psicholoģija. Pamazām, bet nenovēršami nīkst latviešu valoda līdzās ikdienā lietotajai cittautu valodai. Iepriekšējā paaudze, kuŗa paņēmusi līdz dzimtenes izglītību un tautas valodu bez cittautu valodas jūtama piejaukuma, apzinīgi vai neapzinīgi diezgan kuplā skaitā mēģina pieslieties patvērumu zemju paražam, par cik to atļauj apstākļi un mentālitāte.

Un jaunā audze nāk kopā! Sadodas rokās un atdod godu tālajai zemei, ko svešzemnieki latviešiem laupījuši. Tur plūst Daugavas ūdeņi. Plūst uz jūŗu un tālāk, nerimtīgām straumēm sveicinādami savu krastu tālos bērnus, kam tautasdziesmu un deju ritmi kaut ko dzied par kādu zemes sakņu pulsējumu, kas pieder tikai latviešiem.

Z.K.

Sirsnīgi pateicamies

par apsveikumiem un laba vēlējumiem ar mūsu dēla

Mārtiņa Viktora

piedzimšanu 1981. gada 1. martā.

Dace un Andris Strīpnieks

Izīrējams

APARTAMENTS DZĪVOKLIS

pagraba stāvā ar vienu guļamtelpu. Atsevišķa ieeja, saus un silts. Tel.: 884-0852.

LONDONA

● DV Londonas nodaļas gada sapulcē par aizvadītā gada darbību ziņoja valdes priekšsēdis Ž. Petrovskis. Pie nodaļas darbojas arī drāmatiskā kopa, kuŗu vada prof. Elfrīda Karlsone-Bērziņa, un jaukts koris ar diriģentu K. Pipasti un priekšnieku E. Biti. Nodaļa pagājušajā gadā atskatījās uz 30 gadu darbību. Pašlaik tajā 104 biedri, to vidū 32 vanadzes. Par pārstāvēm pie Londonas tautas mākslas padomes darbojas I. Bērziņa un Dz. Stirāja. Nodaļas darbība arī pagājušā gadā aptvērusi dažādus laukus. Iesūtīti raksti vietējam laikrakstam Free Press, tāpat vietējiem parlamenta deputātiem par mūsu dzimtenes stāvokli un vākti paraksti kopējam memorandam premjēram Trudo.

Rosīga bijusi sporta dzīve, piedaloties Kanadas mēroga šaušanas sacīkstēs. Notikušas sacīkstes ar DV Kičeneras nodaļu, tāpat makšķerēšanas sacīkstes. Sekmētas 18. novembŗa atceres svinības, izkārtotas 14. jūnija un Ziemsvētku ziedojumu akcija. Tautas sēru diena rīkota kopīgi ar lietuviešiem, noliekot vainagu pie pieminekļa Viktorijas parkā. Revīzijas komisijas ziņojumā T. Bērziņš atzinīgi novērtēja valdes un sekciju darbību. Par nodaļas valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Z. Petrovski, revīzijas komisijā T. Bērziņu, J. Kalniņu un Z. Krēsliņu. Par delegātiem Daugavas Vanagu delegātu sapulcei izraudzīja Z. Petrovski un G. Brikmani. Nodaļas gada sapulcē piedalījās 24 biedri, to vadīja R. Alksnis, protokolēja G. Brikmanis.

-ls-

Laipni lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKĀ

1981. gada abonementa maksas.

Dr. M. Ausala par Brīvības raidījumiem

Mājīgajās Straumēnu telpās jau otru reizi šinī darbības gadā pulcējās DVF nodaļu informācijas darbinieki, lai iepazītos ar paveikto un nākotnē veicamo. Pašreizējais mainīgo notikumu laiks prasa no mums modrību un spējas mūsu labā izmantot jaunas neparedzētas situācijas pasaules politiskā arēnā.

Labi apmeklēto sanāksmi atklāja DVF iekšējās inf. daļas vadītājs I. Pālītis. Viņš pielicis daudz darba, lai skaņu filmā uzņemtu raksturīgākās DVF īpašuma Straumēnu dzīves ainas un sabiedriski kultūrālās rosmes. Filma ilgst vairāk nekā stundu, un tā ar labām atsauksmēm jau izrādīta vairākās vietās. Arī citi latviešu centri pieprasījuši. Sekmīgs izrāžu cikls paredzams arī slīdīšu skatei par Brīvības pieminekļa tapšanas vēsturi, kas saņemta no DV Toronto nodaļas. Sanāksmes uzmanības centrā bija Dr. M. Ausalas referāts — informācija uz Latviju. Referente pēdējos sešus gadus nostrādājusi Brīvības raidītājā Minchenē un pastāstīja par tā darbību un pozitīvajiem panākumiem. Viņa uzsvēra, ka cilvēkus Pad. savienībā par visu vairāk nospiež melu atmosfaira. Pēdējā savukārt rada depresiju, kuru kliedēt mēģina rietumu raidītāji. Brīvības raidītājs, apzinoties pašreizējās cilvēku intereses Latvijā, cenšas ziņas vairāk vēstīt izlases veidā. Pēdējās rūpīgi izsīj un pieņem tikai no drošiem avotiem. Raidītāja programmā ietilpināti rēgulāri seriju raidījumi par Latvijas neatkarības laiku, kā arī patiesu notikumu atreferējumi par Otro pasaules karu. „Informācijai uz Latviju ir liela nozīme, tā palīdz kliedēt pamestības sajūtu un dod cerību stiprinājumu mūsu māsām un brāļiem okupētajā dzimtenē," nobeidza savu stāstījumu Dr. M. Ausala.

DVF ārējās inf. daļas vadītāja Ruta Parrisa izvērtusi plašu darbības loku. Nodibināti sakari ar vairākiem reģionāliem BBC raidītājiem, kuros sniegtas vairākas nozīmīgas intervijas. Uzņemti sakari un piesūtīti materiāli par Latviju vairākiem prominentiem angļu publicistiem un parlamenta locekļiem. Teicamas sekmes uzrādījis DVF ārējās inf. referents J. Rolavs ar angļu avīzēs 19 publicētām lasītāju vēstulēm. Sakarā ar padomju deportāciju 40 gadiem Latvijā sanāksme atsaucīgi pieņēma R. Parrisas ierosinājumu 14. jūnijā ierasties pie britu premjērministres M. Tačeres un pasniegt viņai jauno papildināto izdevumu — These names accuse.

Dr. A. Abakuks referēja par Eiropas sakaru grupas darbību, kuŗā viņš pats ir latviešu pārstāvis. Šai grupā pārstāvētas visas Austrumeiropas tautības, tādēļ arī redzamākās angļu iestādes to ievēro un atzīst. Pēdējā lielu rosību uzrādījusi Madrides konferences laikā.

Vanadžu priekšniece A. Liepiņa sniedza DV CV ārējās inf. nozares pārskatu un ieteikumus un aicināja vērst šejienes sabiedrības uzmanību uz nožēlojamo faktu, ka cīņās Afganistānā, krievu imperiālisma plānus piespiedu kārtā īstenojot, krituši kādi 140 latviešu jaunekļi; taču britu tirgotāji nu jau atklāti dodoties uz Maskavu meklēt jaunus līgumus.

Pēdējais lielā mērā uzskatāmi izceļ ne vien rietumnieku interešu un sadarbības politiku pret Pad. Krieviju, bet arī mūsu pašu pieņemtās politikas trūkumus. Lai kā mums tas nepatiktu, rietumnieku intereses ir paturēt un atbalstīt pašreizējo Austrumeiropas politisko izkārtojumu. Tas pēdējo izpratnē nozīmē stabilitāti un mieru citkārt dumpīgā Austrumeiropā. Ko tas nozīmētu latviešu tautai, par to neviens nam sirds nesāpēs. Kā ir ar mums pašiem, vai drīkstam samierināties ar tādu izkārtojumu? Vai būs liela nozīme turpināt apellēt tikai pie rietumnieku valdībām, kā tas noticis pēdējos 35 gadus? Kaut arī mums visumā pasaules preses atsauksmes bijušas labvēlīgas, nevaram daudz lepoties ar panākumiem lielās politikas arēnās.

Kādēļ gan mūsu informācijas lokā neiesaistīt ķīniešus? Pēdējie visai pieņemamu iemeslu dēļ ir dabiski krievu ienaidnieki, ar kuŗiem tos nesaista nekādi nodevīgi līgumi. Par to padomāt mūs spiež mūsu tautas neapskaužamais stāvoklis.

I. Piķelis

PĒDĒJAIS TANGO LIVERPŪLĒ

Ar šādu virsrakstu angļu avīzē bija raksts un fotografijas par februārī notikušajām deju sacensībām Ziemeļu universitāšu deju čempionu starpā, kur katrā dejā piedalījušies 24 pāŗi. Bilžu parakstos pazib vārds Brigita Blēzura no Līdzas (Leeds) universitātes. Kaut gan Līdzas universitātes dejotājiem trūks pieredzes, tomēr dejotāji tika divos semifinālos.

Brigita ar savu partneri John Sanger (arī students Līdzas universitātē) pag. gada oktobrī universitātes sacensībās atzīti par „labākiem dejotājiem visās dejās".

Brigita ir populāra universitātē. Kad deju kopa vai koklētāju kopa „Kamoliņš" uzstājas, skatītāju pulkā atradīsies citi angļu studenti no universitātes. Brigita izkārtojusi Kamoliņam iespēju uzstāties universitātē. Ārpus studijām Brigita vēl atrod laiku darboties 6 latviskos pasākumos. Pagājušā gada vasarā savas centības dēļ viņa uzturējās kādā ASV universitātē, bet arī tad atrada laiku būt latviešu vidū.

Z. Blezūrs

LŪDZ ATSAUKTIES

Latvijas Sarkanais Krusts, Papenbusch 69, 44 Münster, W. Germany, lūdz atsaukties šādas personas: Ansons, Dzidra no Raunas, izceļojusi uz Angliju, Melbārdis Arija no Priekuļiem, izbraukusi uz Angliju, Bartusevics, līdz 58. gadam dzīv. Bad Oyenhausen, Am Sielweg 3, Dauge, Antonija dz. 1916. g. 1.I., Dzelmanis, Laimonis, Pētera d. kokgriezējs, Čukste, Helga no Strenčiem, zobārste, Ēķis, Voldemārs, no Tukuma, meklē sieva Milda. Linde, Harijs, strādājis Ošavā, Ontario, Makševics, Alberts, Kārkļa d. dz. 1907. g., Lācis, Sergejs, dz. 19. g., Oldenburgā bijusi mech. darbnīca, Liepiņš, Jānis, Mārtiņa d., Luters, Žanis, apm. 53 g. vecs, bijis am. palīgvienībā, Millers, Arnolds, dz. Dundagas pag., Mūrmanis, Paulīna, dz. 14. g. 23. VIII., no Viļāniem, Pinkāns, Aldona-Marija, dz. 33. g. 25. nov., no Viļāniem, Pinkāns, Bernhards-Olgerts, dz. 37. g. 17. sept., no Viļāniem, Sesks, Jānis-Aleksandrs, dz. 08. g. 10. maijā, Meirānu pag., Sūna, Ernests, bijis 44. g. decembrī vācu 270. pulka pārsienamā punktā, Kurzemē, Vasariņš, Vilis, dz. 06. g. 3. II., mākslas akadēmijas docents, keramiķis, Zilgalvis, Broņislavs, radinieks Svilāniem un Broks, Ziņģis, Reinholds, Andra d., dz. 10. g. 15.I., un Zariņš, Artūrs, abi 44. gadā ar kuģi aizbraukuši no Bolderājas uz Vāciju, Jirgensons, Agnese, dz. Egle, ar meitām Biruta un Agnese. LSK laipni lūdz atsaukties arī tos tautiešus, kas ko zinātu par meklējamiem, jo iespējams, ka kāds no tiem mītis. LSK neizsniedz meklējamā adresi bez viņa atļaujas.

Aina Šilde,
LSK ģenerālsekretāre

JAUNA LATVIEŠU JURISTE

Kopš pagājušā gada septembŗa Toronto praksi uzsākusi jauna latviešu juriste — Sarmīte

Drosma Bulte-Treibere, advokātu birojā Bulte, Weinman Suite 10 333 Symington Avenue, Toronto, Ontario M6P 3X1. Bulte ir beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu angļu valodā un literātūrā, un Vindzoras universitātes juridisko fakultāti ar LLB gradu. Prakses gadu viņa pavadīja vienā no lielākiem advokātu birojiem Toronto, speciālizējoties uzņēmumu (corporate/commercial), nekustamu īpašumu un civiltiesībās. Viņa beigusi arī Biržas kursu (Ontario Securities Institute Commission), kā arī publicējusi rakstus mantojumu tiesību lietās. Sarmīte ir beigusi arī Hamiltonas latviešu skolu un latviešu ģimnaziju. Tagad viņa kārto juridiskās lietas Toronto latviešu Pensionāru Apvienības īpašumam un jaunceltnei „Kristus Dārzs".

Plaša rokdarbnieku izstāde Kalamazū

Latviešu skolas rīkoto Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu biedrības mājā ievadīja skolas pārzinis Dr. Ģ. Kaugars, izceļot Draudzīgā aicinājuma un tā autora Kārļa Ulmaņa devumu latviešu kultūrai. Viņš pieminēja arī Latvijā nodibinātā Kultūras fonda lielo nozīmi un Latvijas „de jure" dienas 60. gadskārtu '21.g. 26. janvārī. Latviešu skolu atbalstot, nodeva aploksnes un atzinības vārdus teica Latviešu biedrības priekšnieks V. Miķelsons, Latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks A. Kajaks, Sv. Jāņa ev. lut. draudzes priekšnieks V. Grīnbergs, Latviešu Kreditsabiedrības vicepriekšsēdis J. Venners un DV apvienības priekšnieks T. Strautkalns.

Vecāku padomes priekšsēdis Dr. U. Šmidchens pateicās skolotājiem, apsveicējiem un visiem skolas labvēļiem. Aktu ar dziesmām kuplināja skolas koris Daces Galēnas-Copeland vadībā. Pēc akta skolas rīkoto rokdarbnieku izstādi, kas atradās abās biedrības zālēs, atklāja vecāku padomes priekšsēža vietniece L. Kaugara, cildinot rokdarbnieku lielo atsaucību. Izstādē bija pārstāvētas 35 personas, un ar atsevišķu stendu piedalījās latviešu skolas skolēni. Izstādi bija iekārtojusi māksliniece Māra Galēna. Tā guva labu atsaucību.

V. Bokis

JAUNIEŠI MEKLĒ „BRĪNUMZĀLĪTI"

Anglijas vidienes pilsētā Birminghamā iestājusies jauna rosība Ģimenes dienas sarīkojumam — kad izrādīs jautru lugu. Par palīgiem aicināti Notinghamas jaunatne, jo abu pilsētu jauniešiem vienmēr bijušas draudzīgas saites.

Ģimenes dienu parasti rīko draudze, bet uz sarīkojumiem nāk visi — neatkarībā no valodas zināšanas vai ticības. Šoreiz „aktieŗu" starpā arī 4 dažādu ticību jaunieši, veicot 20 lomas, vairāki spēlējot pa divām lomām. Visi „aktieri" ir arī citur aktīvi darbinieki: ELJA, koŗos, korporācijā vai pat mācās Notinghamas skolā. Trīs puiši — Aivars, Māris un Rolands, darbojas vismaz 5 latviskos pasākumos, nemaz nerunājot par mācībām, tomēr ir ar mieru piedalīties Roderiks Pavasara „Brīnumzālītes" lugā, kur katrs veiks divas lomas. Arī pats R. Pavasars speciāli atbrauks uz Birminghamu, lai iepazītos ar visiem aktieŗiem un iesaistītu viņus aktieŗu mākslā.

Z. Blēzurs

MONTREALA

● Montrealas latviešu organizāciju padomi 1981. gadā vadīs Katoļu draudze. Padomes priekšsēdis ir Norberts Munčs, 2880 Lyall Street, Montreal, Que., H1N 3G9, tālr. (514) 255-9040. Sekretārs: P. Agrums.

● Montrealas pensionāru apvienības kārtējā februāŗa sanāksmē 5. februārī pāri par 40 biedru sveica 10. februārī dzimušos pensionārus. Ar apaļu mūža gadu skaitu — 70, sumināja apvienības priekšsēdi Agrumu Pēteri. Uzņēma 8 jaunus biedrus. Lielāka pensionāru grupa izveidojusies Ezerkalnos, lai gan attāluma dēļ dalībniekiem nebūs iespēju bieži apmeklēt montrealiešu sanāksmes.

Dr. A. Tiltiņa rādīja slīdītes un paskaidroja par savu ceļojumu pa Zviedriju. Ievadvārdus par zviedru laikiem Latvijā teica Ž. Valdheims.

Otrā sanāksmē, 19. februārī, dalībnieku bija 30, kaut arī tikai pārs dienas iepriekš, 15. februārī, bija pensionāru TV filmu izrāde. Sanāksme aizritēja sirsnīgās pārrunās un jaunu pasākumu plānošanā. Pensionāru apvienībai pievienojās dirigents Daumats Vītols.

P.A.

Desmit nodejoti gadi

DV Toronto nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa, atzīmējot savu desmit gadu pastāvēšanu, rīko 20. martā pl. 20 Daugaviņas uzvedumu „Jaunības ceļš" Minklera auditorijā, Seneka kolledžā (Finch un Woodbine Ave.), un jubilejas balli ar vakariņām 21. martā pl. 18 Latviešu centrā. Deju mūziku spēlēs Runči. Jubilejas uzvedumā piedalās Daugaviņas dejotāji un Daugaviņas viesi — TLB tautas deju kopas Diždancis un Diždancītis, kā arī koklētāji Auseklītis Ariānas Liepiņas vadībā, kas spēlēs mūzikālos pavadījumus Daugaviņas dejām un kokļu solo. Programmas pieteicēja Judīte Vāgnere. Daugaviņas programmā uzņemtas 23 dejas, viena jaundeja — Viesulis — ir Daugaviņas vadītāja Ed. Kalviņa choreografijā, bet dejām Spīdeklis, Žandariņš un Rībienu dejai, arī ar E. Kalviņa komponēto mūziku. Pavisam desmit gados iestudētas un nodejotas 125 dejas, no tām 15 E. Kalviņa choreografētas.

No Daugaviņas 17 sākotnējiem dalībniekiem desmit gados grupa ir spēcīgi izaugusi līdz 31 dejotājiem. Vislielākais dejotāju skaits bijis 65. Edvīns Kalviņš vada Daugaviņu jau no sākuma gadiem. Palīgi Anda Kukse un Jānis Simsons. Pērngad Daugaviņa piedalījusies 17 sarīkojumos. Tā dejojusi arī Karavanas Rīgas paviljonā, kā arī piedalījusies paviljona dekorēšanā un viesu uzņemšanā. Paviljona rīcības komitejas priekšsēdis bija E. Kalviņš, Miss Rīga — A. Kukse.

Tautas deju vadītāju kursos pērnvasar E. Kalviņš bijis lektors kursos, piedaloties arī A. Kuksei un D. Vagnerei. Tautas deju sacensībās 1976. g. dziesmu svētkos Toronto astoņi pāŗi Daugaviņas dejotāju ieguva otro vietu, dejošanā izpelnoties lielāku punktu skaitu, bet tērpu vērtēšanā zaudēja punktus. Dagaviņa saņēmusi DV Toronto nodaļas, DV Kanadas un DV Centrālās valdes atzinības rakstus. Atzinības raksti piešķirti arī vadītājam E. Kalviņam.

V.S.

TORONTO ZIŅAS

● Straumēnu autora Ed. Virzas piemiņas vakars notiks sestdien, 28. martā, pl. 19.30 Latviešu namā. Programmā piedalīsies: Vilnis Brastiņš, Lonija Vasariņa, Silvija Tinta un Hugo Miķelsons. Programmu sakārtojusi un to vadīs Biruta Senkēviča. Pēc priekšnesumiem sekos pārrunas un dziesmas Vakaru rīko Toronto latviešu biedrība.

● Toronto latviešu koncertapvienība savu 22. sezonu beidza 14. martā ar čellistes Lindas Aļļes koncertu Sv. Lorensa mākslas centrā; pie klavierēm Marīna Baltere. Pēc koncerta abas mākslinieces saņēma ziedus. Nākamai sezonai jau izziņoti trīs koncerti: 17. oktobrī — baritons Pauls Berkolds no Sietlas, ASV; 20. februārī — Jaunanglijas trio ar čellistu Jāni Lauri no Austrālijas un trešais koncerts — mecosoprāns Melita Mičule no Vācijas; šī koncerta dienu paziņos vēlāk. Vēl paredzēts ceturtais koncerts, kura mākslinieku sastāvu un dienu arī paziņos vēlāk. Visi koncerti notiks Sv. Lorensa centrā (Town Hallē).

● Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas drāmas pulciņa iestudēto lugu Grāmatvedības kļūda H. Miķelsona režijā Latviešu Centrā 1. martā noskatījās ap 200 apmeklētāju. Izstāde bija dāvana centra bibliotēkai, kurai varēja nodot 600 dol. 15. martā drāmas pulciņš ar šo pašu lugu viesojās Hamiltonā. Izrādi draudzes baznīcas zālē noskatījās ap 100 apmeklētāju. Pirms izrādes visus ansambļa dalībnieku pacienāja ar siltām pusdienām, 5. aprīlī drāmas pulciņš viesosies Kalamazū. Izrāde notiks vietējās, koledžas Daltona teātra zālē. 31. maijā paredzēts izbraukums uz Ročesteru, kur aicina turienes latviešu skola.

● Sv. Andreja draudzē Kristus ciešanu laiku no 8. — 11. martam ievadīja ar māc. Žaņa Kristberga (Lakewood, N. J.) trim priekšlasījumiem un svētrunām divos dievkalpojumos Sv. Andreja baznīcā. 8. marta dievkalpojumā māc. Ž. Kristberga sprediķa temats bija: Dieva pestīšanas nodoms, ko noklausījās ap 300 dievlūdzēju. Dievkalpojumu kuplināja vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas izkārtotā pēcpusdienā piedalījās 130 apmeklētāju. Pēcpusdienu ievadīja dāmu komitejas priekšniece B. Kūla. Māc. Ž. Kristbergs referēja par Jēzus uzdevumu pasaulē. Ar svēto rakstu lasījumiem piedalījās jauniete Aija Auziņa. Pirmdienas vakarā pāri par 200 apmeklētāju noklausījās viesa māc. Ž. Kristberga referātu par tematu „Cilvēki, kas sastapa Jēzu". Māc. J. Cālītis vadīja kopīgi dziedātos korāļus Daces Cielavas klavieru pavadījumā. Lūgšanu teica māc. Arveds Celms. „Kā ģimene var saglabāt ticību", bija temats māc. Ž. Kristberga 10. marta priekšlasījumam, kas bija pulcinājis 200 apmeklētāju. Lūgšanu vadīja māc. E. Ķerģis no Hamiltonas. Ar svēto rakstu lasījumiem piedalījās jauniete Ilze Morgenšterna. Visos trijos vakaros pēc referātiem notika pārrunas un kopdziesmas, kuras vadīja māc. J. Cālītis. Dāmu komiteja bija gādājusi par kafiju. Nobeigumā Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas priekšniece B. Kūla pateicās ar ziediem viesim māc. Ž. Kristbergam un viņa dzīvesbiedrei Teklai. Kristus ciešanu laika ievadījumā piedalījās arī archibīskaps A. Lūsis un mācītāji A. Briedis, Ā. Čops un I. Gaide.

● Jāņa Linarda Dāvja foto mākslas izstāde, kas bija paredzēta 31. martā Toronto, nenotiks.

● Māc. A. Briedis kristījis Rūdi Muižnieku, Viļa un Silvijas dēlu. Abi vecāki dzīvo Jelovnaifā, Ziemeļrietumu territorijā.

● Latviešu biedrības dravinieku kopas kārtējā sanāksmē 11. martā Latviešu namā desmit bitinieku pārrunāja bišu barošanu un kā bites pārdzīvo pavasara periodu. Pārrunas notika St. Vasarāja vadībā. J. Kūlnieks rādīja slīdītes no savas bišu dravas. Nākošā sanāksme 8. aprīlī pl. 19 Latviešu namā.

● Latviešu Centrā 13. martā rīkotā kabarē vakarā koncertēja Andris Kārkliņš (Andrē el Leton), atskaņojot latviešu un flamenko mūziku un dziesmas ģitaras pavadījumā pie sveču gaismas un vīna glāzes. Kabarē vakara 200 apmeklētājus ar Andri Kārkliņu iepazīstināja un programmu pieteica Baiba Rubesa. Programmas pirmajā daļā A. Kārkliņš savas klasiskās ģitaras pavadījumā dziedāja savas un citu latviešu autoru — Ulža Graša, Alberta Legzdiņa un Raimonda Paula (Imanta Ziedoņa teksts) — dziesmas un vēl vienu paša kompoziciju ar Ojāra Vācieša tekstu, kā arī latviešu tautasdziesmas. Otrā daļā bija autora pirmatskaņojums „Veckandava" par Latvijas čigāniem, kas katru gadu pulcējās lielās sanāksmēs savā galvapilsētā Kurzemē un „Rīga Concerto". Kompozicija „Veckandava" rakstīta īpašā toņkārtā, kad ģitara jāpārskaņo 16. g. s. instrumentālā technikā. Šādas kompozicijas pasaulē ir tikai četras un tagad — piektā — ir Andrē el Letona. Viņš savu mūzikālitāti apliecināja arī vairākās flamenko un klasiskās ģitaras kompozicijās. Baiba Rubesa pateicās māksliniekam ar ziediem. Koncerta atlikums bija par labu Latviešu Centram, māksliniekam atsakoties arī no honorāra. Svētdien, 15. martā, Andris Kārkliņš lasīja paššacerētus dzejoļus un dziedāja paša un citu autoru darbus. Viņš 15 mēnešus pavadījis vairākās Dienvdamerikas zemēs: Argentīnā, Brazilijā, Paragvajā, Perū, Čīlē, Ekvadorā, kur koncertējis arī karālim Žuanam Karlosam (Juan Carlos). A. Kārkliņam paredzēta Eiropas koncertturneja Anglijā, Vācijā un Spānijā, kur Madridē koncertēs televīzijas raidījumā.

● Ontario etniskās preses apvienība un Etniskās žurnālistu klubs rīkoja 11. martā Toronto viesnīcā kopēju sanāksmi ar Ontario daudzkultūru un pavalstniecības padomes locekļiem, lai aprādītu etniskai presei padomes, preses un komunikācijas komitejas darbu un mērķus. Padome iesniedz pieņemtās rezolūcijas atsevišķām Ontario provinces ministrijām, kuras daudzas padomes rezolūcijas pieņem vai arī virza tālāk Kanadas federālajai valdībai.

● Jaunievēlētā DV Toronto nodaļas valde konstruējās šādi: priekšsēdis Z. Akots, viņa vietnieks O. Zvirgzdgrauds (ievēlēti atsevišķi), kas pārstāv arī Baltiešu kaŗa veterānu korpusu Toronto aizejošā Edm. Ozola vietā. Sekretārs un biedrzinis J. Veckers, kasiere A. Selga, ārējās informācijas vadītājs V. Cinis, aprūpes un iekšējās informācijas vadītājs E. Tiltiņš, sarīkojumu daļas vadītājs A. Pērkons, viņa palīgs A. Vītols, sporta daļas vadītājs H. Jākabsons, protokolu sekretārs A. Ancāns, valdes loceklis sevišķiem uzdevumiem K. Blumbergs. DV kluba pārzinis A. Šterns un DV kluba kasiere A. Reinberga. Revīzijas komisijā: Arnolds Putniņš (priekšsēdis), Jānis Ozoliņš (sekretārs) un Ruta Rēvalde (loc.).

● Kristīgās sadraudzības sieviešu sarīkojums 9. maijā pl. 14 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Ielūgtas visas sievietes no visām draudzēm un konfesijām. Būs priekšnesumi, pārrunas, dziesmas, lūgšanas un azaids.

● Savā mājā no smadzeņu triekas 7. martā miris 79 g. v. Juris Ilziņš, dzimis Ceraukas pagastā. Aizgājēju 10. martā Mt. Pleasant krematorijā izvadīja māc. J. Cālītis. Atvadvārdus teica Rūdolfs Roze no 13. Bauskas aizsargu pulka. Nelaiķis atstāj Toronto dzīvesbiedri Almu, dēlu Gunāru un vedeklu Viju Ilziņu, bet Kalifornijā dēlu Ilmāru.

● Mūžībā aizsauktajam sporta darbiniekam Kārlim Draulim savā laikā 60 gadu jubilejā pasniegto DV sporta kluba balvu viņa piederīgie novēlējuši nodaļas makšķernieku sekcijai lietošanai kā ceļojošo balvu.

● Sasniegusi nepilnus 94 gadus, veco ļaužu aprūpes mājā 10. martā mirusi Marija Svekre, dzimusi Labzāle. Nelaiķe atstāj trīs meitas ar ģimenēm: Elzu ar dzīvesbiedru Voldemāru Galdiņu, Martu ar znotu Dr. Gailīti un Birutu un znotu Ēriku Taubi Grand Rapidos, kā arī 8 mazbērnus un 5 mazmazbērnus. Aizgājēju 14. martā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide.

● Sv. Andreja draudzes 15. marta draudzes gadasvētku dievkalpojumu ar dievgaldu vadīja māc. J. Cālītis un māc. Ā. Čops. Amatā ieveda no jauna ievēlētos draudzes darbiniekus. Dievkalpojuma beigās dievnamā apsveica jauno draudzes priekšnieku Uldi Ķiesneri. Iepriekšējam draudzes priekšniekam J. Pētersonam pasniedza draudzes padomes pateicības velti — māc. O. Gulbja sprediķu grāmatu „Sekot Kristum", bet draudzes dāmu komiteja ziedus. Pēc dievkalpojuma notika kārtējā jaunāko jauniešu sanāksme Ernesta Skujiņa vadībā.

● 6. gadskārtējās Saulaines vakariņas Toronto Sv. Jāņa baznīcas zālē, ko 12. martā rīkoja Saulaines pārvalde, lai atbalstītu Saulaines tālāku izbūvi, pulcināja 165 dalībniekus, to vidū arī archibīskapu A. Lūsi. Sarīkojumu ar galda lūgšanu ievadīja māc. I. Gaide un ar īsu uzrunu — Saulaines pārvaldes priekšnieks A. Brencis. Saulaines saimnieces Rasma Suchova un Ērika Reinfelde ar sešām palīdzēm bija rūpējušās par vakariņām, kas notika sveču gaismā pie ziediem rotātiem galdiem. Ēdienu pasniedza Saulaines meitenes un zēni. Priekšnesumu daļu vadīja G. Tannis. Ed. Pētersons nolasīja draudzes locekļa red. M. Čulīša divus feļetonus un kāda vārdā nenosaukta autora humoristiskas vārsmas. Jaunais E. Brastiņš rādīja veiklības trikus un mīmikas tēlojumus. Vairākas dziesmas ģitaras pavadījumā dziedāja „Pērkoņdēli": Uldis Fogels, Raimonds Kalniņš un Ivars Mikelšteins Alberta Vītola jun. vadībā. Ar ziediem apsveica draudzes māc. I. Gaidi ar dzīvesbiedri Līgu viņu laulības atcerē, jo drīz aprites 20 gadu no šī nozīmīgā notikuma mācītāja dzīvē. Ziedus saņēma programmas izpildītāji un saimnieces. Saulaines līdzekļu vākšanas loterijas izlozē 1000 dol. lielais laimests krita Richardam Kaņķim. Vienu unci zelta laimēja I. Enzeliņš un krāsu televīzijas aparātu — Saulaines kasiere I. Dobele. Atskaitot izdevumus, loterija un vakariņas Saulainei devušas 10.000 dol. atlikumu. Gleznotāja Valija Mērniece ziedojusi gleznu Arktikas pūce mazo bērnu ēkai Putnu sala. Rozenbergu ģimene šim sarīkojumam bija dāvājusi 15 dūču olu, kuras turpat ātri izpirka, labprātīgi maksājot palielinātas inflācijas cenas.

● DV Toronto nodaļa rīko 1. aprīlī pl. 15 DV namā, 125 Broadview Ave., pensionāru pēcpusdienu. Pieteikties līdz 25. martam pie A. Šterna, tel. 787-6265.

● Latviešu kaŗa invalidu gadskārtējā biedru gada sapulce 22. martā pl. 13 Latviešu namā.

● Akciju sabiedrības Latviešu nams akcionāru gada sapulce 21. martā pl. 13 Latviešu namā.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

● DV Druvas nodaļas gada pilnsapulci 8. martā atklāja nodaļas priekšnieks A. Kalniņš, uzaicinot klātesošos ar klusuma brīdi godināt pagājušā gadā aizsaulē aizsauktos nodaļas biedrus: J. Plūdumu, J. Gruzdēnu. Sapulci vadīja A. Kalniņš un protokolēja Ž. Bukovskis. Kalniņš ziņoja, ka pagājušā gadā uzņemti divi jauni biedri: Ērika un Jānis Peniķi; un pašreiz nodaļā 12 vanagi un 13 vanadzes. Uz nākošo gadu Druvas valde sastādās šādi: nodaļas priekšnieks A. Kalniņš, priekšnieka vietn. V. Zāģers, par sekretāru ievēlēja Ž. Bukovski, kasiere līdzšinējā A. Jenkinsona. Vanadžu kopas priekšniece M. Beņķite. Revīzijas komisijā ievēlēja H. Ozoliņu, M. Kalniņu un līdzšinējo Dr. A. Šteinu. Par delegātu uz DV delegātu sapulci ievēlēja A. Kalniņu.

M. B.

Laikraksta

LATVIJA AMERIKA

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcas nodaļās

Latviešu namā un Centrā,

kā arī spiestuvē.

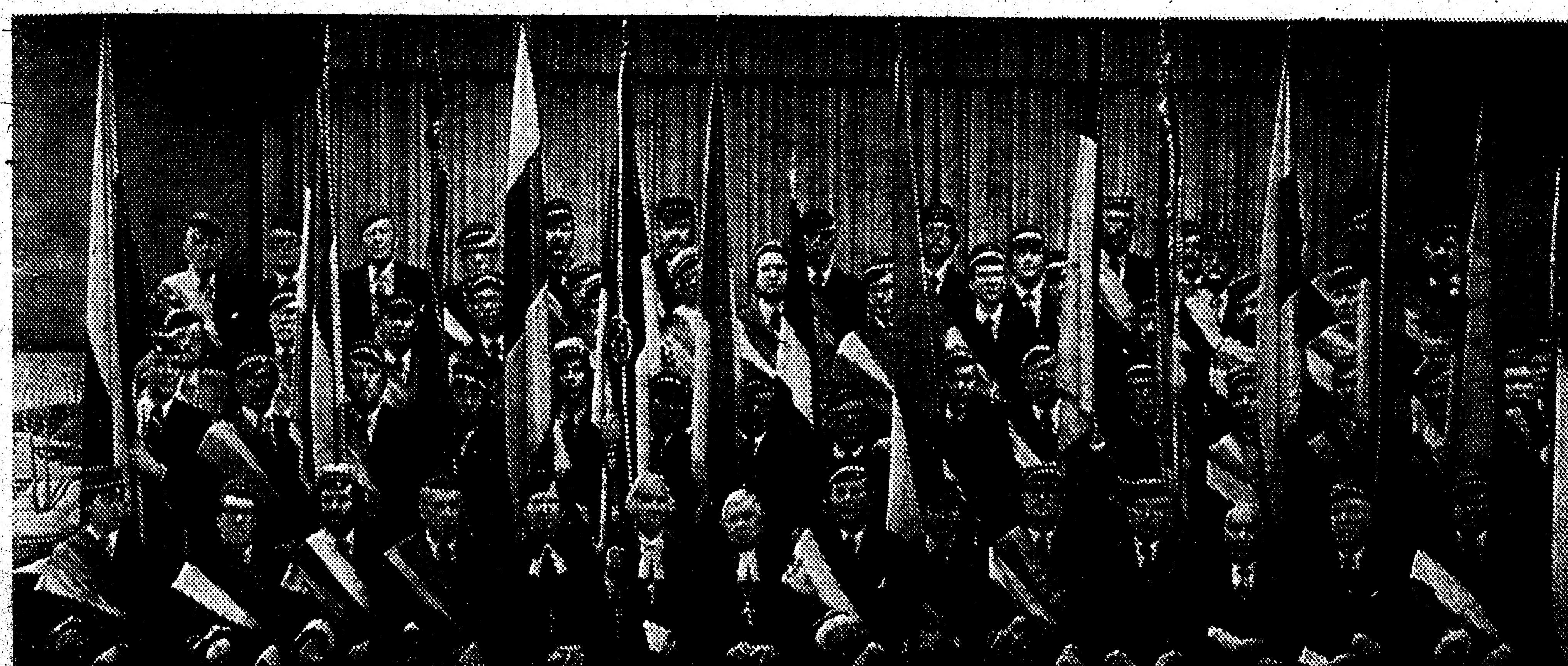

Sekojot tradicijai, Toronto korporāciju kopa atzīmēja Kalpaka bataljona atceri ar dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā. Uzņēmumā pirmā rindā kr. pusē māc. I. Gaide, archibīskaps A. Lūsis un māc. Ž. Kristbergs, bet labajā pusē kalpakieši K. Tannis, plkv. A. Liepiņš un vltn. P. Ikšels.

Foto: J. Ligers

Centrālās Kultūras dienas Kalamazū

AR DAIĻAMATNIEKU SAIETU UN 11 DAŽĀDA RAKSTURA SARĪKOJUMIEM NO 28. MARTA LĪDZ 5. APRĪLIM

ALA Kultūras biroja atbalstā šā gada Amerikas latviešu centrālās kultūras dienas rīko Kalamazū latviešu biedrība, sadarbojoties ar visām turienes organizācijām un draudzēm. Darbu kārtošanai izveidota rīcības komiteja 26 locekļu sastāvā. Pēdējā rīcības komitejas sēdē Latviešu biedrības priekšnieks V. Miķelsons ziņoja, ka Kultūras dienu programmā ir iecerēts iesaistīt visas paaudzes. Viņš izteica arī aicinājumu kaimiņu pilsētu ļaudīm apmeklēt Centrālās kultūras dienas.

Kultūras dienas ievadīs 28. martā pulkst. 11 no rīta Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes telpās daiļamatnieku saiets ALA Kultūras biroja daiļamatniecības sekcijas vad. A. Graudiņas vadībā. Referēs mākslinieks A. Sildegs. Tās pašas dienas vakarā pl. 19 Kalamazū kolledžas Stetsona zālē (Academy ielā) ALA priekšsēdis J. Riekstiņš un Kultūras biroja vadītājs K. Sventeckis teiks atklāšanas runas, pēc tam baritona Jāņa Kļaviņa koncerts ar Valdi Treimani pie klavierēm.

29. martā pl. 10 no rīta Sv. Jāņa draudzes baznīcā (122 Cherry Hill) Kultūras dienu ietvaros oikumēniskais dievkalpojums. Ar dziesmām kuplinās Daugavas vanadžu ansamblis J. Zuikas vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskajās telpās kopējas pusdienas un māc. Māra Ķirsona referāts. 29. martā pl. 15 Latviešu biedrības mājā (2319 Amherst) tēlotājas un lietiskās mākslas izstāžu atklāšana. Izstādes organizē un kārto A. Sildegs, A. Graudiņa un O. Grīns. Daiļamatnieku darbi nosūtāmi rīcības komitejas loceklei L. Bērziņai, 3627 Hoover St. Kalamazoo, MI 4900. Pēc abu izstāžu atklāšanas sekos ALA Kultūras biroja daiļamatniecības nozares vadītājas A. Graudiņas referāts.

Izstādes turpināsies 30. un 31. martā. 30. martā pulkst. 19 rotkaļa un Gaŗezera mūzeja pārziņa O. Grīna referāts, papildināts ar slīdīšu izrādi. 31. martā pl. 19 rakstniece Indra Gubiņa referēs par tematu Dainu ietekme latviešu modernā dzejā un lasīs savas dzejas, kas radušās dainu ietekmē. 2. aprīlī pl. 19 iecerēti divi referāti — prof. E. Laubertes Aspāzijas un Brigaderes Jelgava un Gaŗezera vidusskolas direktora A. Bolšteina Kas darīs darbus nākotnē. 3. aprīlī pulkst. 19 Friča Bārdas simtgades piemiņa ar skolotājas Bertas Maines stāstījumu, Dainas Jumiķes un Emmas Patvaldnieces solo dziedājumiem Dairas Langenas klavieŗu pavadījumā. Visi referāti notiks Latviešu biedrības namā 2319 Amherst ielā. Sarīkojumu laikā par kafiju un maizītēm rūpēsies Latv. biedrības dāmu komiteja. Daiļamatnieku saietā cienastu gādās Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja un pusdienas pēc dievkalpojuma — Sv. Jāņa ev. lut. draudzes dāmu komiteja.

4. aprīlī plkst. 14 biedrības namā rakstnieku pēcpusdiena ar E. Aistara ievadu. Piedalīsies Zinta Aistars, Sarma Muižniece, Anita Dzirne, Ilze Kleinberga, Lidija Lideka, Kārlis Ķezbers, Rūdolfs Norītis, Kārlis Zvejnieks un Ojārs Jēgens. Pēcpusdienu vadīs O. Jēgens.

4. aprīlī pulkst. 19 Holiday Inn telpās — Jaunatne mūsu nākotne. Piedalās Indianapoles tautas deju grupa Jautrais pāris G. Asones vadībā, Grand Rapidu deju kopa Liesma L. Kalēja vadībā, Grand Rapidu koklētāji M. Zirnes vadībā, Kalamazū dziesmu ansamblis Saules meitas D. Galēns-Copeland vadībā un jaunā soliste Linda Richtere, brāļa Viļa klavieŗu pavadījumā. Sarīkojumā uzrunu teiks ALJA priekšsēde Astrīda Sprūdža. Pēc priekšnesumiem Kultūras dienu balle pie Indianapoles Atmiņu mūzikas. Sarīkojumā un ballē par latvisku cienastu rūpēsies Daugavas vanadzes.

Kultūras dienas beigsies 5. aprīlī pulkst 14. Kalamazū kolledžas Dalton teātŗa zālē ar Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņa V. Atlanta 3 cēlienu komēdijas „Grāmatvedības kļūda" izrādi režisora Hugo Miķelsona vadībā.

V. Bokis

AUG DZIEDĀTĀJU UN DEJOTĀJU SKAITS

SĀKUŠIES RAJONU KOPMĒĢINĀJUMI

7. Latviešu dziesmu svētku rīcības komiteja Kanadā izsūtījusi savu 3. Apkārtrakstu, kuŗā ziņo, ka kopkoŗa koncertam līdz šim pieteikušās 39 vienības ar 1237 dziedātājiem. Garīgajā koncertā dziedās 220 dziedātāju, piedaloties dalībniekiem no 3 luterāņu un 5 baptistu draudžu koŗiem. Ņujorkas un apkārtnes koŗiem rajonu kopmēģinājums 28. martā Ņujorkā, Jonkeru baznīcā. Tādi jau notikuši Milvoku, Čikagas un apkārtnes koŗiem Milvokos un 7. martā notiks Toronto un apkārtnes koŗiem Toronto. Kā atsevišķi koŗu dziedātāji vēl pieteikušies: Anita Lejniece, Ranta Lidere un Guntis Liders no Vašingtonas, L. Urdze no Vācijas, Arnolds Akmentiņš no ASV, Lidija Dunsdorfa, E. Birtiņa un Astrīda Vīgnere no Austrālijas, Biruta un Vitolds Buņķis un Valija un Rūdolfs Meija no Sadberijas, Astrīda un Arvīds Lagzdiņš un Roberts Zauers no Anglijas. Vēl pieteicies Klīvlandes vīru ansamblis Tēvzeme un Montrealas jauktais koris.

Pēdējā laikā, pieteicoties vēl jauniem koŗiem un atsevišķiem dziedātājiem, dziedātāju kopskaits sasniedza 1317, no 42 koŗiem un 28 atsevišķiem dziedātājiem. Dziesmu svētku gājienu vadīs V. Vāgners. Garīgajā koncertā piedalīsies 249 dziedātāji. Simfoniskā koncerta administrātors ir Alfreds Spricenieks, Izlases un jauno mākslinieku koncertā Žanis Zentiņš, jauniešu ballē P. Kusmanis, iepazīšanās ballē Guntis un Elmars Bērziņi. Garīgā koncerta komitejas vadītājs Harijs Jansons ar Vili Kleperi un Žani Gertneru.

Skolēnu koncertā piedalīsies 14 skolas, no Kanadas Latviešu skola Hamiltonā (pārzine E. Gulbe, dziedāšanas skolotājs I. Sakss), Otavas latviešu skola (pārz. E. Galdiņa, dziedāšanas skolotāji I. Sīpoliņa un A. Staško), Sadberijas latviešu skola (V. Kārkliņš, I. Makdonalda), TLTA (V. Slavieša, A. Liepiņa), TLB sestdienas skola (M. Matīsa, D. Cielaca, D. Lapiņa un D. Ķuze), Toronto latv. skola Valodiņa (A. Roze, J. Vāgnere).

No ASV piedalās Bostonas latviešu skola (pārzinis B. Veidis, dziedāšanas skolot. V. Veide). Bronksas latviešu vidus un pamatskola Ņujorkā, Čikagas Krišjāņa Barona latv. skola (R. Albertiņš), Detroitas latv. skola (H. Henss), Filadelfijas Sv. Jāņa latv. skola (M. Medne), Klīvlandes latv. apvienotās draudzes skola (M. Grendze, Z. Tērauda), Longailendas latv. skola (L. Kalnāja, L. Sniedze) un Vašingtonas latv. skola (V. Lēvenšteina).

Skolēnu koncerta programmā, kuŗu sastādījuši I. Sakss un J. Beloglāzovs, uzņemtas desmit dziesmas, E. Melngaiļa, M. Aldiņa, I. Saksa, J. Sērmukšļa, B. Skultes un J. Jansona darbi un tautasdziesmas. Dažas dziesmas atskaņos kokļu pavadījumā.

Koristiem un tautas deju dejotājiem rīcības komiteja dāvinās katram, kas no viņiem ieradīsies svētkos, Dziesmu Svētku Vadoni, dziesmu svētku žetonu un pēc svētkiem 10 dolaru vienas brīvbiļetes vietā, kā arī Dziesmu svētku skatu piemiņas albumu. Bez tam koristi un dejotāji visos kopmēģinājumos saņems bezmaksas brokastis un pusdienas.

V.S.

VANKUVERA

● Vankuveras latviešu biedrības priekšnieks A. Pūpols ar lielu enerģiju un sparu sāka organizēt latviešu koŗi Vankuverā. Koŗa mērķis ir piedalīties 9. Rietumu krasta dziesmu svētkos Portlandē 1982. g. un arī kuplināt pašu sarīkojumus ar latviešu dziesmu programmu. Jau notikuši 2 mēģinājumi, un dziedātāju skaits pieaug.

Diriģentes pienākumus uzņēmusies dziedone Olga Grike, un viņai palīdzīgu roku sniedz pianiste Indra Pulciņa.

Vankuveras Latviešu biedrības gada ballē 21. februārī visi koŗa dalībnieki bija aicināti par goda viesiem. Balle notika Blue Boy viesnīcā, Vankuverā, kur bija sapulcējies prāvs pulciņš tautiešu, vairāki pat no tālākām vietām. Tālākās viešņas bija: Hamiltonas vanadžu kopas vadītāja Nora Pulciņa un Rietumu vasaras vidusskolas Kursa direktrise Ilga Grava. Pēdējā pateicās Britu Kolumbijas latviešiem par Kursai sniegto materiālo atbalstu un aicināja sūtīt vairāk bērnus uz mācībām Kursā.

Pēc vakariņām viesi pakavējās jautrās dejās J. Paeglīša sagādātās deju mūzikas pavadījumā. Daudzi laimēja vērtīgas mantas labvēļu sagādātajā mantu loterijā.

Jāz. Ruško

● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVISKAS ROTAS
JEWELLERY LTD. Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRA VEIDA — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDA, KOKA — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 17.
Māra Gugāns-Lāsis

Vīta vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

LAIMĪGĀ LIETA
IZIRE TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATEŠU VEIKALI
Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugavpiņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

22. martā pl. 11 Latviešu Centrā bibliotēkas telpā Burtnieku draudzes Lieldienu daudzinājums.

22. martā pl. 11:30 — 15 azaids Latviešu Centrā; pl. 15 T. Ķiķaukas referāts „Daži jauni strāvojumi latviešu gleznieciībā".

22. martā pl. 15 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs R. Norīša un D. Veinbergas vadībā.

28. martā pl. 7.30 Latviešu namā Ed. Virzas piemiņas vakars ar bagātīgu programmu. Visus laipni aicina Toronto latviešu biedrība.

28. martā pl. 19.30 Latviešu Centrā, 4 Credit Unjon Dr., Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības sarīkojums. Vakariņas, priekšnesumi, deja.

26. martā pl. 14.00 Latviešu namā pensionāru saietā advokāte S. Bulte. Juridiski jautājumi.

29. martā pl. 11.30—15 azaids Latviešu Centrā; pl. 15 vidējā zālē T. Puisāna referāts ar slidītēm „Kanadas Arktika — fauna un flora".

3. aprilī pl. 19.30 Harthouse Hall, University of Toronto Daces Kārkliņas-Hollis koncerts. Latviešu komponisti un italiešu operu ārijas.

5. aprīlī, pl. 11:30 — 15 azaids Latviešu Centrā; pl. 15 vidējā zālē E. Lejiņa referāts ar slidītēm „Ceļojums uz Svēto zemi".

5. aprīlī Gaujas gaidu vienības „Lieldienas brauc" Sv. Andreja baznīcā sarīkojumu zālē pl. 16.30.

12. aprīlī pl. 20 Sv. Andreja draudzes kora 29. gadskārtējais koncerts.

25. aprīlī pl. 20 DV namā, 125 Broadview Ave. Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā saviesīgs vakars, Spēlēs Zaķuļa kapella.

26. aprīlī, pl. 16 Latviešu namā Tērpu skate kafejnīcas stilā, TLB dāmu komitejas izkārtojumā.

30. aprīlī pl. 19.30 TLB Inženieru un tehniķu kopas referāts Latviešu namā par tematu „Gāze un tās lietošana". Referēs inž. Jūlijs Toms.

10. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu kora Zile 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

31. oktobrī pl. 19 komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncerts 75 gadu jubilejas zīmē.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

SIDRABENE

30. maijā Sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

Pret kultūras sakaru biedrībām

Latviešu Nacionālā Fonda padome pulcējās savā gadskārtējā sanāksmē Stokolmā 21. februārī Fonda telpās. Zviedrijas TV producents I. Linde parādīja LNF uzdevumā izgatavoto Gotlandes Dziesmu dienu fragmentāru filmiņu, ap 30 minūtes, krāsās un skaņās. Šī filmiņa ir sava veida dokuments par vienreizīgu notikumu Baltijas jūras krastā tēvzemes tuvumā. Par I. Lindes nesavtīgo darbu LNF padome viņam sacīja sirsnīgu paldies.

Sanāksmes turpinājumā, ko vadīja ilggadīgais padomes priekšsēdis A. Ūdris, valde un revīzijas komisija, ziņoja par paveikto 1980. gadā. Valdes lielākos vejkumus atzīmēja publikācija par Pad. savienības spaidu darbu nometnēm, darba un soda nometnēm okupētajā Latvijā, informācijas materiālu par cilvēka tiesību pārkāpumiem, izvedumi no okupētās Latvijas un informācijas materiālu ievedumi. Savu tiesu saņēmusi arī Madrides konference. No valdes puses ziņoja valdes priekšsēdis K. Graufelds, priekšsēža vietnieks un kasieris R. Jansons, ģen. sekr. Andr. Eglītis. LNF apgrozījumu bilance kr. 643.443. Revīzijas komisija deva atzinīgu paveiktā vērtējumu.

Fonda padome apstiprināja statūtu pārveidošanu un papildinājumus, kas skar administrātīvo sektoru. Ievēlēja vēlēšanu komisijas priekšsēdi —K. Graufeldu. (Fonda padomes vēlēšanas notiks 1982. g. janvārī) valdē ievēlēja jaunu valdes locekli — Eriku Kancānu — jaunās paaudzes pārstāvi.

Šī gada darba plāns skaitļos izteicās 200.000 kr. apmērā. Iecerēts: Aizvesto saraksta jauniespiedums ar mocekļu papildsarakstu un dažiem upuru uzņēmumiem. (Sadarbībā ar PBLA). Izdoto leģionāru archīva materiālu publikācija. Deportāciju 40 gadu faktu savilkums angļu valodā. Informācijas materiālu ievedumi okupētajā Latvijā un izvedumi. Atbalsts Helsinku universitātes latviešu nodaļai seno publikāciju saglabāšanai. Jaunatnei, kultūrai, mākslai, Ministeres ģimnazijai.

Nobeigumā Fonda padome pieņēma rezolūciju, kas vērsta pret čekas diktētiem kultūras sakaru biedrības pasākumiem, saārdīt organizāciju darbu latviešu tautas brīvības centienu labā un sešķeļ latviešu sabiedrību.

REZOLŪCIJA

Laikā, kad latviešu tautas stāvoklis padomju varas okupētajā dzimtenē arvien vairāk pasliktinās ar jauniešu apcietinā-

Uzņēmumā ar DV nozīmi zeltā apbalvotā DV Hamiltonas nod. ilggadējā kasiere Vera Immura. Kreisajā pusē DV KV vicepriekšsēdis E. Pulciņš un DV Hamiltonas nod. priekšnieks E. Dāvidsons. Foto: J. Gailītis

Grāmatniekam un avīžniekam 90 mūža gadi

Delmenhorstā, Rietumvācijā, 15. februārī 90 mūža gadus sasniedza avīžnieks un grāmatnieks Jēkabs Lībeks. Viņš nodzīvojis garu mūžu. Viņa tagadējā mājvieta jau ilgus gadus ir Delmenhorstā, kur mūža pēdējos gadus nodzīvoja arī rakstnieks Pēteris Ērmanis.

Jēkabs Lībeks Latvijā bija skolotājs, karavīrs pirmajā pasaules karā un Latvijas atbrīvošanas cīņā Ziemeļlatvijas armijā, tad ierēdnis, avīžnieks un grāmatnieks, tulkotājs un arī lugu rakstnieks. Jau jaunībā J. Lībeks rakstīja Jaunajā Dienas Lapā, neatkarīgās Latvijas laikā Pēdējā Brīdī un arī citos laikrakstos. Kādu laiku viņš bija Rīgas Ziņu administrātors, vēlāk Ogres Straumes izdevējs un redaktors, reizē arī grāmatu tirgotājs Rīgā.

Trimdā Jēkabs Lībeks rakstījis dažādos latviešu laikrakstos ar Raita Rituma vārdu, visvairāk Vācijas Latvijā, vāca grāmatas un laikrakstus un nodeva tos bibliotēkām. Viņš bija rosīgs ārī sabiedriskajā dzīvē un pašreizējā mazajā latviešu novakarnieku pulciņā pieder pie draudzes kopas, DV. kopas un arī JKS, kurā viņš rosīgi darbojās dzimtenē.

Nu jau vairākus gadus Jēkabs Lībeks apklusis, jo daļēji zaudējis redzi, arī spēkus, kaut garā ir možs kā arvien.

Avīžnieku sveiciens senioram ilgā mūža gadu mijā!

Pēteris Bauzis

SV. KATRĪNAS

28. martā plkst. 7 vakarā vīru kora Vīesturs koncerts ar sekojošup balli Folk Arts Centre, 185 Bunting Rd., St. Catharines. Spēlēs A. Jaunzema kapella.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

28. un 29. martā delegātu sanāksme.

28. martā Draudzības vakars ar deju.

1. aprīlī pl. 15 vecākās paaudzes sadraudzības pēcpusdiena.

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

Valerijas Seiles un Daugavpils skolotāju institūta piemiņai

Ziņas no dzimtenes atnesušas bēdīgu vēsti, ka aizgājusi mūžībā lielā Latgales sabiedriskā un kultūras darbiniece, izcilā paidagoģe un ilggadējā Daugavpils valsts skolotāju institūta direktrise — Valerija Seile.

Latgales „lielās sievietes" Valerijas Seiles šūpulis kārts 1891. g. 23. jūnijā, Rēzeknes apriņķa Makašēnu pagastā. Bet viņas bērnu, skolas un jaunības dienas aizritēja Pēterpilī, kur iezīmējās arī viņas sabiedriskā darbība, kas jo sevišķi rosīga un plaša izvērtās brīvās Latvijas gados. Bet ar mūsu valsts sagrāvi un ar Daugavpils skolotāju institūta slēgšanu (1940. g.) arī viņas darbībā iesākās noriets.

Otrā pasaules kara laikā V. Seile darbojās Tautas palīdzības organizācijā Rēzeknē. Pēc otrreizējas komūnistu ienākšanas Seile savu žēlastības maizi pelnījusi, darbodamās par skolotāju 2. Rīgas ģimnazijā, 1953. g. aizgājusi pensijā ar 74 rubļiem mēnesī. Viņas mūža pēdējie gadi nav bijuši viegli,— fiziski un garīgi. Viņa ar gandarījumu pieņēma kādu retu sainīti no ārzemēm, ar ko viņu atcerējās bijušie audzēkņi. Pēc grūtas slimības viņa šķīrās no šīs pasaules 1970. g. 10. maijā. Viņas mirstīgās atliekas guldītas (pēc viņas vēlēšanās) Daugavpilī, blakus mātei.

Ar Valeriju Seili mūžībā aizgājusi aktīva Latgales darbiniece, izcila paidagoģe, jaunatnes audzinātāja, grāmatu autore un publiciste. Nav iespējams minēt visus viņas darbus, nopelnus un aprakstīt viņas plašo darbību vienā īsā rakstā. Viņas mūža darbi neizdzēšami paliks Latgales kultūras vēsturē un Latgales ļaužu sirdīs. Varam minēt tikai vienu, un proti — augsti novērtējot viņas darbību un kalpojumu Latvijai un latviešu tautai, viņai tika piešķirta Tautas balva un Triju zvaigžņu ordenis.

Būdama Latgales atmodas laikmeta darbinieku (brāļu Skrinda, Fr. Trasuna, Vl. Rubuļa, J. Rancāna udc.) līdzgaitniece, viņa agri uzsāka savu darbību — jau Pēterpilī, — „gatavojoties brīvās Latvijas valstij." Viņa piedalījās vēsturiskajā Rēzeknes kongresā 1917. g. un aktīvi iestājās par Latgales apvienošanos ar pārējo Latviju. Viņu ievēlēja Latgales zemes padomē, tad Tautas padomē kā Izglītības komisijas priekšsēdi un Izglītības ministrijas Latgales lietu vadītā-

(Turpinājums 11. lp.)

7. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

TORONTO 1981. GADĀ NO 1. — 5. JŪLIJAM

Sarīkojuma biļetes var iegādāties:

1. Pasūtinot pa pastu, izpildot biļešu pasūtināšanas lapu, ko var pieprasīt informācijas daļā, vai arī izlietojot laikrakstos iespiestos biļešu pasūtināšanas sludinājumus un to samaksu nosūtot: 7th Latvian Song Festival in Canada P. O. Box 486 Postal Station "A" Mississauga, Ontario L5A 3A2

2. Personīgi iegādājoties LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO 4 Credit Union Drive Ceturtdienās un piektdienās no plkst. 14.00 — 20.00, svētdienās (līdz aprīļa vidum) no plkst. 10.00 — 15.00 LATVIEŠU NAMĀ TORONTO 491 College Street Otrdienās no plkst. 14.00 līdz 20.00

Vispārēja 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā informācija:

Alexander Budrevics
170 The Donway West,
Suite 215
Don Mills, Ontario
M3C 2G3

Toronto vanadzēm jauna priekšniece

VANADZES PAĒDINĀS 900 KORISTUS DZIESMU SVĒTKOS

Toronto vanadžu kopas gada sapulcē 8. martā DV namā piedalījās 30 no 133 vanadzēm, neieskaitot mazās vanadzītes, pie kam balstiesīgas bija 26. Kopas priekšniece Silvija Ozola pateicās kopas darbiniecēm par sadarbību un uzaicināja ar klusuma brīdi pieminēt pērngad mirušo vanadzi Marianu Vilciņu. DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots apsveica vanadzes un vēlāk pasniedza valdes Atzinības rakstu Alīdei Austriņai. Dzejoļus teica mazās vanadzītes Sandra Emsiņa, Daira Jākobsone, Velta Ozola un Māra Tērauda. Anete Bencone deklamēja I. Gubiņas dzejoli. Pērngad vanadžu saimei pievienojas jauna vanadze Zelma Dreifelde un vanadzēni: Artūrs Lauzis, Tālis Valters Tērauds, Korijs Avots un Kārlis Briedis.

Līdzšinējai kopas priekšniecei pēc diviem termiņiem amatā Silvijai Ozolai vairs nekandidējot, par kopas priekšnieci ievēlēja Astrīdu Jākobsoni. Valdē ievēlēja Mirdzu Zvirgzdgraudu, Ženiju Memeni, Dzidru Gulbi, Anastāsiju Butāni, Skaidrīti Tēraudu, Annu Briedi, Veru Bebri, Dainu Krauzi, M. Dumpi un Moniku Jonāni; viņai no amata atsakoties, valdē iegāja nākošā kandidāte ar lielāko balsu skaitu — Valija Valtere, kandidātos paliekot S. Ozolai, A. Bokai un A. Austriņai. Ar klingeri, ziediem un Daudz baltu dieniņu vanadzes apsveica M. Zvirzdgraudu dzimšanas dienā. Par delegātēm uz Kanadas vanadžu salidojumu ievēlēja M. Jonāni, E. Briedi, A. Benconi, M. Zvirgzdgraudu, M. Dumpi, A. Jākobsoni, G. Āpši, L. Struci, S. Tēraudu, Ž. Memeni, V. Emsiņu un V. Valteri. Kandidātes — Dz. Gulbe, S. Ozola un Z. Simanovska.

Silvija Ozola informēja, ka DV nams Dziesmu svētku nedēļā būs atvērts no pl. 14 līdz 19, kad tur varēs iegādāties aukstus un siltus ēdienus. M. Dumpe uzaicināja izteikt pateicību iepriekšējai kopas valdei. Toronto kopas vanadzes ierosināja par DV Kanadas vanadžu priekšnieci izraudzīt līdzšinējo Ilgu Breikši un par vanadžu valdes kasieri Margrietu Dumpi, līdz ar norādi delegātiem grozīt 1976. gadā pieņemtos vēlēšanu noteikumus, kas paredz, ka Kanadas vanadžu priekšnieces amatā maksimāli var darboties 6 gadus resp. 2 termiņus, pēc tam šim amatam jāizrauga cita persona. Šis nosacījums nākamā salidojumā būtu grozāms. Kasiere V. Valtere ziņoja, ka 1980. gadā ieņemts 26.280 dol., ieskaitota 17.050 dol. iepriekšējā gada atlikumu, izdots 10.075 dol., uzrādot uz šī gada 1. janv. 16.204 dol. atlikumu. G. Āpše ierosināja ziedot naudu Latviešu centram un Latviešu fondam, A. Bencone — ka atbalstāma bērnu nometnes ēkas celšana. Aina Selga proponēja, ka vispirms uzpošams pašu nams. M. Jonāne ierosināja atbalstīt kultūrālus mērķus, piemērām, kā grāmatu izdošanu. A. Dzērvīte nodevusi Jostu rakstus, pie kuŗu sakārtošanas grāmatā jau strādā Lilija Treimane. Sapulce nolēma Jostu rakstus izdot, ko uzņemsies DV Toronto nod. vanadžu kopa. Nākošā salidojumā aicinās pārējās Kanadas vanadžu kopas piedalīties par šī izdevuma abonentēm. Kopas vanadzes 7. Latviešu dziesmu svētkos Toronto 4. jūlijā paēdinās 900 kopkoŗa koristus Maple Leaf Garden auditorijā.

Sapulci vadīja Monika Jonāne, protokolēja Olga Vandele.

V. S.

Montrealas DV valde, no kr. sēž: A. Zeltiņš, J. Ļavs, S. Zariņa, J. Gributs (priekšn.), stāv: J. Vilnis, E. Reveliņš, E. Vītiņa (vanadžu priekšn), J. Leitēns, O. Strazdiņš un I. Skrastiņš. Foto: P. Agrums

Montrealas DV atskatās uz padarīto

DV Montrealas nodaļas gadskārtējā pilnsapulcē 14. februārī Latviešu namā piedalījās 30 biedri. To vadīja J. Norvels.

Par aizvadītā gada darbu ziņoja nod. priekšn. J. Gributs, vanadžu kopas vadītāja E. Vītiņa un daļu vadītāji, kā arī revīzijas komiteja. Darbība bijusi rosīga un sekmīga ar vairākiem sarīkojumiem gan Montrealā, gan lauku īpašumā Dzintaros. Vairākos sarīkojumos piedalījušies ačkupieši, par ko tie saņēma pateicību. Mūžībā aizgājuši divi. Nodaļā pašreiz ir 63 vanagi un 23 vanadzes.

Montrealiešu atsaucība ziedojumu vākšanas akcijās bijusi devīgāka. Kapsummā savākti nepilni 2 000 dol. Kases stāvoklis kā vanagiem, tā vanadzēm, uzrāda pieaugumu un kopā, ieskaitot Dzintarus, nedaudz pārsniedz 26 500 dol. Revīzijas komiteja visu atradusi labā kārtībā.

Valdē šogad bija pārvēlami J. Leitēns un O. Strazdiņš. Abus ievēlēja no jauna. Revīzijas komitejā ievēlēja P. Agrumu, J. Bilinski un A. Zariņu. Dzintaru grupā papildus ievēlēja A. Ērgli un A. Mālderi. Par delegātu Kanadas kopsanāksmei izraudzīja J. Gributu, viņa vietnieku E. Reveliņu.

Pārrunāja vairākus darbības jautājumus, kā arī nolēma, ka nodaļa sūtīs pārstāvi uz LNAK sanāksmēm.

Vairākus biedrus, kuŗu dzimšanas diena ir februārī, sveica ar vēlējumiem un ziediem, bet 70 gadus sasniegušo Agrumu Pēteri pārsteidza ar T. Gailes torti un skaistiem ziediem.

Pēc sapulces visi pakavējās vēl pārrunās.

P.A.

Rosīga DV saime Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda Donkasteras nodaļas pilnsapulcē par rudens delegātu sapulci ziņoja Austra Freimane, aprādot DVF valdes darbību, bet sevišķi uzsverot sekmīgo saimniekošanu „Straumēnos", kur nenoliedzami nopelni ir Ādolfam un Anitai Sīļiem.

Valdes ziņojumā A. Freimanis pieminēja lielu virkni sarīkojumu, referātu, literāro vakaru, aktu, izbraukumu un sporta sacensību izkārtojumu. Daudz darījušas nodaļas vanadzes. Ar nenogurstošu uzņēmību un pašaizliedzību tās nesušas lielā darba slodzi.

Saimnieciskā pasākuma peļņa devusi nodaļai iespēju arī financiāli atbalstīt mūsu nacionālos un kultūrālos pasākumus. Aizvadītajā darbības gadā nodaļa ziedojusi nacionāliem mērķiem 3825 mārc.

Panākumus sportā ir guvuši nodaļas šāvēji un šautriņu mētēji. Nodaļa izcīnīja DVF ceļojošo kausu šaušanā komandai (J. Strazds, E. Vīnbergs, Austra Freimane un A. Freimanis). Individuāli panākumus guva šaušanā A. Freimanis un J. Strazds. Šautriņu mešanā pāriem J. Lazda un A. Dergačevs izcīnīja ceļojošo vairogu.

Nākošajam darbības gadam nodaļas valdē ievēlēti: A. Freimanis — priekšs., A. Blaus, J. Strazds, E. Vīnbergs, A. Fenglers, E. Kalējs un A. Kalējs. Revīzijas komisijā Luīze Fenglere un V. Dīķelis. Par pavasara delegāti ievēlēja Austru Freimani.

Strēlnieks

Valeriias . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

ju. Tas bija valsts, skolu un visas saimnieciskās dzīves organizēšanas laikmets, un Seile lielā sajūsmā ķērās pie nacionālo skolu organizēšanas un veidošanas darba. Viņa savā darbā izrādīja izcilas organizātores spējas, un valdība viņai uzticēja arvien lielākus un svarīgākus uzdevumus. Viņa ir Satversmes sapulces locekle un Izglītības ministra biedre.

Kandidējot uz 1. Saeimu 1922. g. rudenī, V. Seile tomēr piedzīvoja neveiksmi un turpmāk savas spējas veltīja kultūras un jaunatnes audzināšanai — savam iemīļotajam Daugavpils skolotāju institūtam, par ko ar pateicību viņu atceras bijušie Daugavpils institūta audzēkņi un viņas un institūta piemiņai gatavo rakstu krājumu.

Par to tuvāk izteicās grāmatas iniciātors un izdevējs J. Šķirmants: Jau kopš ilgāka laika bijušiem Daugavpils skolotāju institūta absolventiem bija radusies ideja godināt savu skolu un direktrisi ar piemērotas grāmatas izdošanu. Tās saturā iecerēti: institūta dibināšanas un tā augšanas vēsture, ziņas par skolotājiem, skolu beigušo saraksts, pēc gadiem —ar kopuzņēmumiem, vispārēji atmiņu raksti ar attēliem no skolas dzīves utt.

Kad jautājums bija nobriedis, pirms pāris gadiem, ar sludinājumiem presē un sazināšanās ceļā sākās skolas biedru apzināšana. Atsaukušos skaits nebija liels, raksti un citi grāmatai nepieciešamie materiāli un ziņas bija trūcīgas. Bija zināms, ka institūts 1936. g. izdevis grāmatu „D.V.S. Institūta darbības pārskats no 1921. — 1936. g.", kuŗā daudz svarīgu ziņu, kas citur nav iegūstamas. Minēto grāmatu izdevās sameklēt pie skolas biedriem Rīgā. Ar grūtībām un risku šī grāmata izkļuva brīvā pasaulē. Arī no skolas biedriem vēl vienmēr ienāk atmiņu raksti, attēli un citi materiāli un ziedojumi. Grāmatas iekārtošanu, veidošanu un apdari uzņēmies žurnālists un redaktors Alberts Raidonis, kam ir plaša pieredze šai laukā.

Raksti, atmiņas, attēli un ziedojumi vēl arvien ir vajadzīgi grāmatas satura kuplināšanai un noapaļošanai. Tādēļ lūgums visiem, kas līdz šim vēl kavējušies, pasteigties un materiālus iesūtīt J. Šķirmantam, 848 Hinman Ave., Evanston, IL. 60202, U.S.A."

A. R.

3. aprīlī pl. 7.30 Harthouse Hall,
University of Toronto

DACES KĀRKLIŅAS - HOLLIS

koncerts

Pie klavierēm Davids Boothroyd.

Programmā latviešu komponisti un italiešu operu arijas

Ieeja $5.50, studentiem un pensionāriem $4.50.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00

☐ 6 mēnešiem $18.00

☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Ceku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARIKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas līdz ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā - 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

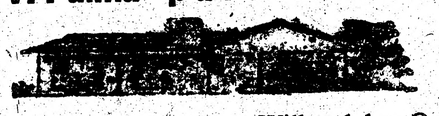

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

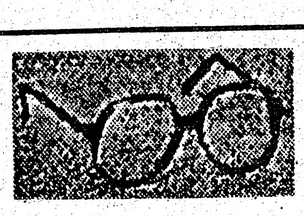

RATAS

— *IGAUŅU OPTIĶIS*

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251.
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
— Latviešiem atlaide

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem
(Īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

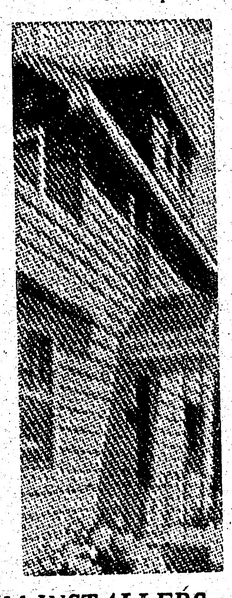

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARKĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

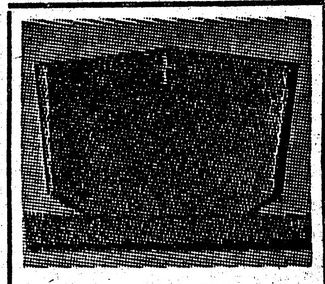

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu metu
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

RM — ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1403
Thomas L. Morrison — Funeral Director
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VACU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenšu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas . Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

HELLO WORLD Travel Ltd.
1943 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3324
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

Labo visāda veida automašīnas
CRES MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, Īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant).
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6870

Kad gribas aplaudēt . . .

KONCERTS „KRISTUS DĀRZAM" PAR LABU

Gribas aplaudēt — bet garīgos koncertos tas nav parasts.

Tāpēc svētdien, 15. marta garīgajā koncertā Toronto Sv. Jāņa latviešu dievnamā, ko iecerētajam aprūpes namam „Kristus Dārzs" par labu bija sarūpējusi Sv. Jāņa dr. dāmu komiteja, daža laba roka pacēlās — mēmam aplausam. Patiesi, dažkārt gribētos mākslinieciem parādīt, ka viņi ir patikuši.

Vispirms nevar paiet garām tikko 2 gadus vecajam draudzes dziedātāju pulkam, ko viņu diriģente Brigita Alka-Dobele programmā pieticīgi sauc par vokālo ansambli. Tie dzied tīri, mūzikāli, skaisti. Un klausītājs no malas ir drošs, ka viņi var stāties blakus jebkuram mūsu t. s. masu korim, varbūt dažu brīdi pat priekšā. Vadītāja tam noteikti ir viens iemesls. Otrs — ka ansamblī tikt iekšā nav viegli — jābūt tik labai balsij, ka tā patīk Brigitai . . . Jo viņas ansamblis negrib augt skaitliski uz balsu kvalitātes lēses. Interesants, līdz šim maz ievērots princips. Tāpēc ne draudzei, ne koncertu klausītājiem, kas, Kristus Dārzu atbalstot, šoreiz nāca arī no katoļu un baptistu aprindām, nav noslēpums, kāpēc mācītājs I. Gaide, pats skolotas balss īpašnieks, un draudzes priekšnieks J. Koncis, Kalvja dziedātājs, ik pa laikam nozūd balkonā.

No programmas 15 priekšnesumiem ansamblis dziedāja gan ar, gan bez ērģelēm, astoņus. (A. Jurjāna - T. Ķeniņa— 90. psalmu; E. Melngaiļa — Kungs Dievs, mēs Tevi slavējam; D. Bukstehudes kantāti — Teic eņģel's tavs; J. Rutera — Dievs lai man ir prātā; Arvīda Purva — Lūgšanu un V. Mocarta — Ave verum, Dziediet Dievam — atdzejojis I. Gaide — un Te Deum). Solo ģeļu pavadījumā dziedāja: soprāns Ērika Beitāne (L. Garūtas — Mūsu Tēvs un Svētā mīla); mecosoprāns Ženija Vītola (V. Baštika Grēku ērkšķis); tenors J. Barušs (savu kompoziciju, pirmatskaņojumu ar R. Galenieces tekstu „Tēvs, stiprini"); baritons Alberts Vītols (G. Bizē — Agnus Dei) un Ženija un Alberts Vītoli duetu (J. Baruša — Lūdziet).

Klasē par sevi stāv Anita Rundāne ar F. Mendelsona sonāti Nr. 1. Sv. Jāņa draudze ir izvilkusi lielo laimestu, ka var šo starptautiski atzīto ērģeļu mākslinieci tagad saukt par savu ērģelnieci. Ir pavisam retas tās latviešu draudzes trimdā, kas var šādu profesionālu un māksliniecisku kvalitāti pieskaitīt savai darbībai. Tāpēc nebūs pārspīlējums teikt, ka Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudze Toronto ar Anitas Rundānes un Brigitas Alkas - Dobeles darbu ir droši iznākusi draudžu mūzikālā lauka redzamā vietā.

Koncertu nobeidzot, draudzes dāmu komitejai par rīkošanu un māksliniekiem par skaisto programmu pateicās Kristus Dārza organizētāju priekšsēdis Dr. E. Upenieks. 130 apmeklētāji, un E. Beitāne, atsakoties no ceļa izdevumiem, bija saziedojuši 1100 dol, ko no šī, cik zināms, pirmā sabiedriskā atbalsta saņems Kristus Dārza organizētāji.

V. U.

Lūgsana

NOLASĪTA SV. PETERSBURGĀ LŪGŠANAS STUNDĀ

Kungs, pie kā mēs iesim —
Tev ir mūžīgās dzīvības vārdi!

Mēs esam ticējuši un atzinuši, ka Tu esi Kristus — dzīvā Dieva dēls. Lielais, mūžīgais Dievs! Mēs visi zinām, ka Tavas domas nav mūsu domas un Tavi ceļi nav mūsu ceļi. Mēs Tev pateicamies par to lielo žēlastību, par šo skaisto brīdi — lūgšanas stundu; tālu no mūsu dārgās dzimtenes Latvijas, šai skaistajā svešās zemes stūrītī. Tu mums esi atļāvis pulcēties kopā — Tevi slavēt, Tev pateikties savā mātes valodā. Vai mēs savās ikdienas gaitās iedami steigā bieži viens neaizmirstam Tavu lielo žēlastību un svētību. Mēs dzīvojam pārmaņu, pārvērtību laikmetā — esam padoti lieliem pārbaudījumiem, gan morāliskā, gan materiālā plāksnē.

Bieži vien liekas, ka gadu simteņiem vecas patiesības, sabiedriskas mērauklas tiek tagad nojauktas, bet nekā jauna vēl nav ko vietā likt. Palīdzi mums ar savu lielo mīlestību, lai sekojam Tava Dēla, mūsu Kunga Jēzus Kristus cēlai priekšzīmei. No viņa lai mācāmies, jo pasaulē ienākot viņu Tu padarīji cilvēkam līdzīgu. Vinš, vienīgi viņš ar savu ciešanu, miršanu Golgātas kalnā — ir mūs atpircis no grēka varas, lai mēs iemantotu mūžīgo dzīvību. Lai atceramies brīnišķīgos svēto rakstu vārdus: „Kas ir tie, ap Dieva troni sapulcināti gaŗās, baltās drēbēs? Tie ir tie, kas ir nākuši no lielām bēdām, un savas drēbes ir mazgājuši tā Jēra asinīs.

Uzklausi mūsu lūgšanu un palīdzi, lai aizejot Tavā mierā mēs iegūstam mīžīgās dzīvības gaismu! Palīdzi mums mūsu ikdienas gaitās, satiksmē ar saviem līdzcilvēkiem — tautas brāļiem un māsām; nemeklēt otrā cilvēkā tikai negātīvo, bet meklēt labo un skaisto. To lieku reizi mums māca atkal Svēto rakstu vārdi: „Baļķi savā acī Tu neredzi, bet skabargu sava brāļa acī redzi! „To mēs viegli, jo viegli tur sameklējam. Sargā un svētī mūsu dārgo dzimteni Latviju, mūsu māsas un brāļus dzimtenē un svešumā.

Sargā zemi, kuŗā dzīvojam, kas vienīgā vēl atzīst brīvību, ticību visuvarenajam Dievam, un elementārās cilvēka tiesības. Svētī mūs savu vārdu nemainīgā patiesībā, Tavi vārdi ir mūžīga patiesība.

E. Alka

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!

Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

Mūžīgā mierā aizgājis mans mīļais vīrs un mūsu tēvs

Alberts Grebže

dzimis 1908. gada 9. jūlijā Krustpilī,

miris 1981. gada 10. martā Toronto.

Un ja ar tev svešumā jāaiziet bij
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tad mūžības sapnī Dievs ieaudis Tev
Vēl dzimtenes mirdzumu klusu.

Mīlestībā piemin

sieva, meita ar ģimeni Toronto,
dēls ar ģimeni Latvijā

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze. tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

22. martā pl. 11 dievkalpojumu veda archib. A. Lūsis.

29. martā pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma liturģiskā pusstunda — „Redzi, Dieva jērs".

5. aprīlī pl. 11 dievkalpojums.

12. aprīlī pl. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, māc. I. Gaide un draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā. Draudzes darbinieku ievešana amatā.

16. aprīlī pl. 19 Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļā soprāns Dzidra Egle.

17. aprīlī pl. 11 Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un bračists Arturs Jansons.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

22. martā plkst. 11 rītā dievkalpojums, vadīs māc. Ā. Čops.

29. martā plkst. 15 dievkalpojums, vadīs māc. A. Čops.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

22. martā plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

22. martā pl. 16. dievkalpojums ar jaunatnes priekšnesumiem.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

22. martā pl. 16 svētdienas skola un bībeles klase, pl. 16 — draudzes dievkalpojums.

29. martā pl. 11 draudzes koŗa Ciešanu laika koncerts. Dziesmu lapiņas.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montreālas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd, tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

22. martā dievkalpojumu notur mācītājs. Pēc dievkalpojuma Dzidra un Aleksandrs Sprūdži runās par tematu: Redzētais, dzirdētais un piedzīvotais 16 zemēs. Slīdītes. Kafija.

29. martā dievkalpojums nenotiks.

Marta mēnesi mācītājs izlieto savam gadskārtējam atvaļinājumam.

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
radio raidījums
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1370 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Lakrasnis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1370 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale
Ont. tālr. 749-6362

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta svētd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 690-8126

EROĻU LIGZDAS MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasariņš

ALSCO - RUSSELL Aluminum Company

ALCAN

IERĪKO UN LABO

- Alumīnija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar nerūsējamiem savienojumiem 5" diametrā
- Durvju un logu nojumes un sētiņas
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Aģentūra logus.

Licencētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlāk laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Tālr. 531-3098

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011

Liela izvēle īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ČIKAGA

● Sv. Jāņa draudzes gada sapulce notika 15. februārī Vuddeilā, piedaloties 84 draudzes locekļiem. Sapulci atklāja draudzes priekšnieks A. Birkens, un lūgšanu teica māc. G. Straumanis. Pēc māc. J. Straumaņa ziņojuma draudzē 516 iesvētīti draudzes locekļi. Kopīgi ar Sv. Pāvila draudzi notikuši 56 dievkalpojumi. Kristīts 1 bērns, iesvētīti 16 jaunieši, laulāti 4 pāri, miruši 12 draudzes locekļi. Dievkalpojuma apmeklētāju skaits nedaudz lielāks kā iepriekšējā gadā.

Kasieris N. Baltmanis ziņoja, ka 1980. gads beidzies ar 7000 dol. atlikumu, kas gan būtu vēl lielāks, ja visi draudzes locekļi kārtotu savus maksājumus. Baznīcas kolektēs ienācis kā budžetā paredzēts. Montrozes baznīcā ir atlikumus tuvu pie 400 dol. Draudzes locekļi pēc vecuma grupām: 44 proc. jaunāki par 65. g., 42 proc. vecāki par 65. g., atbrīvoti no maksājumiem 1,5 proc.

Saimniecības valdes priekšn. U. Pūliņš ziņoja, ka iepriekšējā gada darbība bijusi sekmīga un ka 1981. g. budžets sabalansēts, bijis jāpaaugstina nodevas, strādājošiem mēnešmaksa noteikta 8 dol., kas ir gadā 96 dol., pensionāriem un studentiem - skolēniem 2 dol. mēnesī — 24 dol. gadā.

Pretkomūnisma kom. pārstāvis J. Veitmanis norādīja, ka par maz dalībnieku piedaloties apspiesto tautu nedēļas parādēs, tāpat vispārīgi mazu interesi izrādot mūsu cīņas laukā. Bieži vien viņi divi ar T. Zieriņu piedalījušies demonstrācijās, jo sevišķi viņš par izcilu darbu atzina T. Zieriņa izdomu un apbrīnojamo enerģiju. Vienmēr viņš bijis, kur jāprotestē pret apspiedējiem. J. Veitmanis lūdza draudzes locekļus atbalstīt un vairāk piedalīties pretkomūnisma cīņās. Par Palīdzības fondu ziņoja A. Bērziņa. Fondā uz 1981. g. 215 pieauguši un 2 bērni. 1980. g. miruši 5 kopas dalībnieki. Viņa aicināja dr. locekļus vairāk iesaistīties fondā.

Par jaunatnes darbību ziņoja M. Vanaga. Lieldienās domāts iepriecināt vecākos draudzes locekļus, tāpat kā to darot katros Ziemsvētkos. Par draudzes ziņām un to izdošanu paskaidroja māc. J. Straumanis. Viņš arī paskaidroja, kādēļ latviešu sinodes statūtu izstrādāšana kavējās. Tie pabeigti latviešu valodā, bet prasīs laiku, līdz pārtulkos angliski.

M. Freimane pastāstīja par Čikagas draudžu dāmu komitejas turpmākiem sarīkojumiem.

Revīzijas komisijas pr-dis E. Rungulis atzina, ka draudzes darbība bijusi sekmīga, saimniekots budžeta robežās, un ieteica gada pārskatu apstiprināt, izsakot visiem darbiniekiem pateicību.

Par nākošā gada budžeta projektu referēja kasieris N. Baltmanis un saimniecības valdes pr-dis U. Pūliņš. 1980. gads ir beidzies ar atlikumu 1981. g. budžeta projektu sapulce pieņēma bez grozījumiem. Par draudzes pr-ku atkal ar visām balsīm ievēlēja A. Birkenu, par vietnieku M. Galenieku. Saimniecības valdi ievēlēja uz 3 gadiem. Draudzes priekšnieks pateicās visiem draudzes locekļiem par sniegto atbalsta draudzas darbā solot arī turpmāk veikt priekšnieka amatu. Sapulci beiza ar māc. Straumaņa lūgšanu.

A. Zaube

GRAND RAPIDI

● DV apvienības vanadžu kopas gada sapulci 22. februārī Latviešu biedrības namā vadīja B. Maine, protokolēja I. Vanuška. Piedalījās 14 vanadzes, klāt bija arī apvienības priekšnieks A. Balodis. Plašāku ziņojumu sniedza kopas priekšniece E. Brūna. Atbalstīti ar ziedojumiem dažādi fondi, jaunieši, skolas, Gaismas akcija, Bērzaine, Minsteres latviešu ģimnazija, Gaŗezers u.c. pasākumi. Pagājušais gads bijis rosmēm bagātāks nekā iepriekšējie. Pašreiz vanadžu skaits 40. Visas dalībnieces saņēma kopas finanču pārskatu, kurā bija uzrādīts naudas apgrozījums aizvadītā laika posmā. Budžets izpildījies ar uzviju. Atzinīgi vanadžu darbu vērtēja apvienības priekšnieks A. Balodis. Pārskatus pieņēma, izsakot valdei un visām darba darītājām pateicību. Tāpat apstiprināja darbības plānu.

VAŠINGTONA

● Latviešu ev. lut. draudzei Vašingtonā uz 1981. gada 1. janvāri bija 453 iesvētīti draudzes locekļi un 77 bērni, kopā 530. Pagājušā gadā ieņemti 56 576 dolari, nepilni 1000 dolari mazāk nekā budžetā paredzēts, bet arī izdevumi bijuši mazāki. Nākamā gada budžets sastādīts 64 600 dolaru apmērā. Lielākie izdevumi ir dažādas atlīdzības mācītājam, skolotājiem un citiem darbiniekiem, kā arī īpašuma uzturēšana. Draudzes nams ir 209 654 dol., baznīcā 195 808 dol. vērtībā, kopā 405 462 dol., kam jāpieskaita arī zemes vērtība Rokvillē 41 990 dol. Bazārs pag. gada decembrī dāmu komitejai devis 3337 dol. atlikums. Dāmu komitejas atlikums draudzes un dāmu komitejas kasēs ir 13 938 dol. Bēŗu fondā 78 dalībnieki, kur aizvadītajā gadā nav ne miruši, ne jaunuzņemtu dalībnieku, maksājumus nav nokārtojis tikai viens dalībnieks — 9 dolaru apmērā. Draudzes centrā notikuši 49 dievkalpojumi ar 4311 apmeklētājiem, caurmērā 84.5 cilvēki ik dievkalpojumā. Bez tam vairāki dievkalpojumi notikuši ārpus centra. Miruši 6 draudzes locekļi, iesvētīti 3, laulāti 4 pāri. **Vk**

ŅUJORKA

● Ņujorkas DV apvienības 1980. gada budžets izpildījies ar uzviju. Ziedojumi organizācijai bijuši 8082 dol. paredzēto 1000 dol. vietā, arī Ziemas svētku ziedojumi ienākuši 2169 dol., pārsniedzot budžetu par 369 dol. Organizāciju līdzekļos ienākuši 13 173 dol. paredzēto 4 645 dolaru vietā. Nākamā gada budžets paredzēts 4 325 dol. organizācijas līdzekļiem un 7 496 dol. aprūpes līdzekļiem, bet nama budžets sastādīts uz 14 415 dol. Apvienībā 266 vanagi un 95 vanadzes, kopā 361 biedrs. Apvienībā pagājušo gadu uzņemti 4 jauni biedri, miruši 5, izstājušies 4. Mūža biedros iestājušies Irēne Puķīte, Alfrēda Puķīte un Arturs Valters. Kluba apgrozījums bijis 9327 dol., apvienības kasē iemaksāti 3 992 dolari.

● Ņujorkas DV apvienības sarīkojumā baltu filoloģe Nora Valtere referēja par Valdas Moras dzejas burvību. Tā meklējama viegli uztveŗamā vienkāršībā un skaidrībā. Lasītāju viņas dzejas savaldzina ar pārdzīvojumu tuvību un vārda melodijas greznu skanēšanu. Tur valda skaistums un dzīvība; dzejas skan kā mūzika. Helga Gobzine skandēja Valdas Moras dzejoļus, ilgus aplausus saņēma autores lasījums, bet nobeigumā autore saņēma daudz ziedu. Apmeklētāji dziedāja pazīstamās dziesmas ar Valdas Moras tekstiem. Viņas pēdējo dzejoļu krājumu „Apburtais laiks" izpārdeva mēneša laikā. **Vk**

PAVASARA

delikatesu veikals un maiznīca

361 Roncesvalles Ave. Tel. 531-7353

Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

A. Egītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3

Tel. 537-1401

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1632A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M2
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
538-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Mūžībā aizsaukta mūsu mīļā vecbiedre

mag.iur. Aurēlija Adela Taškāne

dzim. Skrinda,

dzimusi 1913. gada 29. decembrī Rēzeknē,
mirusi 1981. gada 8. janvārī Vinipegā, Kanadā.
Zemes klēpī guldīta 1981. gada 12. janvārī
Vinipegas Bruksaides kapsētā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

L. U. studentu vienības „Dzimtene" biedri ASV, Austrālija, Kanadā, Latvijā, Vācijā, Venecuēlā un Zviedrijā.

Jānis Lācis

dzimis 1894. gada 2. oktobrī Latvijā,
miris 1981. gada 15. februārī Toronto.

Mīlestība mūžīga
Nešķir mirušos no dzīviem.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Dzidra, Zigurds Egle ar ģimeni un Marija Egle.

Mūžībā aizgājis mūsu vienības ilggadējais biedrs

gleznotājs Alfreds Jaunzems

dzimis 1912. gada 28. maijā Alūksnē,
miris 1981. gada 25. februārī St. Petersburgā, Floridā.

Par viņu sēro

mākslinieku vienība Latvis

Kas šovasar notiek Gaŗezerā

SARĪKOJUMI KATRU NEDĒĻAS NOGALI
UN IK SVĒTDIENAS DIEVKALPOJUMI

Gaŗezera padomes sēdē sarīkojumu un dievkalpojumu pārzinis V. Miķelsons atzina pagājušo vasaru par pārslogotu ar sarīkojumiem. No tā turpmāk būtu jāizvairās. Gaŗezers no tiem ieņēmis 11.713 dol., un dievkalpojumu kolleketes devušas 1 901 dol. Šovasar sarīkojumi notiks katru nedēļas nogali un ik svēdienas dievkalpojumi.] 23. maijā iecerēta sezonas atklāšana un gadskārtejā akcionāru sapulce. 20. jūnijā Jāņu sarīkojums ar Čikagas piecīšu piedalīšanos un Indianapoles „Atmiņu" mūziku. Toronto māksln. V. Tetera gleznu izstāde. 4. jūlijā vidienes apgabala latviešu skolu skolēnu sarīkojums un V. Tetera gleznu izstādes turpinājums. 11. jūlijā divu klavieŗu koncerts un Dairas Langenas un Melindas Dannenbergas gleznu izstāde. 18. jūlijā solistes Lias Māras Lenšas koncerts un Maijas Bērziņas gleznu izstāde. 25. jūlijā Latviešu katoļu apvienības organizēts sarīkojums un izstāde. 1. augustā gadskārtejā „Pērkonīša ducināšana", Dr. Ulža Baumaņa vijoles koncerts un J. Balka gleznu izstāde ar dzejnieces dziedones Austras Balkas papildinājumiem. 8. augustā vijolnieka Viktora Ziedoņa koncerts. 15. augustā gadskārtejais vidusskolas sarīkojums. 22. aug. Dziesmu svētku atskaņas ar Toronto sieviešu koŗa Zīle un citu ansambļu piedalīšanos. Arda Vinklera skatuves metu izstāde. Laikā no 16. līdz 22. augustam notiek ALA ārpusskolas nozares rīkotā 3x3 nometne, Latviešu teātŗa apvienība izteikusi vēlēšanos rīkot kursus, bet nav vēl noteikts laiks. Vasaras sezonā ikkatru svētdienu brīvdabas bazničā notiks kārtējie dievkalpojumi, un reizi mēnesī dievkalpojumi Detroitas Kristus draudzei.

V. Boķis

Raženu gadu gājums

GAĻEZERA PADOMES GODA PRIEKŠSĒDIM
VERNERAM TREIMANIM 85 GADI

Tieši V. Treimaņa dzimšanas dienā, 31. janvārī, viņa Detroitas dzīvoklī ieradās Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis un viceprezidents V. Miķelsons, lai sveiktu jubilāru 85 mūža gados. Apsveicēji Gaŗezera pārvaldes vārdā sirsnīgi pateicās par viņa devumu Gaŗezeram un pasniedza „goda rakstu" līdz ar apsveicēju. A. Tīdemanis bija pilnvarots jubilāru sveikt un nodot dāvanu arī no DV ASV valdes. Bija arī vairāki rakstveida apsveikumi.

Īstenībā V. Treimani varētu dēvēt par t.s. „veclatvieti", jo ASV ieradies jau jaunībā, bet vairākkārt Latvijas brīvvalsts laikā atkal atgriezies un uzturējies dzimtenē. ASV jubilāra darba lauks izvērties sabiedriskā darbā ar mērķi latviešu trimdiniekus apvienot un saglabāt par latviešiem. Detroitā viņš noorganizē Kristus draudzi, pieliekot sevišķi lielas pūles tās izveidošanā par saimnieciski stipru vienību. Rodoties Gaŗezera idejai, V. Treimanis kā viens no pirmajiem to atbalstīja ar ievērojami lielām summām. Iegūtās Gaŗezera akcijas 70.000 dol. vērtībā tas vēlāk, nodeva DV ASV zemes valdei. Viņa nopelnu dēļ iznāca žurnāls „Treiji vārti", kas ilgus gadus redaktora prāv. A. Birnbauma vadībā kalpoja latviešu sabiedrībai, bet redaktora dzīves vietas maiņas dēļ pārgāja cita izdevēja ziņā. V. Treimanis bija ilgus gadus Gaŗezera padomes priekšsēdis un tagad goda priekšsēdis.

Domājot par Gaŗezeru un kā tam izveidot latvisku apkārtni, viņš, būdams Kristus draudzes priekšnieks, nopirka apkārtējo farmu laukus, sadalot apm. 150 apbūves gabalos, nodibināja „Latviešu ciemu" ar latviskiem ceļu nosaukumiem. Gaŗezera padome, V. Treimaņa lielos nopelnus atzīstot un viņu godinot, nosaukusi ēdamzāli par „Vernera Treimaņa" zāli.

V. Boķis

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dr. A. Alksnis — Hipokrata spīlēs	$15.50
Latvijas Māksla II	$45.00
Ed. Zirnītis — Andreja Eglītis	$35.00
H. Celmiņa — Sievietes PSRS cietumos	$14.00
E. Aistars — Gaismu sauca, rom.	$13.50
Z. Maurina — Manas saknes debesis	$12.00
J. Jaunsudrabiņi — Kam dāvanas	$12.50
I. Grebade — Ziedi, mana vasara, rom.	$11.50
J. Klidzējs — Dzīvīte, dzīvīte, rom.	$12.50
I. Gubiņa — Sidrabkāzas, st.	$11.00
K. Puriņš — Trīs ziedošie koki	$10.00
J. Babre — Brīniškā zvaigzne	$ 8.00
Jānis Veselis, apceres	$16.50
A. Dziļums — Viršu druvas, rom.	$12.00
A. Zemdega — Toreiz Lubes dzirnavās	$10.50
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st.	$14.00
A. Zemdega — Zem akmeņa zaļa zāle	$ 8.00
T. Zeltiņš — Septiņi saulrietā	$11.50
Dž. Barviks — Vilka ēnā, rom.	$13.50
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
Laiks, telpa, ļaudis I — III	$55.00
H. M. Grīvāns — Avju gans	$ 7.50
E. Zubeckis — Vīni	$13.00
E. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi	$10.50
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks	$ 9.70
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Eglītis — Vai zini zemi	$14.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš	$ 9.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$ 9.00
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$ 7.50
V. Pelēcis — Malēnietis karā	$ 5.00
E. Spēks, M. T. Viktoria, rom.	$ 7.00
Dievs ir mīlestība, spredīķu krājums	$ 7.00
A. Dreimanis — Mana dzīve, atm.	$10.00
Okupētās Latvijas dienas gr. II	$ 8.75

DV GRĀMATNĪCA, 491 College Street Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNICAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus. kā arī citas mantas.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-6534
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Anšlavs Eglītis

No deviņiem līdz pieciem

Viena no šogad visneatlaidīgāk reklāmētajām filmām ar ciešu nolūku pārvērst to par ,,bestselleru'', ir No deviņiem līdz pieciem, — komēdija par biroja darbinieču cīņu ar varmācīgu priekšnieku. Darbinieču lomām, pašlaik visai pieprasītā režisora-scenārista Kolina Higinsa (Higgins) vadībā, saistītas populāras tēlotājas — daudzu filmu veterānes Džēna Fonda un Lilija Tomlina, kā arī daudzinātā Našvilles ,,tautas dziedone'' Dollija Pārtona.

Tomlina tēlo izdarīgu sekretāri, kas praktiski paveic visu priekšnieka darbu, bet nesaņem par to ne atzinību, ne paaugstinājumu. Fonda spēlē biklu, nule pieņemtu, bet jau priekšnieka terorizētu darbinieci; Pārtona — daiļavu, kuŗai priekšnieks uzmācas ar erotiskiem priekšlikumiem. Šīs trīs sakaitinātās darbinieces sagūsta priekšnieku, ko tēlo Dabnijs Kolemans (Coleman), kas kļuva populārs, tēlodams nelieti televīzijas serijā Mary Hartman, Mary Hartman, tur viņu ieslodzītu un iesprādzētu ērmotā mechanismā, kas to pie katra mēģinājuma pretoties pierauj un piekarina pie griestiem. Birojā viņas atvaira âpmeklētājus ar kancelejās parastajiem aizbildinājumiem: ,,Priekšnieks aizņemts sēdē'', ,,nupat kā izgājis'', vai ,,būs atpakaļ pēc stundas''. Pa starpām viņas birojā īsteno dažas derīgas reformas, kas uzlabo darbinieku stāvokli un ,,tiesības''. Kad biroju revidē lielās firmas ģenerāldirektors (Haidens Sterlings), saniknotais gūsteknis tomēr jāatbrīvo. Bet — direktors cildina viņu par paveiktajām reformām un piedāvā paaugstinājumu, ko iespējams pieņemt tikai klusējot par darbinieču grēkiem.

Fābulai, protams, nav nekāda sakara ar reālitāti, un izrādei jāturas vienīgi uz triju slaveno tēlotāju spējām suģestēt publiku. Fonda ir daudz godalgota un cildināta aktrise, bet īsti viņai padodas tikai viens, zināms agresīvas, eksplozīvas sievietes tips. Biklās, jaunpieņemtās darbinieces lomā viņa trijotnē ir bālākā. Tomēr šo lomu viņa īpaši izraudzījusies, jo piedalās filmas producēšanā un financēšanā. Tomlina, kas būtībā ir komiķe (nesen viņa cieta neveiksmi romantiskas mīlētājas lomā), notēlo galveno intriganti ar ievērojamu enerģiju un apsviedību, bet negaidītā kārtā vissimpatiskāko un reālistiskāko tēlu sniedz dziedātāja Pārtona, kas nekad nav tēlojusi ne filmā, ne teātrī.

Mūzikas kritiķi dažkārt minstinājas par to, kas veido dažu ,,tautas dziedoņu'' ārkārtīgo popularitāti. Mākslinieciski un techniski viņu sniegums palaikam ir samērā primitīvs, reizēm viņi dzied pat it kā nekoptās, pat piesmakušās balsīs un pa lielākai daļai lieto vienu un to pašu, tikai ar dažādām ,,faktūrām'' bagātinātu, populārāko tautas melodiju. Tautas dziedoņu popularitāti lielā mērā nosaka personība: prasme uzsvērt savu klātieni, ko amerikāņi dēvē par ,,presence''. Populārie dziedoņi, arī Pārtona, pa laikam komponē paši savas dziesmas, sacerē arī vairāk vai mazāk autobiografiskos tekstus, kas viss vairo viņu personisko pievilcību. Liela nozīme ir tērpiem. Džonijs Kašs, piemēram, valkā tikai draudīgi melnus tērpus, citi dziedoņi turpretī pušķojas visai raibi, valkā gaŗus, nereti bizēs sapītus matus, izaicinoši neskujas, valkā kuplas bārdas. Dziedone Kristala Gēla (Gayle) allaž līdz jostas vietai gaŗus vaļējus matus, kuŗus dziedot visādi svaida un plivina. Pārtones skatuves dziedones tēlu iezīmē jo kupla balta parūka, kas pie viņas pamazā, ducīgā auguma izskatās visai ērmoti. Populārie dziedoņi pratuši arī izveidot katrs savu dziedāšanas manieri, pēc kuŗas tos viegli sazīmēt tautas dziedoņu blīvajā drūzmā. Nelabvēļi tiepjas, ka Pārtonas sekmju noslēpums un vienīgā īpatnība esot viņas neparasti kuplais krūšu apmērs, par ko nemitīgi klejo it kā kaitinošas reklāmas anekdotes, bet tas tomēr nav taisnība. Pārtona dzied ērtā, uzsvērti nepretenciozā piemīlībā. Nāk prātā Oskara Vailda definīcija, ka ,,vienkāršība ir visgrūtākā poze''.

Klusā vairākuma . . .

(Nobeigums no 1. lp.)

Prezidents Rēgens ieguva tik lielu elektoru balsu vairākumu, kādu nebija paredzējis neviens ,,politikas taisītājs'' vai spējis aprēķināt kāds ,,tautas balss'' pētīšanas institūts. Tas, ka šim ,,klusā vairākuma'' spēkam ir dotas iespējas katrā laikā brīvi izpausties, izsaka arī demokratijas būtību tāpat, kā demokratiskā preses brīvība ir jāsaskata iespēja katram pilsonim brīvi izteikt savas domas, uzskatus, kritiku, izdot laikrakstus, žurnālus un grāmatas.

Trimdā mums, diemžēl, maz ir tādu vadītāju, kas balstītos uz vairākuma gribu un kā vadoņi paceltos galvas tiesu augstāk, lai tiem varētu sekot. Varam pilnīgi pievienoties Olafa Brūveŗa atziņai, ka trimdā tādus vadoņus nevar saskatīt ne ALA, nedz arī PBLA, jo tiem nav skaidru politisku mērķu, nacionālas ievirzes un ka tie ir kā niedres vējā, kas lokās un šķobās uz visām pusēm.

Lai PBLA vadība paustu tautas vairākuma nostāju, tad jāpārveido līdzšinējie statūti un noteikumi tā, lai amatpersonu ievēlēšana notiktu demokratiskākā veidā. Šis demokratizēšanas process ir jāsāk tūlīt — aktīvākiem ir jābūt nacionālpolītiskiem darbiniekiem, un šajā procesā visi iekšpolītiskie jautājumi objektīvi jāizgaismo un jāizvērtē trimdas lielajai presei. Ir jāsaredz, ka trimdas sabiedrība nav vairs tik viengabalaina politiskos uzskatos, kāda tā bija trimdas sākumā, kad dibināja organizācijas un izstrādāja statūtus un instrukcijas kongresu norisēm un delegātu izraudzīšanai. Šodien esam parastās demokratiskās sabiedrības stāvoklī, kuŗā eksistē grupas un personas ar dažādiem uzskatiem un arī ienaidnieks ar saviem aģentiem un pakalpiņiem.

Statūtos ir jāparedz arī ievēlēto personu atstādināšana no amatiem, ja tās nedarbojas organizācijas mērķu virzienā. Bez tam atsevišķo zemju centrālām organizācijām nopietnāk jāizvērtē kandidātu politiskā nostāja un sabiedriski politiskā darba pieredze, pirms tos izrauga par PBLA valdes locekļiem, vadoties no viedokļa, vai kandidāti ar saviem uzskatiem atbilst PBLA mērķiem un vai ar savām politiskām zināšanām un pieredzi būs spējīgi vajadzīgā virzienā strādāt.

Ir pienācis laiks domāt arī par to, lai visu zemju centrālo organizāciju vadītājus ievēlētu tiešās rakstveida vēlēšanās, kur balstiesības būtu visiem attiecīgās zemes latviešiem, kas atbalsta centrālo organizāciju darbību ar savu tiešo līdzdalību vai naudas līdzekļiem. Sevišķi nopietni jāapsveŗ jautājums, kā paplašināt demokratisko bazi PBLA vadītāja ievēlēšanai un tā politisko jautājumu izdebatēšanai radīt plašāku forumu.

Būtu jāpanāk, lai PBLA vadītāja ievēlēšanā ar attiecīgu balsu skaitu piedalītos vismaz visas lokālās organizācijas, kuŗas ietelp un atbalsta savas zemes centrālo organizāciju. Jau tagad dzirdētie iebildumi, ka šādas vēlēšanas praktiski nebūs īstenojamas, kļūst tikai par aizbildināšanos, ja zinām, ka Latvijas baznīca trimdā to jau praktizē un DV organizācija jau visu laiku Centrālās valdes priekšsēdi un DV priekšnieku ievēl tiešās vēlēšanās, kur balstiesības ir visiem organizācijas biedriem, kuŗi dzīvo trijos kontinentos 12 atsevišķās valstīs.

Statūtu, instrukciju un dažādu noteikumu maiņa ir neatliekams pienākums, lai arī centrālo organizāciju vadītāju ievēlēšana un politiskās platformas pieņemšana notiktu demokratiskā ceļā, izpaužoties vairākuma ,,tautas balsij''. Šis demokratizēšanās process ir gandrīz vai vienīgais ceļš, kā izkļūt no pretrunu purva un kā celt sabiedrības demokratisko aktīvitāti, interesi un lielāku atbalstu centrālām organizācijām cīņā par Latvijas valsts atjaunošanu.

Teodors Sīlis

Baltkrievi cīnās par savu brīvību

Vēl nesen mūsu dienvidu un ziemeļu kaimiņi — lietuvieši un igauņi — svinēja savu valstu neatkarības 63. gadadienu. Martā paiet 63 gadi, kopš savu valsti dibināja vēl viens mūsu kaimiņš — baltkrievi. Tiesa, viņi nepiedzīvoja tos neatkarības gadus un nacionālo uzplaukumu, ko 20-tajos un 30-tajos gados Baltijas tautas.

Baltkrievu tauta atradās smagā jūgā cariskajā Krievijā, kur viņu nemaz neuzskatīja par nāciju. Tai faktiski bija liegtas jebkādas kultūras autonomijas tiesības. Vairāk nekā pirms simt gadiem baltkrievi kopā ar poļiem un lietuviešiem aktīvi cīnījās pret apspiedējiem 1863. g. sacelšanās laikā. Pēc 1917. g. februāŗa revolūcijas aktīvizējās baltkrievu nacionālā un politiskā rosība. Ļoti aktīva bija tāda organizācija kā Baltkrievijas sociālistiskā Gromada. Auga biedru skaits Baltkrievijas sociālistiskajā, sociāldemokratiskajā un kristīgi demokratiskajā partijā. Tajā pašā laikā organizēja vairākas baltkrievu kaŗaspēka vienības. 1917. g. martā Minskā nodibināja Baltkrievijas Nacionālo padomi, ko dažus mēnešus vēlāk pārveidoja par Baltkrievijas organizāciju padomi. Savu augstāko orgānu izveidoja arī militārās vienības.

1917. g. decembrī sasauca Baltkrievijas kongresu. Tajā laikā Pēterpilī un citos Krievijas centros varu sagrāba boļševiki. Visiem spēkiem tie mēģināja traucēt nacionālo organizāciju darbību. Pašā Minskā, kas toreiz bija piefrontes pilsēta, krievu kareivju bija vairāk nekā pašu iedzīvotāju. Krievu kaŗaspēks pēc boļševiku centra pavēles atbruņoja Minskā baltkrievu kaŗadaļas un nepieļāva ienākt baltkrievu kaŗaspēkam no provinces galvaspilsētā, tomēr kongress notika, un delegāti no visām Baltkrievijas malām ar absolūto balsu vairākumu pieņēma lēmumu par neatkarīgās Baltkrievijas atjaunošanu un tās republikāniski demokratisko formu. Pēc boļševiku administrācijas pavēles, krievu kareivji ielauzās ēkā, kur notika kongress, un ar varu izklīdināja delegātus. Tā jau 1917. g. decembrī boļševiki pierādīja, ka Ļeņina sludinātie pašnoteikšanās principi ir meli.

Nākošajā dienā Baltkrievijas kongresa delegāti sapulcējās Minskas dzelzceļa stacijas ēkā un ievēlēja kongresa padomi, kuŗai piešķīra likumdošanas tiesības. Vēlāk tā pieņēma Baltkrievijas Demokratiskās republikas Padomes nosaukumu un 1918. g. 25. martā proklamēja Baltkrievijas neatkarību.

Pirmajā neatkarības gadā boļševiku valdība vēl bija par vāju, lai mēģinātu likvidēt baltkrievu tautas suverēnitāti. Bet iesākoties ofensīvai pret visām rietumos izveidotām jaunām neatkarīgām valstīm (arī pret Latviju), boļševiki 1919. g. janvārī pasludināja Baltkrievijas padomju sociālistisko republiku, kuŗu drīz vien pārveidoja par Baltkrievijas un Lietuvas padomju republiku. Lielākajā Baltkrievijas daļā tomēr demokratiskā valdība vēl vienmēr noteica stāvokli. Tikai 1920. g. novembrī daudzkārt skaitliski lielāka sarkanarmija salauza baltkrievu kaŗaspēka pretestību un okupēja visas Baltkrievijas demokratiskās republikas territoriju. Tā militārās intervences rezultātā tika likvidēta mūsu kaimiņu neatkarība.

Neatkarīgajā Latvijā baltkrievi baudīja visas kultūrālās autonomijas privilēģijas.

Mēs, latvieši, paši domādami par savas tautas brīvību, nevaram būt vienaldzīgi pret mūsu kaimiņu paverdzināšanu, tādēļ mūsu vēlējums ir, lai virs Baltkrievijas pilsētām un druvām, upēm un gāršām atspīd brīvības saule.

Viktors Kalniņš

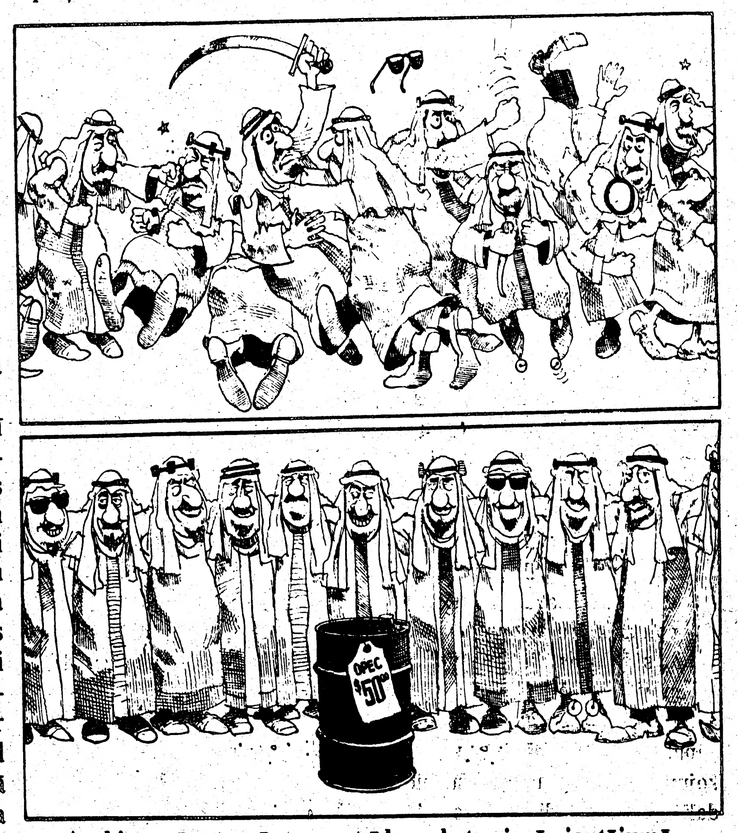

Arabi savā starpā gan strīdas, bet vienā jautājumā ir vienoti. (Beļģu humors.)

IZNĀKUSI

latviešu valodai veltītā žurnāla „Vēstis" 3. burtnīca, februāŗa beigās gaidāma 4. b-a. Žurnālu izdod „Čikāgas latviešu valodas pulciņš", un tas laižams klajā pārmēnešiem. Atsev. b-as maksa — 2,50 dol., 3 burtnīcu abonements — 7 dol., 6 b-u — 14 dol., 12 b-u — 26 dol. Pasūtinājumus pieņem Al. Kalniņš („4736 N. Damen Ave., Chicago, IL 60625, USA").

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

DŪNU SEGAS

Pērciet tieši no rūpnīcas dūnu segas, gultas, spilvenus un palagus. Spilvenu pārvalki. Labo, pārveido, gatavo pēc mēra.

MASTER DOWN PRODUCTS

Marta izpārdošana

Dūnu segām, spilveniem un palagiem — 10 līdz 30 proc. atlaide.

Atvērts: darbdienās no pl. 10 — 6, ceturtdienās no 10 — 9, sestdienās no 10 — 4.

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview, Ont. (dienvidos no Finch). Tel. (416) 638-2255.

Jūnija sākumā iznāks A. P. Baloža grāmata

KOSMOSOFIJA

Tā ir autora filozofija par cilvēka dzīvi un nāvi, par Dievu un elli, par auru un karmu.

Pirmo reizi publicēta 1934. g. latviešu valodā Latvijā — izņemta no apgrozības. Autors 1937. g. izdeva grāmatu vācu valodā.

Viena grāmatas latviešu valodas kopija ģimenē saglabāta un to izdod par jaunu Kanadā.

Grāmatas cena, pasūtinot līdz 15. maijam, 20 dol., vēlāk 24 dol. Atkalpārdevējiem 20% atlaide, ja pasūtina vismaz 10 eks.

Grāmata pasūtināma:
c/o I. Balodis, Amber Printers & Publishers Ltd.,
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu man piesūtīt ..... eksemplārus Kosmozofija

Uzvārds, vārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju $ .....

Maksājumiem lietot bankas vai pasta naudas pārvedumus (money order), pievienojot pārsūtīšanas izdevumiem 2 dol.

EATONA AĢENTS

VELI KINNUNEN, 179 Byng Ave., Willowdale, Ont. M2N 4K8
— Pilnvarots Eatona aģents. —

Izdarīt savus pirkumus pie Eatona no savas ērtās dzīvojamās istabas. * Izvairaities no parkošanas grūtībām.

SILTUMA PUMPIS * Izmanto saules enerģiju — vēsā vasarā, silda ziemā. * Modernizējiet savu vēsināšanas un apsildīšanas sistēmu ar enerģiju taupošo SILTUMA PUMPI. * Valdības atbalsts līdz 800 dol., ja jūs aizstājat savu siltā gaisa agregātu ar siltuma pumpi. * Lielā izvēlē — stereo, TV, video centra parāti, elektroniskās kino kameras, virtuves ierīces, mazgātavas iekārtas — viss ar Eatona slaveno garantiju — „Labas preces vai atpakaļ naudā". Par precēm, kuŗas izsūta ārpus Ontario, Ontario prov. mazumtirdzniecības nodoklis nav jāmaksā.

Pieprasait savu personisko iepirkšanās pakalpojumu, zvanot:

(416) 221-7694

Pankūkas kā vēl nekad — bija spriedums, ko saņēma Toronto latviešu dāmu komitejas locekles — pankūku cepējas. Tik lielu apmeklētāju (un ēdēju) skaitu, pāri par 200 cilvēku, Toronto Latviešu nams 16 gadu pastāvēšanas laikā nebija vēl piedzīvojis. Attēlā cepējas ar dāmu komitejas Sofiju Zaķi attēla vidū. Foto J. Liģers.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Katram spēlētājam savs spēļu nūju nesējs, ko tas stiepa no viena spēļu laukuma uz otru. Un katrs no šiem nesējiem jutās lepns ar savu spēlētāju, ja vārdam piemita slava un popularitāte tās dažādās pakāpēs. Nesējus labi atalgoja. Kad slavenais zobu ārsts Midelkofs turnīrā izcīnīja meistara titulu, savu nūju nesēju viņš bagātīgi aplaimoja: pieguris pārgājienos, tas atkrita zālē, uz krūtīm turēdams piecpadsmit dolaru lielu naudas zīmi...

Taču cerētais ienesums no plašajām sacīkstēm neradās, jo sagatavošanās darbu izmaksa pārsniedza paredzēto peļņu. Sāka vaidēt gan Viljams, gan Maiks, ieminoties par sašaurināšanos kluba turpmākā darbībā. Tā bija slikta zīme.

Tomēr ar parasto sajūtu visi gatavojās Ziemas svētkiem. Sniega sega vēl bija trausla. Tikai šur tur golfa laukumos iemirdzējās pavisam plāns pārslu klājiens, kas ap dienas vidu atkal nozuda.

Kad telpu iekšpuse bija tinusies krāsainā rotā, kārta pienāca dzīvajai eglei, kas auga ārpusē pie kluba ieejas. Maiks savāca turpat vai divi simti krāsainu svecīšu, kuŗas ar gaŗu pievadu ievilka egles vainagā. Vajadzēja pakāpties, lai aizsniegtu galotni. Šo darbu, kā piemērotu augumam, Maiks uzdeva man.

Kamēr noņēmos ar vada novietošanu, Maiks kā sasvilis riņķoja pa apakšu, no visām pusēm vērodams egles grezno izskatu. Brīžiem izkliedzis pa komandai, viņš ne soli neatgāja no egles, it kā gaidīdams mani nokāpjam, lai varbūt kaut kō iebilstu par svētku dāvanu, kāda bija paredzēta katram strādniekam. Arī man. Bet tā pārsteidza ar sāpēm un izmisumu.

Kad nokāpu lejā, Maiks nopietnu balsi paziņoja: spēļu turnīrs esot radījis zaudējumus, tādēļ jāsamazinot strādnieku skaits, lai klubs varētu darboties nākotnē.

Viņš man pasniedza mazu brūnu aploksni — ar pēdējo algu. Tas notika svētku priekšvakarā, kad visur iemirdzējās priecīga sveču gaisma un šķietama laimes sajūta cilvēkos...

Es vairs nebiju vajadzīgs. izmests uz ielas, ar grūtām dienām svešajās mājās.

Tad es uzzināju, ka Maiks man ir melojis. Ozola pakalnes kluba zaudējumi nebija tādos apmēros, kā to man teica Maiks ar Viljamu: manā vietā pieņēma citu strādnieku.

Ieganšts nepārprotami bija aizrādījumā Maikam par nepiemēroto darbu, kādu viņš allaž centās man atrast, lai es neizaugtu no kluba strādnieka darba līmeņa.

Soļoju mājup, atstādams aiz sevis ozolu pakalnes skaisto, veselīgo zaļumu un ziedēšanu, bet līdz tam bez nožēlas pametot cilvēkus, kuŗu vārdiem viegls svars un neuzticēšanās.

Es neuzdrošinājos pieklauvēt pats pie savām durvīm: zināju, ka svētku vakarā mani gaida divas atvases — ar svētku dāvanu. Tādas man nebija. Līdz vēlai naktij klaiņāju pa svecīšu apgaismotām ielām, kas sniega trūkuma dēļ šķita bezdibenīgi melnas.

Varbūt man vajadzēja noliegt savu taisnību un lūgties piedošanu? Varbūt pateikt Maikam ar Viljamu savu nožēlu?

Es to nevarēju. Ir kāda robeža, kas noteic cilvēku attiecības.

Pāri pusnaktij es vēlreiz atgriezos ozolu pakalnē. Varbūt kā nelūgts viesis, kas izvairās un tomēr meklē kādu atblāzmu no paša greznotās svētku egles.

(turpinājums sekos)

MĀKSLINIEKS ...

(noslēgums no 3. lp.)

Lielie gaŗa milži, Domjē un Goija, Alfrēda Jaunzema mākslai ir daudz devuši, attīstot viņā dziļu skatījumu, intensitāti. Arī valodā nelaikis nepalika pakaļ visuālo tēlu tvērumiem. Lakoniski teicieni, stāsti, Pridim vienmēr bija pie rokas, gan jautru draugu pulkā, gaŗ saīgušo vientulības stundās. Ne jau mīļigus rudzu statiņus vai puķotas pļavas tēlodams, viņš izvēlējās lietus un alkohola izmirkušus ļaudis. Tādējādi mūsu priekšā izauga Alfrēds Jaunzems — liels savā mākslinieka varēšanā.

Mūžu mākslinieks vadīja priecādamies — jokodamies, iedzimtam raksturam atbilstošu vidi tēlodams. Viņa personība izcēlās ar atklātu un neviltotu dabu. Katru viņš skatīja caur savu krāsaino prizmu. Mākslinieka darbos: portretos, tautas vides žanros u.t.t., saredzam vides radītu personāžu. Lielāko tiesu visur saredzama priecīga dzirksts, neizslēdzot temas ar nopietnu, pat sērīgu saturu.

Valodā atsperīgs, dažu kūleni apmezdams, Pridis „runāja" gan prozā, gan dzejā. Atmiņās gremdējoties, šad tad mēģinu atcerēties to milzīgo „labo" un „slikto" pantu krājumu, ko bijām pakaušos iekaluši tanīs dienās, kad rezgaļus nedrīkstējām rīkstei liegt. Tomēr bērnībā mantotais nevarēja pārspēt mākslinieka „jaunrades" sniegumus „prozā un dzejā". Tos sakopojot, būtu iznācis ne jau plānais krājumiņš, sacenzdamies ar nerātno dainu kopojumu.

Dārgais draugs, rada gabals un māksliniek, savu dzīvi tu esi raženi pavadījis, daudz vērtīga un īpatnēja mākslas laukā atstājis. Un kad nu tālā ceļā dodies Aizsaulē, tev Debesu ārēs vietu no sirds lūdzos lūgšanā: „Mīļais un visuvarenais Debesu Tēvs, pieņem savu izredzēto pulkā arī ceļinieku, vārdā Pridi, kas pa ziemas balto palagu klātajiem pakalniem rakstītās kamanās dodas pie Tevis, raibo dzīves jostu šķetināt pārtraucis, seno dainu pavadīts."...

(13. turpinājums)

,,Šinī ziņā jums pievienojos, bet vai kāds īsti apzinās, cik šis jūsu sabiedriskais darbs no mums prasa pūļu, dažkārt pat visas dzīves citādu ievirzi?'' Aina nopietni jautāja. ,,Man jau divdesmit astoņi gadi. Daudzus no tiem esmu ziedojusi latviešu sabiedrībai, pati sevi aizmirsdama. Lai sieviete nodibinātu ģimenes dzīvi, trīsdesmit gadus parasti uzskata par robežu, ja nevēlas apprecēt kādu nodzērušos, vecu graustu.''

,,Divos gados daudz kas vēl var notikt,'' Kalums sprieda.

,,Jā, Vācija pēdējos divos gados zaudēja karu... Un kā ar jums pašiem?'' Aina jautāja.

,,Ko lai es būtu darījis, apprecējis kādu no cittautietēm, kuŗām vienmēr pie rokas noturīgas krāsas lūpu zīmulis un noturīgs tukšums galvā un kas zina tikai to, ka viņas ir sievietes? — kā to par mūsdienu problēmām teicis klīniskajā sociloģijā Kalifornijas valsts universitātē graduētais Jānis Klīdzējs.''

,,Kāpēc cittautieti! Vai mums trūkst labu un iznesīgu latviešu meiteņu?''

,,Bet mēs jums esam par gaŗlaicīgiem un lēniem, dzērāji un pļēguŗi. Nomizoti telefona stabi,'' Kalums atkārtoja Ainas vārdus.

,,Tad neesiet tādi!'' viņa izsaucās.

,,Telefona stabs nav vainīgs, ka tas par tādu pārvērsts,'' Kalums nopūtās. ,,Mūs nupat kopā savedušas tikai sabiedriskā darba intereses, kas rezultējušās sanāksmē pie Valža Vilcāna un turpināsies pie Džonesa Negala. Tur radies tas telefona stabs! Arī tas nebūtu gluži novārtā atstājams, jo savu uzdevumu veic.''

,,Jā, pie tā piestiprināt veļas auklu un uzkārt visas savas nedzīvotās dienas,'' Aina tēloja melancholiju.

Kalums atkal sāka taustīties pēc vārdiem, lai rastu iespēju atvadīties, bet nezināja — kā? Vienkārši paspiest roku? Ja Aina būtu precēta dāma, viņas roku varētu galanti noskūpstīt un pateikties par kafiju, kā viņš to bija darījis pēc nožēlojamās neveiksmes pie Žirbinska kundzes. Varbūt noskūpstīt Ainu uz lūpām, lai apliecinātu, ka viņa ir sieviete? Būtu taču aplami un pārāk iedomīgi gaidīt, lai Aina viņam kristu ap kaklu un ar savu muti aizspiestu elpu, kā tas tēlots kino filmās. Kalums nekādu labāku izeju nespēja atrast kā atvainoties, ka frizieris viņu gaida.

,,Tikai nepiemirstiet rītvakar pie Džonesa!'' Aina sniedza savu mazo un mīksto roku. Viņas ,,noturīgās krāsas'' nokrāsotās lūpās iezīmējās ironisks smaids.

Kalums iegāja tuvākajā frizieŗa veikalā, kas pagadījās ceļā, un lūdza nogriezt matus un bārdu.

,,Vai matus vēlēsities ņemt līdz?'' frizieris jautāja, kad bagātā audze, kas sniedzās Kalumam līdz pleciem, bija nokopta.

,,Nē, matus paturiet sev, tie jums vairāk noderēs!'' Kalums strupi atbildēja nekaunīgajam amata meistaram, kam pašam matu tiešām bija nožēlojami trūcīgi.

,,Paldies, tad es iesaiņošu jums tikai bārdu,'' frizieris laipni palocījās.

,,Paturiet arī bārdu!'' Kalums iesvieda viņa saujā samaksu un skaļi piecirta aiz sevis veikala durvis.

Pārsteigtais frizieris nogrozīja tikai galvu, ka daži nezināja gaŗo matu un bārdas vērtību, ko saprot visi dārgo parūku gatavotāji...

11

Atbrīvots no matiem un bārdas, Kalums bija nolēmis šejienes latviešu sabiedrībā doties pazīstams, jo viņš šeit bija atstājis daudz iepazītu un draudzīgu cilvēku, kas tagad bija jāsatiek. Pie Linarda bija aizvadīti jau vairāki mēneši, bet viņš pat nebija vēl saticis viņa tēvu Jāni Pastalnieku, kuŗa mājā kādreiz bija dzīvojis, bet tagad visu laiku slapstījies kā no cietuma izsprucis notiedznieks. Tā bija necienības izrādīšana arī pret Linardu, kas viņu bija uzņēmis savā mājā kā mīļu brāli, pats vairīdamies visādu nepatikšanu. Linards gan viņam neko nebija pārmetis, jo mācītāja amatu tik sīkas zemes lietas neinteresē.

Kopš Lūcija bija pārcēlusies uz Floridu, vecais Pastalnieks dzīvoja ļoti noslēdzies, sevī uz iekšu vērsts, askētisku dzīvi, kas nepavisam nebija viņa agrāk sabiedriskajā un jautrajā dabā. Viņš nevarēja aizmirst arī Skatuves biedrības priekšnieka amata zaudēšanu, kad nekaunīgie opozicionāri bija sazvērējušies un viņu nogāzuši. Uzreiz pazuda visi draugi un cienītāji kā pēc pavēles. Pat visu laiku draudzīgais Latviešu vienības veicināšanas apvienības prezidents Teodors Kroņkalns, kas Jānim Pastalniekam visur bāza savu plato plaukstu un sauca par draugu, tagad bija kļuvis gluži vēss, jo Pastalnieks, kam bija liela ietekme Skatuves biedrībā, nevarēja viņam vēlēšanās vairs sniegt nekādu atbalstu.

Kroņkalns viņu arī vairs neaicināja savas organizācijas svinīgajās pieņemšanās, kuŗās agrāk vienmēr piesūtīja greznu goda karti. Toties Pastalniekam palika uzticams draugu pulciņš arī pēc amata zaudēšanas, pat tādi cilvēki, kas agrāk ar savu draudzību neuzbāzās. Tagad tie parādīja īstu un neviltotu sirsnību, kuŗas pamatā vairs nevarēja būt nekādu savtīgu interešu un kam varēja ticēt. Pastalnieks arī ar dēlu satikās visai reti. Viņam nepatika Linarda sprediķi, kuŗos pārāk brīvi bija iztulkoti svētie raksti un kas bija pieblīvēti ar daudziem citātiem no latviešu literātūras, atgādinot vairāk kādu priekšlasījumu rakstnieku cēlienā nekā saturīgu mācītāja sprediķi. Daudzajos gados bija pārāk pierasts pie vecā draudzes mācītāja reliģiski dziļajām svētrunām.

Kalums nevarēja arī sev piedot, ka vēl nebija apmeklējis Mārtiņu Prieduli un viņa Mirdzu, kas pēc iecelošanas no Latvijas strādāja Pastalnieka birojā, bet tagad pēc priekšnieka maiņas no darba vajadzēja aiziet, kopjot savu bieži sirgstošo vīru, kuŗam vecās kaŗa rētas, dzīves gadiem pieaugot, sevi arvien vairāk atgādināja. Prieduļu pāris, kas agrāk dzīvoja Lūcijas Vāveres mājā, pēc viņas pārcelšanās uz Floridu pārvācās veco ļaužu mītnē un dzīvoja noslēgtā vientulībā, pa reizei tikai aizbraucot ar velkamā groza ratiņiem uz veikalu pēc produktiem. Lai ar vājo pensijas čeku izdzīvotu, vajadzēja izdevumus rūpīgi iedalīt. Mirdza sīki izpētīja produktu cenas un apsvēra pērkamo. Ja cilvēks nebija pārāk izlepis un neklausīja, ko tam mēģināja iestāstīt reklāma, atlika arī kas pāri vīstošā skaistuma uzsvaidzināšanai, ko Mirdza vienmēr nebija piemirsusi, un pa laikam vēl nopirka dažādas pudelītes un ziedes.

Gleznotājs Pēteris Ceriņš nīka latviešu kluba bufetē un dalīja izslāpušajiem apmeklētājiem alus pudeles un ledus ūdeņus ar viskiju vai vodku, ko agrāk darīja tagadējais draudzes priekšnieks Juris Spogulis. Kalumam uz Spoguli nebija labs prāts, jo tas savu blēdīgo raksturu bija parādījis, nevajadzīgi mērīdams mācītāja dzīvokli, lai atklātu viņa piedzīvotāju. Laikam domāja, ka mācītājs par atļauto istabu ņem vēl kādu īres naudu, ko tad vajadzētu atrēķināt no viņa algas, jo draudze maksāja par visu māju.

Interesanti būtu satikties arī ar inženieri Margotu Rājumu, kas tagad bija paplašinājis savu būvfirmu, un viņa daiļo kundzi Noru, kas jau sen bija pārtraukusi dzimstības kontroles tablešu lietošanu, bet laikam tā sazāļojusies, ka Rājuma firmai vēl tagad mantinieks nebija ieradies. Atklāti bija jāsatiek Žirbinska kundze Stefānija, lai beidzot noskaidrotu, no kurienes ieradies melnais nēģerēns. Tā vietā Kalums tikai velti bija izniekojis laiku, satikdamies ar veco Džonesu un dzīdamies pakaļ kādam iedomātam simboliskam tēlam Skobeļevam.

Arī tikšanās ar pāraugušajiem jauniešiem likās tikai veļta laika nosišana viņu jocīgajās izdarībās, ar visādu mākoņu stumdīšanu, kā piemēram jauniešu brigādes sūtīšanu uz Latviju tautas dzīvā spēka vairošanai, lai rastu pretsparu krievu iepludināšanai.

(turpinājums seko)

Viktors Neimanis

Divi jauni latviešu mūziķi Karnegi zālē

Ņujorkas latviešu koncertapvienība līdzās mūsu prominento mākslinieku koncertiem īpaši pēdējos gados domājusi arī par jaunajiem latviešu mūziķiem.

Šāgada februārī jauno mūziķu ciklā dzirdējām Karnegi mazajā zālē altvijolnieku Arturu Jansonu un pianisti Ariannu Goldiņu. Jansons, kas dzimis Kanadā, ir sava mūža divdesmit gadu beigās. Pirmo mūziķa diplomu sanēmis Toronto universitātē. Pašreiz ar stipendiju maģistra grada iegūšanai studē slavenajā Džuliarda mūzikas skolā Ņujorkā. Koncertējis Kanadā, Vācijā un Anglijā.

Arianna Goldiņa dzimusi Rīgā pirms 26 gadiem. Viņa ar uzslavu beigusi Jāzepa Vītola konservātoriju (Ilzes Graubiņas klase). 1977. gadā izceļojusi uz ASV. Šeit Džuliarda skolā ieguvusi maģistra gradu. Pašreiz gatavojas mūzikas doktora disertācijas aizstāvēšanai. Paralēli nopietnajām studijām un darbam Džuliarda mūzikas skolā, kuŗā Goldiņa ir obligātās klavieŗu klases vadītāja, viņa kopš ierašanās Ņujorkā aktīvi iekļāvusies mūsu mūzikas dzīvē: būdama gan soliste, gan arī augstvērtīga pavadītāja.

Abi mūziķi savam 1. februāŗa koncertam bija sagatavojuši prasīgu programmu. No klasiskā repertuāra: Bacha Otrā un Brāmsa 1. sonāta altvijolei un klavierēm, no latviešu komponistiem Jāņa Mediņa — 1952. gadā Stokholmā komponētā Sonata un Tālivalža Ķeniņa Elēģija un Rondo (sarakstīta 1979. gadā). Koncerta nobeigumā piedevām jauks pārsteigums — latviešu jaunās komponistes Daces Štauveres Prelude. Impresionistiski iekrāsotais darbs ir patiešām skaists ieguvums mūsu citādi visai ierobežotajā alta vijoles repertuārā.

,,New York Times'' mūzikas kritiķis Bernards Hollands 8. februāŗa numurā kā Jansonu, tā arī Goldiņu, apzīmē par teicamiem jauniem mūziķiem. Tālivaldis Ķeniņš pēc kritiķa Hollanda vērtējuma savā kaprīzi sabiezinātajā darbā un Jānis Mediņš savā Sonātā, kas likās liriskāka, visai prasmīgi parāda alta vijoli, kas pats par sevi ir pagrūts un nepakļāvīgs instruments, no pievilcīgās puses.

Mākslinieki, saprotams, ar 1. februāŗa koncertu un kritikas atzinību var būt gandarīti. Kā veidosies viņu nākotne, mēs šobrīd nezinām. Arianna Goldiņa pašlaik gatavojas paidagoģiskai karjērai, un Arturs Jansons domā par iekļaušanos mūzikas ansamblī. Īpaši Arianna Goldiņa jau šobrīd ir gatava māksliniece ar izteiktu personību.

DZEJAS NO LATVIJAS

Alfrēds Zariņš

Trīs jautājumi

Vai lemts vēl satikt Jūs,
Vai tiešām pazudusi
man dzīves ceļos Jūsu daiļā seja?
Vai vēlreiz atradīs Jūs mana dzeja?
Es sirdij prasu klusi,
vai lemts vēl satikt Jūs?

Vai dzīve vēlreiz sauks,
vai mani aizmirsusi
patiešām Laime ir, kas mūžu dala?
Vai dzīves vienmulībai nebūs gala?
Kam gan lai prasu klusi,
vai dzīve vēlreiz sauks?

Vai vēl es mīlu Jūs,
vai tiešām izgaisusi
Sirds sapņu burvība, kur spēku smeļos?
Es dziļi sataukts veros tālos ceļos
un sirdij prasu klusi,
vai vēl es mīlu Jūs?

Pie Latvijas upes

Baltām krāšu bruņām apjozusies,
it kā dziļā sapnī dzīvojot,
dusi tu pie manas klusās mājas.
Balti sārtas saules staru liesmas
Klusi pārslīd taviem lēzniem krastiem,
pārslīd pāri, uzdzirkst otrā pusē
baltās kupenās un sīkos alksnājos.

Zemu noliecos pie baltām krūtīm,
maigām rokām tevi apskaujot.
Vai tu dusi visam, visam mūžām,
vai tu celsies atkal kādreiz palot
pāri krastiem, laukiem, pāri pļavām,
visu līdzi savai straumei raujot
plašos tālumos, kur tevi jūra sauc?

Klusa vēl pie manas mājas dusi,
it kā dziļā sapnī dzīvojot,
baltām krāšu bruņām apjozusies.

Pāri laukiem marta saule iet !

Šinī kādreizējās lauku mājas grāmatā Vidzemē pie Velenas tagad mitinās nelaimīgie vecie latviešu tēvi un māmuļas. **L.N.F.**

Ugunsgrēki skolās

S. Smiltene, Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības pārvaldes inženiere, Skolotāju avīzē 1981. g. 7. janvārī Rīgā rakstā Rūgtās mieles norāda:

„Decembri pieņemts uzskatīt par sniega un sala mēnesi, bet izrādās, ka tas ir arī ugunīgs. Trijās nedēļās notikuši četri ugunsgrēki skolās un viens bērnudārzā.

18. decembrī Salaspils 2. vidusskolā zem kāpnēm kāds tīši aizdedzināja tur sakrauto inventāru. Izsauktie ugunsdzēsēji liesmām ilgi plosīties gan neļāva, bet izraisītā uguns 12 kvadrātmetru lielā platībā un nepieciešamība ugunsdzēsējiem strādāt skābekļa gāzmaskās liecina par gadījuma nopietnību. Par šiem „mantu kambariem" patrepēs un to ugunsbīstamību rakstos par ugunsdrošību skolās runāts vai ikreiz. Bet kā vienmēr — skolās šādiem darbiem rokas izrādās par īsām.

Kuldīgas rajona Alsungas vidusskolas internāta naktsmiers tika iztraucēts 5. decembrī, kad uguns bija uzsākusi posta darbus korpusā, kur atrodas I—III klases un audzēkņu guļamtelpas. Auklītes prombūtnē vecākie zēni no V, VI un VII klases bija uzkāpuši ēkas bēniņos, tur smēķējuši, blēņojušies ar paštaisītām lāpām. Izbirušās dzirkstis pārvērtās liesmās, apdraudot skolu un gulošos bērnus. Par laimi, negadījumu ieraudzīja autostacijas kasiere, kas tobrīd — četros no rīta — devās uz darbu, un izsauca ugunsdzēsējus. Skolas darbinieki evakuēja bērnus.

Jelgavas rajons par sevi atgādināja agrā rītā, Kalnciema pusi apgaismojot ar ugunsgrēka atblāzmu. Dega Kaiģu vidusskolas saimnieciskā inventāra šķūnis pie darbnīcām.

Pārrunās par ugunsdrošību skolēnu auditorijās ieteicams pastāstīt par lielajiem materiālajiem zaudējumiem, kas tiek nodarīti ugunsgrēkos pēc bērnu rotaļām ar uguni, kā arī par to, ka tēvs un māmiņa dabūs tos atlīdzināt no kopējā ģimenes budžeta. Mūsu republikā ik gadus tie sasniedz ap simttūkstoš rubļu. Tikai 18. septembra ugunsgrēks Ludzā sporta inventāra veikala noliktavā vien radīja zaudējumus par 72 tūkstošiem rubļu. Un kādēļ? Trīs pusaudži vēlā vakarā gribēja nozagt medību bisi, bet, pa jumta spraugu metot noliktavā iekšā aizdedzinātu papīru (apgaismojumam!), noliktavu nodedzināja.

Pārkrievinātāji darbā

Pasaule mācoties krievu valodu

Par pārkrievināšanas procesa nepārtrauktu attīstību okupētās Latvijas skolās atkal stāsta Skolotāju Avīze 1981. gada 14. janvāŗa numurā, Rīgā.

Intervijas:

L. Vihareva, IM Skolu pārvaldes inspektore:

Pārstrādātajās un pilnveidotajās krievu valodas un literatūras programmas skolām ar latviešu mācību valodu izdarītas būtiskas pārmaiņas. Precīzi noteiktas sarunvalodas un rakstu iemaņas un prasmes, kuŗas jāapgūst vecāko klašu skolēniem. Tās diferencētas no dažādiem viedokļiem: gan pēc mācīšanas aspektiem (lasīšana, sarunvaloda, rakstīšana), gan arī pēc lingvistikas iedaļām (fonētika, leksika, vārdu veidošana, frazeoloģija un gramatika).

Vielas sadale VIII—XI klasē nedaudz atšķiras no tipveida varianta. Lielāka uzmanība veltīta sarunvalodas iemaņu attīstīšanai, kā arī ārpusstundu darbam krievu valodā.

Otrā pilnveidoto programmu īpatnība ir tā, ka astoņgadīgās skolas kursā iekļauti vairāki temati, kurus agrāk mācīja tikai IX—XI klasē. Tas darīts tāpēc, ka bez šo tematu vielas apguves audzēkņiem ir grūti iemācīties pareizi runāt krieviski.

Pilnveidoto krievu literatūras programmu īpatnība ir tā, ka radīta iespēja skolēnus mācīt diferencēti.

Līdz ar pilveidotajām programmām IV—VIII un IX—XI klasei Latvijas PSR Izglītības ministrija apstiprinājusi arī jaunas skolēnu zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšanas normas krievu valodā un literatūrā skolās ar latviešu mācību valodu. Tajās unificēta kļūdu klasifikācija. Ļoti nozīmīgi, ka normās precīzi noteikta sarunvalodas un ortogrāfijas kļūdu vērtēšana.

E. Raita, Ļeņingradas rajona TIN metodiskā kabineta metodiķe:

Izstrādātā jaunā krievu valodas programma sešgadīgo bērnu apmācīšanai nodrošina pēctecību krievu valodas apguvē. Tās galvenais mērķis ir sagatavot bērnus krievu valodas apguvei skolā, ieinteresēt viņus par to. Galvenā mācīšanas metode — rotaļa.

Tomēr, lai audzinātāji varētu labāk veikt krievu valodas mācīšanu, nepieciešami detalizētāki metodiskie ieteikumi. Labi, ka audzinātāju vajadzībām ir sagatavoti attiecīgi skaņu ieraksti un zīmējumu albumi. „Mūsu rotaļlietas, kas lieti noder krievu valodas mācīšanā.

Vērtējot kopumā, jāsaka, ka programma sešgadīgo bērnu elementārai apmācībai krievu valodā ir laba.

Ļ. Sazonova, Rīgas 25. vidusskolas krievu valodas un literatūras skolotāja:

Lai realizētu pārstrādātās un pilnveidotās krievu valodas un literatūras programmas skolām ar latviešu mācību valodu, nepieciešamas attiecīgas diafilmas un diapozitīvi I—III klasei.

— Lūdzu, pastāstiet par darbu krievu valodas un literatūras skolotāju metodiskajā komisijā skolā, par savu veikumu priekšmeta mācīšanas pilnveidošanā!

— Metodiskajā komisijā esam pieci krievu valodas un literatūras skolotāji. Galveno uzmanību pievēršam ārpusstundu darbam. Centrālais jautājums — krievu valodas loma pasaulē („Pasaule mācās krievu valodu"). Bieži organizējam tikšanos ar priekšmeta skolotājiem, kuri vasaras kursu laikā strādājuši ārzemēs — Ungārijā, Bulgārijā, Itālijā. Tāpat veltījam uzmanību arī krievu un latviešu literārajiem sakariem. Katru gadu skolā organizējam krievu valodas un literatūras olimpiādes IV—XI kl. skolēniem. Pērn republikas olimpiādē mūsu skolas audzēkņi ieguva vienu pirmo un divas otrās vietas.

Es jau sesto gadu vadu fakultatīvās nodarbības par krievu valodas leksiku un frazeoloģiju. Bez tam katru gadu vadu arī universitātes krievu valodas un literatūras specialitātes IV kursa studentu praksi mūsu skolā.

Par kopīgu sasniegumu uzskatām to, ka mūsu skolēni neizvirza jautājumu — mācīties vai nemācīties krievu valodu. Šo priekšmetu apgūst visi audzēkņi. Es personiski gūstu lielu morālu gandarījumu no mācību stundām, no skolēnu pozitīvās attieksmes pret krievu valodas apguvi.

Lietuvā katoļu priesteŗi nodibinājuši Komiteju ticīgo tiesību aizstāvēšanai. Uzņēmumā drosmīgie garīdznieki: V. Velavičius, S. Tamkevicius, A. Snerinkas, J. Zdebeskis un J. Kauneckas. **PBLA**

Par padomju ...

(Turpinājums no 2. lp.)

Jau tagad ir dzirdēti gadījumi, ka daļās, kur iesaukts ievērojams musulmaņu tautu zaldātu skaits, virsnieki, baidīdamies no lodes mugurā, atsakās šaušanas apmācības izdot tiem kaujas patronas.

Pastāv arī virsnieku korpusa problēma: ja agrāk šī profesija starp baltiešiem nebija populāra, tad tagad arī daudzi krievi nevēlas palikt pēc dienesta armijā un turpināt apmācību virsnieku skolās. Šādas un vēl citas problēmas nodarbina krievu militāro vadību. Bet tā kā komūnistu līdeŗi bieži vien mēģina meklēt atrisinājumu tālākās avantūrās (un līdz šim viņiem tas ļeliski izdevās), vienīgā brīvās pasaules alternātīva ir stiprināt savus bruņotos spēkus un nenodoties ilūzijām.

Labvēlīgs lēmums Kristus Dārzam

O.M.B. tiesas lēmums īpaši piemin Kinstleru vēlēšanos ziedot zemi aprūpes projektam, kas daļēji bijis par iemeslu, kādēļ Town of Vaughn iebildumi tika noraidīti.

Ja lēmumu triju nedēļu laikā nepārsūdzēs uz augstāku tiesu, projekts varēs nekavējoties virzīties uz priekšu. Ja pāsūdzētu, tad tas varētu atkal lietu paildzināt, kaut arī mūsu prasība vienmēr tiktu ievērota. Arī ministrs Timbrells savā atbildē apzīmē Kristus Dārza projektu par ,,apbrīnojamu'' latviešu pasākumu. ,,Nursing Home'' atļauja vairs ir tikai laika jautājums.

Valde savā 26. febr. sēdē nolēma sasaukt pilnsapulci 2. aprīlī pl. 19 DV namā. Tad būs jau skaidrāk zināms, kas darāms. Arī statūti būs jau izstrādāti apstiprināšanai. Valde arī vēlas aicināt visus ziedojumu pieteicējus tagad sākt iemaksāt latviešu bankas kontā ,,Kristus Dārzs'', konta nr. 5886. Arī jauni ziedotāji aicināti pieteikt savu artavu.

V. V.

Uzņēmumā Begdona galerijas dāvātā skulptūra Kristus dārzam.

Baltiešu konsulu godināšana Otavā

Dienu pirms Baltiešu vakara 3. martā senātors Haidašs un parlamentārietis Valters Bēkers bija rīkojuši vakariņas trim baltiešu konsuliem Dr. E. Upeniekam, Dr. J. Žmuidzinam un I. Heinso, kuŗās bija aicināts arī T. Kronbergs kā Baltiešu Federācijas prezidents.

Vakariņu īstais nolūks ir sagādāt iespēju tikties ar ārlietu ministrijas Austrumeiropas departamenta augstākajiem darbiniekiem. Bija ieradies arī Pauls Čopias, kuŗa izšķiršanā lielā mērā ir baltiešu konsulu lietas.

Vakariņās piedalījās arī parlamentārietis Kens Robinsons. Viņš ir šī gada Baltiešu balvas saņēmējs un ļoti cītīgs baltiešu mudinātājs uz ciešāku sadarbošanos ar Otavu. Tāpat šais vakariņās bija aicināti arī trīs Otavas baltiešu pārstāvji Dr. E. Pārups, Valters Pents, igaunis, un lietuvietis Jozefs Denis.

Pēc vakariņām konsuli tika ievesti un nosēdināti senātā, ģenerālgubernātora ložā, kur senātors Haidašs konsulus stādīja priekšā senātam.

5. martā senātors Tompsons bija aicinājis konsulus ar dzīvesbiedrēm un draugiem uz pusdienām parlamenta restorānā. Pēc pusdienām atkal tika aicināti visi trīs konsuli ar dzīvesbiedrēm Otavas pārstāvju pavadībā uz parlamenta sēžu sesiju. Visus viesus nosēdināja diplomātu ložā, un pirms debašu sākuma Valters Bēkers viesus stādīja priekšā parlamentam, pieminot Baltiešu vakaru.

Vispārējs atzinums, ka šie Baltiešu vakari ir izvērtušies par vienu no svarīgākiem notikumiem Kanadas baltiešu politiski kultūrālā ziņā. Tie jācenšas izmantot iespējami plaši, mēģinot vairāk sadarboties un palīdzēt mūsu Otavas pārstāvjiem, kuŗiem ir nenoliedzami liels iespaids vietējās politiskajās aprindās.

U.

57,000 dolaru aprūpes darbam Kanadā

DV KV valdes sēdē 14. martā DV namā Toronto ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušos biedrus E. Zvaigzni, A. Jaunzemu un E. Grinbergu.

Pēc DV valdes priekšsēža Kanadā V. Plūdoņa ziņojuma, DV Kanadā vadītājas vietniece V. Šimsone pastāstīja par vanadžu pārrunām salidojuma lietu kārtošanā. Vanadžu salidojumā runās rakstniece Indra Gubiņa.

Aprūpes daļas vadītājai Z. Masītei valde apstiprināja palīdzības saini. Kasieris R. Britāls nolasīja kāda tautieša pateicības vēstuli no Dienvidafrikas. DV Britu Kolumbijas nodaļa ziedojusi Bērzainei 50 dol., Rotai ziedoti 50 dol. Aprūpei anonims ziedotājs nodevis 2100 dol. Ceļa naudai lidojumam uz Austrāliju valde piešķīra vēl 1000 dol. DV vīru korim izmaksāts avanss 2500 dol. Saņemta pateicības vēstules no V. Slaviešas (TLTA) un Montrealas latviešu skolas par piešķirtajām naudas balvām.

Minsteres latviešu ģimnazijas loterijā Kanadā laimējušas šādas personas:

A. Kociņa, Red Deer — kokle — Nr. 31527, A. S. Zariņš, Brossard — pieclatnieks — Nr. 41735, M. Pētersons, Oak Ridges — pieclatnieks — Nr. 42749, V. Neimers, Toronto — skaņu plate — Nr. 37521, D. Fogels, Hamilton — grāmata — Nr. 42956, A. Csapo, London — grāmata — Nr. 8608, V. Freimanis, Toronto — grāmata — Nr. 5664, K. Sisenis, Niagara Falls — grāmata — Nr. 10142, M. Sprogis, Toronto — grāmata — Nr. 14544, R. Tolks, Winnipeg — grāmata — Nr. 39861, E. Vītiņš, Kanada — smaržas 4711 — Nr. 8541.

Aprūpes līdzekļos 1980. g. ieņemti 57,164.26 dol. (atlikums uz 1980 g. 20,844.18 dol., ziedojumi 15,306.80 dol., DV KV saņēmusi tieši 8987.89 dol., ziedojumi uz vārda 123.50 dol., brīvie līdzekļi 10,811.89 dol. Izdoti 57,164.26 dolari (jaunatnei, skolām, sportam 15,493.81 dol.). No tiem 11,205.06 izdevušas nodaļas. Atlikums uz 1981. g. bijis 21,170.56 dol. Vispār nodaļas ieņēmušas 26,439.36 dol. un DV KV 30,724.90 dol. Nodaļas izdevušas 26,439.36 dol. un DV KV 30,724.90 dol.

Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Kalviņš izdarījis revīziju DV Grāmatnīcā un jaunajā nodaļā-salonā Latviešu Centrā. Saimniecības daļas vad. E. Treilons ziņoja, ka saņemts DV Grāmatnīcas pārskats. No tā redzams, ka galvenā grāmatnīca nav nekā zaudējusi. Jaunajā nodaļā Latviešu Centrā ir peļņa — 4000 dol. par 3 mēnešiem. Sastādīti budžeta pārskati Latvija Amerikā un Amberam.

A. Šterns ziņoja, ka pasūtinātas jaunas plates. E. Pulciņš saņēmis H. Celmiņas vēstuli un gleznu lielumu aprakstus. Viņš domā, ka skati varētu iekārtot dziesmu svētku laikā. R. Alksnis, kas ir iekšējās informācijas vadītājs, izsūtījis veidlapas par Pad. savienībā iznīcinātajiem latviešiem.

Ārējās informācijas daļas vad. P. Vasariņš ziņoja, ka 25. februārī notikusi kārtējā Darba kopas sanāksme, kuŗā piedalījās 15 darbinieki. Pārrunāja vairākus nākotnes projektus, to starpā 14. jūnija akciju.

Ienākuši vairāki ziņojumi no nodaļu pārstāvjiem par darbību un vietām, rādot, ka tā kļuvusi aktīvāka un A.I.D. materiālus izmanto. Avīžu izgriezumi rāda, ka pieaudzis īsziņu vēstuļu skaits. Ārējās inf. daļas vad. P. Vasariņš 4. martā piedalījies Baltiešu vakarā parlamentā. A.I.D. Latviešu Centrā 9. martā Toronto sarīkoja Vladas Šakaļa referātu par pagrīdes kustību Latvijā. Sarīkojums deva DV DV Ārējās informācijas darbam 541 dol. atlikumu.

Valde pārrunāja delegātu pilnsapulci un vienojās ierosināt 3 zelta nozīmju piešķiršanu, kas ir DV Kanadai noteiktais skaits.

et

Vladas Šakalis Toronto

Toronto Latviešu Centrā ap 600 klausītājiem 9. martā runāja baltiešu pretestības kustības aktīvais darbinieks lietuvietis Vladas Šakalis. Viņš

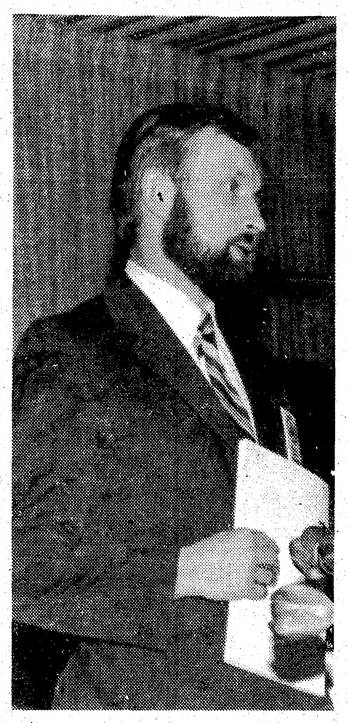

V. Šakalis. Foto V. Plampe.

runāja latviešu valodā, kuŗu iemācījies, būdams kopā ar latviešiem koncentrācijas nometnē. Brīvajā pasaulē izkļuvis caur Somiju. Referātu, ko rīkoja Komiteja par cilvēka tiesībām Latvijā, ievadīja prof. Dr. Juris Dreifelds. Referents saistošā stāstījumā izzīmēja drūmu ainu okupētajā Latvijā, kur latviešu skaits bīstami samazinās un mūsu tauta savā zemē ir vairs tikai 53 proc. Krievi visādos veidos izmantojot Pad. savienībā iekļautās valstis un savus satelītus. Sarkanarmijas spēkos Afganistānā esot iesaistīti ap 3000 latviešu, daudzi arī no citām nekrievu tautām, sevišķi ukraiņi. Referents ilgāk pakavējās pie Molotova-Ribentropa nodevīgā pakta, ar kuŗu abas parakstītājas valstis iztirgoja neatkarīgās un brīvās Baltijas valstis. V. Šakalis atbildēja arī uz klausītāju jautājumiem. Pēc referāta viņam pateicās Pēteris Vasariņš.

Vētras .....

(Nobeigums no 1. lp.)

Tanī pašā laikā katru viņu neveiksmi lieli un mazi politiķi no oda padara par ziloni.

Labā spārna partiju politiķi Centrālamerikā var izdarīt amerikāņiem lāča pakalpojumu, iztulkojot Rēgena jauno ārpolitiku par neaprobežotu atļauju vajāt savus politiskos pretiniekus. Rēgena Otavas apmeklējuma laikā amerikāņiem tik draudzīgajā Kanadā pēkšņi uz skatuves uznāca vairāku tūkstošu liels demonstrantu bars, kas, sadedzinot amerikāņu karogu, nosauca Rēgenu par kaŗa kūdītāju un fašistu atbalstītāju. Te gan jāpiezīmē, ka aizvadītos gados Kanada ir plaši atvērusi savas durvis tieši marksistu emigrantiem kā no Centrālamerikas, tā arī no Čīles. Šie emigranti ir politiski ļoti aktīvi un izmanto katru gadījumu, lai ietekmētu vietējo sabiedrisko domu savā labā.

Atzīmēsim, ka tie trīs tūkstoši vai vairāk no Čīles ielaistie marksisti vēl šodien apgalvo, ka ģenerāļa Pinočeta valdība esot asiņaina fašistu diktatūra. Patiesībā tieši Čīlē radusies politiska stabilitāte, un neitrāli novērotāji ir pārliecināti, ka pretēji komūnista Alendas valdīšanas periodam prezidents Pinočeta cenšas radīt valstī taisnību un sociālu saskaņu.

Vētras mākoņi pār Centrālameriku ir gan savilkušies, bet tas nebūt nenozīmē, ka politiskā zemestrīce ar katastrofālām sekām ir pilnīgi nenovēršama. Nav jāaizmirst, ka tieši latīņu zemēs vēl arvien liels iespaids ir katoļu baznīcai. Var gadīties, ka draudošās krizes atrisinājuma atslēga ir meklējama nekur citur kā Vatikānā. Neaizmirsīsim, ka tas ir pāvests Jānis Pauls, kas visos pasauli aptveŗošos svētceļojumos sludina beztiesīgo aizstāvēšanu un brīdina bagātos dalīties ar tiem, kas cieš trūkumu. Citiem vārdiem, pāvests sludina sociālo reformu nepieciešamību. Šīs reformas var īstenot arī bez asins izliešanas saprātīgas evolūcijas politikas ietvaros.

El Salvadorā katoļu baznīcas bīskapu pieteiktais atbalsts prezidentam Duartem varbūt ir pirmais zīmīgais mēģinājums mērenā virzienā politiķu un katoļu baznīcas saskaņotā akcijā meklēt atslēgas paliekamai Centrālamerikas sociālās un politiskās krizes atrisināšanai.

Vēl pāvests nav licis svaru kausos savu autoritāti, bet nav šaubu, ka viņš savu autoritāti un svētīgo roku pacels arī pār Centrālameriku un tā palīdzēs triumfēt taisnībai un humānitātei šajā tik daudzu nelaimju un posta piemeklētajā zemes stūrī.

Aleksandrs Ķegumnieks

El Salvadora pēkšņi pasaules uzmanības centrā.